

JAARRAPPORT 2010

Brussels Consortium
Volwassenenonderwijs vzw

INHOUD

- I. Brussels Consortium Volwassenenonderwijs: algemene werking
 1. Ontstaan
 2. Missie – visie van het consortium
 3. Administratieve en personeelsorganisatie van het consortium
 - 3.1 Administratie in 2010
 - 3.2 Personeel in 2010
- II. Activiteitenverslag
 1. Bestuur Brucovo vzw
 2. Werkgroepen vanuit Brucovo
 3. Overleg (actief en passief)
- III. Opdrachten
 1. Opleidingsplan
 2. Samenwerking tussen centra
 3. Samenwerking met het Huis van het Nederlands Brussel
 4. Samenwerking onderwijsactoren
 5. Samenwerking publieke opleidingsverstrekkers
 6. Samenwerking socioculturele en socio-economische actoren
 7. Samenwerking LOCCO, PBD, onderwijsnetten, VOCVO, overleg Afgevaardigd Bestuurders
 8. Informatieverstrekking
 9. Optimaliseren / afstemmen opleidingsaanbod
 10. Duaal en geïntegreerd leren
 11. Onderwijs voor gedetineerden
 12. Adviesverlening onderwijsbevoegdheid
 13. Regionale ombudsdienst
- IV. Bijlagen

I. Brussels Consortium Volwassenenonderwijs: algemene werking

1. Ontstaan

Het decreet volwassenenonderwijs van 15 juni 2007 voorziet in de oprichting en financiering van regionale netoverschrijdende samenwerkingsverbanden (met rechtspersoonlijkheid) van centra volwassenenonderwijs en basiseducatie. Deze samenwerkingsverbanden worden 'consortia volwassenenonderwijs' genoemd. In Vlaanderen werden op basis van het decreet 13 werkingsgebieden voor de consortia afgebakend. Ook in de regio 'Brussels Hoofdstedelijk Gewest' diende één consortium opgericht te worden.

In het decreet volwassenenonderwijs (artikel 74) worden de doelstellingen van de consortia als volgt omschreven:

1. het aanbod van opleidingen die door de centra georganiseerd worden, optimaliseren en op elkaar afstemmen;
2. de samenwerking en afstemming met andere publieke verstrekkers van opleidingen voor volwassenen nastreven;
3. knelpunten, behoeften en oplossingen inzake opleidingen voor volwassenen signaleren aan de overheid;
4. als intermediair aanspreekpunt fungeren tussen de centra en andere opleidingsverstrekkers en socioculturele en sociaaleconomische actoren;
5. de dienstverlening optimaliseren voor de cursisten in de centra;
6. alle mogelijke vormen van samenwerking tussen de centra stimuleren en ondersteunen.

De Vlaamse overheid geeft de consortia op basis van dit decreet (artikel 75) volgende doelstellingen:

1. de realisatie van de hierboven vermelde doelstellingen;
2. de opmaak van een vijfjaarlijks opleidingsplan voor het werkingsgebied. Dit opleidingsplan omvat ten minste de volgende elementen:
 - a. een omgevingsanalyse van de opleidingsbehoeften in het werkingsgebied;
 - b. een overeenkomst waaruit blijkt dat het opleidingsaanbod van de Centra voor Volwassenenonderwijs enerzijds en het opleidingsaanbod van het Centrum voor Basiseducatie anderzijds op elkaar afgestemd zijn en op elkaar aansluiten;
 - c. een overzicht waaruit blijkt dat er op voldoende toegankelijke wijze opleidingen basiseducatie, opleidingen van het studiegebied algemene vorming en opleidingen van het studiegebied Nederlands tweede taal worden georganiseerd;
 - d. een afsprakenkader, waarin de samenwerking met de andere publieke verstrekkers van opleidingen voor volwassenen nader wordt bepaald, in het bijzonder met betrekking tot het gebruik van opleidingsinfrastructuur, lesmateriaal en deelname aan cursussen;
3. de organisatie van een ombudsdienst voor de cursisten van alle centra binnen het werkingsgebied. De ombudsdienst is een bemiddelingsorgaan op het niveau van het consortium volwassenenonderwijs voor geschillen tussen cursisten en een centrumbestuur. De ombudsdienst brengt jaarlijks verslag uit aan de Vlaamse Regering over haar activiteiten. De Vlaamse Regering bepaalt de modaliteiten voor de werking, het jaarverslag en de organisatie van die ombudsdienst;
4. een samenwerkingsprotocol afsluiten met de Huizen van het Nederlands die een werking hebben binnen het werkingsgebied van het consortium volwassenenonderwijs;
5. een met redenen omkleed advies verlenen over de aanvragen van de Centra voor Volwassenenonderwijs voor het verkrijgen van bijkomende onderwijsbevoegdheid;
6. een met redenen omkleed advies verlenen over de aanvragen van de Centra voor Volwassenenonderwijs voor het aanwenden van leraarsuren en ambten opgericht op basis van de puntenenveloppe in bijkomende vestigingsplaatsen;
7. de coördinatie en de ondersteuning van de centra bij de organisatie van duale trajecten en geïntegreerd leren;

8. de coördinatie en de ondersteuning van de centra bij de uitwerking van een onderwijs- en vormingsbeleid voor gedetineerden, de organisatie van het detecteren van de onderwijs- en vormingsbehoeften van gedetineerden en de begeleiding van het onderwijstraject van gedetineerden;
9. alle opdrachten, die een centrumbestuur apart aan het consortium volwassenenonderwijs toewijst of die de centra gezamenlijk aan het consortium volwassenenonderwijs toewijzen, uitvoeren.

Bij de oprichting van het consortium diende voldaan aan volgende voorwaarden:

1. het consortium volwassenenonderwijs wordt opgericht in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk conform de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen;
2. de bevoegdheid over de opdrachten, vermeld in artikel 75, § 1, wordt toegekend aan de algemene vergadering;
3. er wordt een afgevaardigd bestuurder aangesteld;
4. alle centrumbesturen van erkende centra met een hoofdvestigingsplaats of een vestigingsplaats in het werkingsgebied van het consortium volwassenenonderwijs kunnen zich aansluiten bij het consortium volwassenenonderwijs;
5. het bestuur van het Centrum voor Basiseducatie binnen het werkingsgebied van het consortium volwassenenonderwijs heeft zich aangesloten, rekening houdende met artikel 82, 2° en 3°.

Het Brussels Consortium Volwassenenonderwijs omvat het **werkingsgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (regio VI voor de Vlaamse gemeenschap)**.

Vanaf mei 2007 werd met steun van de Vlaamse Gemeenschapscommissie het consortium voor deze regio voorbereid. Op 24 januari 2008 werd de oprichtingsakte van de **vzw Brussels Consortium Volwassenenonderwijs (Brucovo)** ondertekend. Vervolgens werden de statuten neergelegd en gepubliceerd in het staatsblad van 28/02/2008. Bij de opstart waren er 10 centrumbesturen, die 12 onderwijsinstellingen beheerden, lid van de vzw. Door fusie-operaties is dit gewijzigd en zijn er eind 2009 9 centrumbesturen lid van de vzw die 9 onderwijsinstellingen beheren (zie onderstaande tabel).

De **leden van de vzw** zijn diegenen die inrichtende macht zijn van centra voor volwassenenonderwijs en het centrum voor basiseducatie met een vestigingsplaats in het administratief werkingsgebied van het consortium. Een centrumbestuur wordt in de Algemene Vergadering en Raad van Bestuur vertegenwoordigd door een afgevaardigde. Het lid duidt ook een afgevaardigde aan voor elke onderwijsinstelling waarvoor het lid de verantwoordelijkheid draagt. De leden beslissen autonoom over hun afgevaardigden.

Statutair draagt de **algemene vergadering** verantwoordelijkheid over de decretale opdrachten.

Tabel 1. Overzicht Centra voor Volwassenenonderwijs en Inrichtende Machten lid van de vzw Brucovo

Lijst centra waarvan het centrumbestuur aangesloten is bij CVWO:

	Centrum voor Volwassenenonderwijs LETHAS / Leergangen voor talen, handel, kaderopleiding nursing specifieke lerarenopleiding
Adres	Dir. Veerle Adams Landsroemlaan 126 1083 Ganshoren
Telefoon/fax	T: 02-420.10.26 F: 02-424.18.07
E-mail/website	info@lethas.be www.lethas.be
Instellingsnr.	32491
Bestuur/IM	VZW Sint-Goedele Brussel
Net	Vrij Gesubsidieerd Onderwijs
	CVO Brussel
Adres	Dir. Harald De Muynck

	Materiaalstraat 67 1070 Anderlecht
Telefoon/fax	T: 02-528.09.50 F: 02-524.10.17
E-mail/website	info@cvobrusssel.be www.cvobrusssel.be
Instellingsnr.	41285
Bestuur/IM	Scholengroep Brussel (8, Oudstrijderslaan 200, Evere), alg. dir. Scholengroep Brussel J. Goris
Net	GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
CVO Elishout COOVI	
Adres	Dir. Ingrid Van Caeter Emile Grysonlaan & 1070 Anderlecht
Telefoon/fax	T: 02-526.77.40 F: 02-526.77.13
E-mail/website	cvo@elishout.be www.elishout.be
Instellingsnr.	056366
Bestuur/IM	VGC-Onderwijs
Net	Officieel Gesubsidieerd Onderwijs
Centrum voor Volwassenenonderwijs Kamer voor Handel en Nijverheid van Brussel	
Adres	Dir. Jeanine Billens Pleinlaan VUB - Lokaal D 1.33 1050 ELSENE
Telefoon/fax	T:02-629.39.08 F: 02-629.38.52
E-mail/website	khnb@vub.ac.be www.vub.ac.be/khnb
Instellingsnr.	32383
Bestuur/IM	CVO KHNB
Net	Vrij Gesubsidieerd Onderwijs (VOOP)
CVO Hogere Leergangen voor Fiscale en Sociale Wetenschappen	
Adres	Dir. Herman Decnijf Stormstraat 2 1000 Brussel
Telefoon/fax	T: 02-210.13.40 F: 02-217.64.12
E-mail/website	info@fhs.be www.fhs.be
Instellingsnr.	32367
Bestuur/IM	Vzw Economische Hogeschool St. Aloyisius
Net	Vrij Gesubsidieerd Onderwijs
Centrum Basiseducatie Brusselleer	
Adres	Dir. Jan Van Gompel Marcqstraat 16 1000 Brussel
Telefoon/fax	T: 02-223.20.45

	F:02-223.20.85
E-mail/website	www.brusselleer.be
Instellingsnr.	11 6616
Bestuur/IM	Vzw CBE
Net	Vzw ondersteund door VOCVO / federatie Basiseducatie
Centrum voor volwassenenonderwijs Meise-Jette	
Adres	Dir. Ria Cauchie Stationsstraat 15 1861 Meise
Telefoon/fax	T: 02-269.55.46 F: 02-269.79.76
E-mail/website	info@cvomj.be www.cvomj.be
Instellingsnr.	33191
Bestuur/IM	Gemeentebestuur Meise
Net	Officieel Gesubsidieerd Onderwijs
CVO Strombeek	
Adres	Dir. Miek Vandevelde Gemeenteplein 1853 Strombeek-Bever
Telefoon/fax	T: 02-267.35.15 F: 02-261.09.42
E-mail/website	Info@cvostrombeek.be www.cvostrombeek.be
Instellingsnr.	33498
Bestuur/IM	Cultureel Centrum vzw
Net	VOOP
Centrum voor Volwassenenonderwijs VIVA –SVV Brabant	
Adres	Dir. Marleen De Raedemaeker Mechelsestraat 70 3000 Leuven
Telefoon/fax	T: 016-58.43.90 F : 02-546.14.08
E-mail/website	cvo.svv.brabant@belgacom.net www.cvo-svv-brabant.be
Instellingsnr.	105759
Bestuur/IM	Socialistisch vooruitziende vrouwen van Brabant vzw
Net	Vrij Gesubsidieerd Onderwijs

Tabel 2. Aantal lesurencursist per centrum in Brussels Hoofdstedelijk Gewest (referteperiodes 2008-09 en 2009-10)

De cijfermatige analyse gebeurt in de vorm van een gegenereerde en geverifieerde lesurencursist. Eén lesuurscurist is één lesuur deelname van één ingeschreven cursist die regelmatig aanwezig was in de lessen, geteld op het 1/3 moment van de module. Het aantal cursisten wordt dan vermenigvuldigd met de totale duur van de module zoals vastgelegd in het opleidingsprofiel.

In dit overzicht van het aantal lesurencursist per centrum wordt ook het aantal LUC van de regiovreemde centra afzonderlijk vermeld. Deze cijfers zijn afkomstig van de Vlaamse Overheid en gebaseerd op de referentieperiode 08-09, in de periode 01.04.2008-31.03.2009 en referentieperiode 2009-2010, in de periode 01-04.2009 -31.03.2010

	2009-2010	%	2008-2009		verschil
CVO Elishout COOVI	416288	11,04%	373748	10,10%	42540
Hoger instituut gezinswetenschappen CVO	0	0,00%	28480	0,77%	-28480
CVO Hogere Leergang Fisc Soc Wetenschap	99030	2,63%	88730	2,40%	10300
CVO Kamer vr. Handel en Nijverh. Brussel	861880	22,87%	844564	22,82%	17316
CVO Lethas Brussel	1387522	36,81%	1305904	35,29%	81618
CVO Meise-Jette	236108	6,26%	308220	8,33%	-72112
CVO Strombeek - Grimbergen	26200	0,70%	26000	0,70%	200
CVO VIVA SVV Brabant	11680	0,31%	12160	0,33%	-480
CVO Brussel	730420	19,38%	713040	19,27%	17380
TOTAAL	3769128	100,00%	3700846	100,00%	68282

Tabel 3. Aantal lesurencursist per studiegebied en per opleiding in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

	2009-2010	%	2008-2009	%	verschil
Algemene vorming	32440	0,86%	29280	0,79%	3160
Bijzondere educatieve noden	5600	0,15%	6980	0,19%	-1380
Biotechniek	8520	0,23%	7500	0,20%	1020
Chemie	37640	1,00%	35400	0,96%	2240
Gezondheidszorg	25334	0,67%	30676	0,83%	-5342
Grafische technieken	24880	0,66%	18848	0,51%	6032
Handel	45972	1,22%	43728	1,18%	2244
Handelwetenschappen en bedrijfskunde	176146	4,67%	166142	4,49%	10004
Huishoudelijk onderwijs	11680	0,31%	12160	0,33%	-480
Industriële wetenschappen en technologie	3366	0,09%	4280	0,12%	-914
Informatie- en communicatietechnologie	23940	0,64%	30120	0,81%	-6180
Land- en tuinbouw	27600	0,73%	29600	0,80%	-2000
Mechanica - elektriciteit	3860	0,10%	3180	0,09%	680
Nederlands tweede taal	1854496	49,20%	1809780	48,90%	44716
Personenzorg	71760	1,90%	73460	1,98%	-1700
Smeden	26200	0,70%	31200	0,84%	-5000
Sociaal-agogisch werk	24640	0,65%	35400	0,96%	-10760
Specifieke Lerarenopleiding	96712	2,57%	86936	2,35%	9776
Talen richtgraad 1 en 2	918368	24,37%	902856	24,40%	15512
Talen richtgraad 3 en 4	115884	3,07%	128868	3,48%	-12984
Voeding	234096	6,21%	214452	5,79%	19644
	3769128	100,00%	3700846	100,00%	68282

2. Missie / visie van het consortium

Missie

Er werd na diverse discussies in de Raad van Bestuur een consensus bereikt over een korte en effectieve omschrijving van de missie voor Brucovo:

“Samen werken aan meer participatie aan het Brussels Volwassenenonderwijs door beter bekend maken van het globaal aanbod en het vergroten en verfijnen van de leermogelijkheden”

Het volwassenenonderwijs dient –in zijn geheel - in Brussel op de kaart worden gezet, refererend aan de participatieverhoging aan levenslang leren vanuit de het Verdrag van Lissabon (12,5 % van de beroepsactieve bevolking tussen 25-64 j dient levenslang en levensbreed te leren).

Deze missie impliceert dat:

- 1 er een sterker behoeftedekkend aanbod dient voorzien (gebaseerd op behoeftes vanuit cursisten, vanuit maatschappelijk middenveld, vanuit arbeidsmarkt Brussels Gewest, e.d.);
- 2 er een optimalisering en afstemming dient doorgevoerd van het opleidingsaanbod CVO's en CBE en andere opleidingsverstrekkers (doorstroom CBE – CVO, actief in zoveel mogelijk studiegebieden, afstemming gelijkaardige opleidingen, enz.);
- 3 er een jaarlijkse doorlichting van alle opleidingen en cursistenprofielen dient voorzien, via het jaarlijks bijstellen van het opleidingsplan. Deze resultaten worden ook gesignaleerd aan de overheid. De strategische en operationele doelstellingen daaruit worden gezamenlijk onderschreven, meetbaar gemaakt en tegen bepaalde termijnen uitgevoerd;
- 4 er een optimalisering dient te komen van de dienstverlening voor de cursisten in de centra (via onder andere permanente promotiecampagnes, een goed werkende ombudsdienst, een website met zoekrobot);
- 5 er een gedegen en behoeftedekkend onderwijsaanbod dient uitgebouwd voor alle gedetineerden van de Brusselse gevangenissen in St. Gillis, Vorst en Berkendaal.

Visie

In deze visie trachten we aan te geven volgens welke structuren en acties wij onze missie willen realiseren. We gaan daarbij uit van de verschillende specifieke partners en publieksgroepen die het Brussels Consortium dient te bereiken. We vertrekken altijd van de behoeften en noden van deze partners en publieksgroepen om onze opdrachten te definiëren en daarna geven we aan hoe we deze willen realiseren.

- ✓ **Publiek van de bestuursleden (directies en inrichtende machten van de 9 in het werkingsgebied van het consortium aanwezige centra voor volwassenenonderwijs en 1 centrum voor basiseducatie)**

Het consortium voorziet in overleg, uitwisseling, en afstemming tussen de verschillende centra inzake de vijf voornoemde doelstellingen uit de missie en dit in alle openheid.

- Conform de statuten wordt Brucovo bestuurd door de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering. Voorzitter en afgevaardigd bestuurder coördineren de dagelijkse werking van Brucovo.
- Er vindt regelmatig overleg plaats op verschillende niveaus: 2- maandelijks overleg op de Raad van Bestuur, 2-maandelijks overleg op het Dagelijks Bestuur, regelmatig overleg van de interne werkgroepen.
- Middels de opmaak en update van een opleidingsplan 2008-2013 wordt er een jaarlijks strategisch actieplan en dito begroting opgemaakt. Binnen het opleidingsplan tekent het consortium niet enkel de

lijnen voor het toekomstige onderwijsaanbod uit (middels een jaarlijks programmatieplan), maar worden ook de beleidslijnen voor de werking van het consortium en de samenwerking met externe partners vastgelegd.

- Advies en herschikking onderwijsbevoegdheden: het consortium heeft een duidelijke adviserende opdracht in deze (zie decreet ...). De toekomstige aanvragen dienen duidelijk te passen in en gelinkt te worden aan het opleidingsplan van het consortium.

✓ **Publiek van leerkrachten en personeel van de centra**

Het consortium heeft hier een informatieve opdracht (over werking consortium en weerslag op cursisten en lesgevers) en een opdracht tot opwaardering van de leerkracht van het (Brussels) volwassenenonderwijs (versterken eigenheid en identiteit)

- door ondersteuning en coördinatie projecten/trajecten duaal leren, geïntegreerd leren, gecombineerd leren, enz.;
- door het verzamelen van relevante informatie voor leerkrachten en deze te verspreiden via een semesteriële leerkrachtennieuwsbrief;
- door alle informatie inzake de werking van het consortium en nieuwe of herschikking van onderwijsbevoegdheden ter bespreking te brengen in het Lokaal Onderhandelingscomité van het Consortium (Locco).

✓ **Publiek van intermediairen (secundair en hoger onderwijs, bibliotheken, opleidingspartners, tewerkstellingspartners, steden en gemeentes, enz.)**

Het consortium voorziet deze van informatie over de werking van het consortium en over het algemeen aanbod van het Brussels volwassenenonderwijs

- door een permanente campagne naar doorverwijzende publieksinstanties op te starten: verspreiding folders en affiches aanbod Brussel, ondersteuning bij infosessies opleidingen vwo, maandelijks digitale nieuwsflash, enz..

✓ **Publiek van (potentiële) cursisten**

Het consortium voorziet in een gedegen informatieverstrekking over het aanbod van het (Brussels) volwassenenonderwijs waarbij de troeven van het vwo worden in het licht gezet: zijnde persoonlijke ontwikkeling, verder deelnemen aan onderwijs, bekomen erkende studiebewijzen, in functie van de uitoefening van een beroep, beter beheersen van een taal of vaardigheid, invullen van zinvolle vrijetijdsbesteding, e.d..

- door grootschalige promotiecampagnes: affichering, advertenties, infobrochures, aanwezigheid in de media en op beurzen, ... ;
- door wegnemen drempels en verhogen dienstverlening: via het NT2-doorstroomproject trajectbegeleiding en studiekeuzebegeleiding aanbieden, via organisatie van een 2de lijns-ombudsdienst, via uitgebreide website en zoekmachine, ...

3. Administratieve en personeelsorganisatie van het consortium

3.1 Administratie in 2010

- opmaak begroting 2010 (goedgekeurd op de algemene vergadering d.d. 14/01/2010)
- bespreking en goedkeuring jaarrekening en jaarrapport 2009 dd. 16/03/2010

3.2 Personeel in 2010

In 2010 waren volgende personeelsleden aanwezig:

- directeur / afgevaardigd bestuurder: **Daevy Amerlynck**
- medewerker communicatie en administratie: **Gökben Üner**
- onderwijscoördinator gedetineerden (50%FT) - vanaf 1 sept. voltijds: **Marleen Strubbe**
- stafmedewerker (80% FT) **Sien Van den Hoof** tot 31/08, zij werd vervangen voor 2 maanden 50% FT (sept-okt) door Bieke Deloof, vanaf midden oktober (50% FT) door Lies Vanobbergen. **Lies Vanobbergen** wordt vanaf januari 2011 de nieuwe stafmedewerker (80 % FT)
- drie toeleidingsagentes doorstroomproject (80% FT – 50% FT – 50% FT) op 1 december 2009, 14 december 2009, 4 januari 2010: **Khadija Bouarga (80 %)**, **Sylvie Declerck (50 %)**, **Bieke Deloof (50%)**
- daarnaast werd voor het inburgeringsproject (juridisch aangestuurd door Consortium Leuven) een projectmedewerker voor de Brusselse regio aangeworven : **Veronique Philips** werkte tot 31/08 voor het project (jur. werkgever Consortium L4); haar standplaats was bij BON vzw en Brucovo vzw.
- Brucovo begeleidde ook 3 stagiaires, richting kantoor BSO3, vanuit CVO Brussel (TKO) en St. Guido-instituut (SO): **Bram Van de Cruyce (15/09/10-20/01/11)**, **Deborah Ekkare (7/09/10-18/01/11)** en **Guellord Nyembo (7/09/10-18/01/11)**

II. Activiteitenverslag

1. Bestuur Brucovo vzw

Raad van Bestuur en Dagelijks Bestuur

De vzw wordt bestuurd door een Raad van Bestuur. Deze Raad is samengesteld uit minstens drie bestuurders, die benoemd en afgezet worden door de Algemene Vergadering. Ze worden gekozen door de leden. De Raad van Bestuur bestaat uit de afgevaardigden van de leden die inrichtende macht zijn van een onderwijsinstelling. De voorzitter van de Algemene Vergadering zit de Raad van Bestuur voor, doch is formeel geen bestuurder.

De Raad van Bestuur heeft de meest uitgebreide bevoegdheden voor het bestuur van de zaken van de vereniging. Al wat niet uitdrukkelijk door de wet, het decreet volwassenenonderwijs of door de statuten aan de Algemene Vergadering is voorbehouden, behoort tot de bevoegdheid van de Raad van Bestuur. De Raad van Bestuur kan derhalve alle daden van bestuur en beschikking stellen die nodig zijn om de doelstellingen van de vereniging na te streven.

Dhr. G. Devroede werd aangesteld als voorzitter; daarnaast werden eveneens een ondervoorzitter (J. Billens), een penningmeester (H. De Cnijf), een secretaris (H. De Muynck) en een PR-verantwoordelijke (K. De Nys) verkozen. Samen met een extra bestuurslid (J. Van Gompel) vormen zij het dagelijks bestuur van de vereniging.

Tabel 4. De lijst van bestuurders en de veranderingen in de samenstelling gedurende 2009

Bestuurders Brucovo RVB	
CVO Brussel	Harald De Muynck (directeur) – secretaris Ina Massij (adj-directeur)
CVO Lethas	Veerle Adams (directeur) Kris De Nys (adj-directeur) – verantwoordelijke PR
CVO Elishout COOVI	Ingrid Van Cauter (directeur) Katrien Dedobbeleer (adj-directeur)
CVO KHNB	Jeanine Billens (directeur) – ondervoorzitter Freddy Bollaerts (adj-directeur)
CVO HLFWSW	Herman de Cnijf (directeur) – penningmeester Luc Maes (voorzitter)
CBE Brusselleer	Jan Van Gompel (directeur) Betty Depaepe (voorzitter)
CVO Meise-Jette	Ria Cauchie (directeur) Marcel Belgrado (voorzitter)
CVO Strombeek	Miek Van de Velde (directeur) Hubert Swaelens (voorzitter)
CVO VIVA SVV Brabant	Marleen De Raedemaeker (directeur) Nele Gerits (SVV) vervangen door An Verbeke
Voorzitter	Guy Devroede

Waarnemers in de Raad van Bestuur: Mevr. A. Denil voor de Algemene Directie Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en Dhr. Gunther Van Neste, Directeur Huis van het Nederlands Brussel.

De Raad van Bestuur kwam 6 x samen: op 14 januari, 16 maart, 25 mei, 2 september, 7 oktober en 13 december

In [bijlage 1](#) vindt u de agendapunten terug.

Het Dagelijks Bestuur kwam 2 x samen: op 25 februari en 17 juni.

Algemene vergadering

De Algemene Vergadering wordt gevormd door alle leden van de vereniging. Leden die een rechtspersoon zijn, laten zich vertegenwoordigen door afgevaardigden.

De bevoegdheden van de AV zijn de volgende:

1. het vervullen van de opdrachten van het consortium, zoals opgenomen in het decreet volwassenenonderwijs van 15 juni 2007;
2. opnemen en uitsluiten van leden van de vereniging;
3. bestuurders benoemen en afzetten;
4. de voorzitter benoemen en afzetten;
5. de gedelegeerd bestuurder benoemen en afzetten;
6. de maatschappelijke zetel van de vereniging bepalen;
7. het huishoudelijk reglement goedkeuren;
8. het werkingsreglement, aangenomen door het lokaal onderhandelingscomité zoals bepaald in het decreet volwassenenonderwijs van 15 juni 2007, bekrachtigen;
9. de statuten goedkeuren en wijzigen;
10. de commissarissen benoemen en afzetten, evenals hun eventuele vergoeding vaststellen;
11. jaarlijks de begroting en de rekeningen goedkeuren;
12. kwijting aan bestuurders en commissarissen geven;
13. zich uitspreken over de ontbinding van de vereniging met inachtneming van de wettelijke beschikkingen terzake;
14. alle andere gevallen die voortvloeien uit de wet, het decreet volwassenenonderwijs of de statuten.

De algemene vergadering kwam 5 x samen: op 14 januari, 25 februari, 16 maart, 25 mei en 2 september

Tabel 5. De lijst van bestuurders en de veranderingen in de samenstelling gedurende 2009

Bestuurders Brucovo AV	
CVO Brussel	Harald De Muynck (directeur) – secretaris Ina Massij (adj-directeur)
CVO Lethas	Veerle Adams (directeur) Kris De Nys (adj-directeur) – verantwoordelijke PR
CVO Elishout COOVI	Ingrid Van Cauter (directeur) Katrien Dedobbeleer (adj-directeur)
CVO KHNB	Jeanine Billens (directeur) – ondervoorzitter Freddy Bollaerts (adj-directeur)
CVO HLFWSW	Herman de Cnijf (directeur) – penningmeester Luc Maes (voorzitter)
CBE Brusselleer	Jan Van Gompel (directeur) Betty Depaepe (voorzitter)
CVO Meise-Jette	Ria Cauchie (directeur) Marcel Belgrado (voorzitter)
CVO Strombeek	Miek Van de Velde (directeur) Hubert Swaelens (voorzitter)
CVO VIVA SVV Brabant	Marleen De Raedemaeker (directeur) Nele Gerits (SVV) vervangen door An Verbeke
Voorzitter	Guy Devroede

Waarnemers in de Algemene Vergadering: Mevr. A. Denil voor de Algemene Directie Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en Dhr. Gunther Van Neste, Directeur Huis van het Nederlands Brussel.

In [bijlage 2](#) is een overzicht van de agendapunten opgenomen.

2. Werkgroepen vanuit Brucovo

- **LOCCO – Lokaal Onderhandelingscomité Consortium Brussel:** 2 x
28/01, 27/04
- **Redactieraad Nieuwsbrief voor Leerkrachten:** 12/09 en 9/10
- **Teamvergaderingen:** 3 x
4/03, 6/05, 17/06
- **Overleg HBO (centra en instellingen hoger onderwijs):** 5/01, 14/01, 7/01, 17/03, 20/04
- **Werkoverleg Doorstroomproject:** 14 x
6/01, 9/01, 03/02, 5/03, 23/03, 26/04, 20/05, 14/06, 16/06, 08/09, 29/09, 07/10, 27/10, 9/12
- **Werkoverleg inburgeringsproject:** 12 x
07/01, 01/02, 03/02, 22/03, 31/03, 19/04, 3/05, 10/05, 18/05, 31/05, 16/06, 16/08
- **Kerngroep Inburgeringsproject:** 6 x
20/01, 17/03, 21/04, 16/05, 23/06, 17/08
- **Werkgroep gedetineerdenwerking / coördinatiecel BRUG:** 7 x
- **Werkoverleg Digitale Week:** 21/12 en 23/12
- **Werkoverleg Huis (protocol):** 11/05
- **Overleg kabinetten VGC en Vlaanderen:** 3/06 en 29/06

3. Overleg (actief en passief)

- Overleg AB's 13 consortia: 9 x
12/01, 9/02, 9/03, 11/05, 1/06, 7/09, 5/10, 9/11, 7/12
- Overleg AB's-Overheid: 2/03 en 5/05
- Overleg decretale stuurgroep 23/03
- Werkgroep data: 5/10 en 24/11

- Werkoverleg NT2 (vanuit Huis): 25/02, 1/04, 10/06, 14/10, 23/11

- Adviesraad Onderwijs & opleiding VGC: 8/06
- Adviesraad Etnisch-Culturele Minderheden VGC: 2/12

- overleg BNCTO (RESOC BRUSSEL): 23/02, 23/03, 21/04, 14/06, 15/06 (comité), 2/09
- overleg Regionaal Technologiecentrum Vlaams-Brabant-Brussel: 1/02, 19/03 (meet & greet), 12/10 (ism CVO M-J, CVO Brussel)
- overleg CLB: 08/01 en 18/01
- overleg Muntpunt/OPB: 3/06
- overleg Vlaams Minderhedencentrum: 7/01 en 4/05
- overleg BON (Brussels Onthaalbureau Nieuwkomers): 13/01, 18/01, 2/06, 8/09
- overleg tracé Brussel: 14/01, 29/02, 20/05, 7/09, 14/10, 30/10, 21/12
- overleg Intec: 15/03, 6/05
- overleg opleidingsbeurs tracé: 28/01 en 4/02
- overleg VGC: 12/08 en 26/08
- overleg met groene rand CVWO: 31/08 en 8/10

Overleg met centra: doorlopend

- Overleg Brucovo, CVO Brussel en CVO Elishout Coovi: 29/04, 10/06, 21/06
- Overleg Brucovo, Intec en CVO Brussel: 27/09
- Overleg Brucovo - CVO Lethas: 16/03, 1/04, 21/06, 27/08
- Overleg Brucovo-VDAB: 02/02, 25/05, 13/12
- Overleg Brucovo-VDAB-CVO Brussel: 10/05 en 28/05

Studiedagen/ vorming

- Studiedag gezinswetenschappen / onderwijs aan volwassenen: leerpatronen: 28/10
- Denkdag NT2 Huis van het Nederlands: 3/12
- Infomoment Aanvullende algemene Vorming: 18/06
- NVAO-studiedag HBO5: 17/12
- 10 jaar "Strategisch Plan" studiedag: 17/12
- Studiedag: "20 ans de lutte contre la surpopulation carcérale" (28 april); georganiseerd door de Dienst Sociale Reïntegratie (DSR)
- Colloquium "geen schuld wel straf" (20 mei, Gent)
- Studiedag Hippo (22 oktober, Leuven)
- Denkdag over "taalgericht vakonderwijs/Nederlands op de werkvloer" (3 december Huis van het Nederlands)
- Bezoek DE STAP: 16/03 en 19/10
- Werkseminarie inburgeringsproject: 25/06
- Toelichting open universiteit: 12/08
- Toelichting Groep Intro
- Toelichting JES + rondleiding
- infonamiddag Diversiteit in het hoger onderwijs (VLOR): 22/04/2010
- vorming van het VMC i.s.m. Naric (National Recognition Center Flanders) rond de erkenning van buitenlandse diploma's: 27/04/2010.
- infosessie van Ciré: 19/05
- sessie van de SIEP (Le Service d'Information sur les Etudes et les Professions : 02/06
- infosessie bij Hilde Deen van het Tweede Kans Onderwijs in CVO Brussel: 24/01
- infodag van CVO Brussel: 29/05
- infosessie Jan Scheers van BON vzw (Brussels Onthaal Bureau): 29/09
- infosessie Paul van Lierde van Groep Intro Brussel
- Rondleiding bij Jes door Evy Vandevannet op
- Karen Declerck van de Meeting (Onthaal- en Steunpunt voor mensen zonder wettig verblijf: 16/09
- overleg EIF partners (Inburgeringsproject L4, Via Educatie-een project van Wonderwijs vzw Gent, de Stap Gent, Edukans Antwerpen en de TA's van Brucovo): 05-05, 14/06 en 25/08
- Vorming ACCESS 22/06 (Intec Brussel) (6 wn)
- Vorming time management (K.H.Mechelen) (1 wn)

Infosessies vanuit Brucovo

- Infosessie Brucovo bij BON : 8/03, 11/03, 28/04 (+ SIEP)
- Infosessie VDAB consulentes: 11/10 en 8/11
- Infosessie VCLB: 22/03

Aanwezigheid Brucovo op beurzen

- SID IN: 21-22-23/01
- Opleidingsbeurs tracé Brussel – Actiris – VDAB: 1/06
- stadsfestival 'Boterhammen in het park': 23-27/08
- SIEP beurs: 26-27/11

1. Opleidingsplan

Het opleidingsplan van het Brussels Consortium Volwassenenonderwijs 2008-2013 heeft als bedoeling een “eerste zicht” te krijgen op de huidige ontwikkelingen binnen de centra voor volwassenenonderwijs en het centrum voor basiseducatie – Brusselleer - in de 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en biedt daarnaast een analyse van de externe actoren en maatschappelijke ontwikkelingen.

Op 15 juli 2009 werd een 1ste versie van het opleidingsplan ingediend. Dit bevatte enkel een gegevensverzameling en een beperkte in- en externe analyse. **Vanaf januari 2010** werd er verder gewerkt aan de analyse alsook aan het opstellen van de strategische en operationele doelstellingen. Daarnaast werd een SWOT-analyse opgesteld van het volwassenenonderwijs in het Brussels Gewest. **In het voorjaar van 2010** (maart 2010) kon Brucovo -eindelijk- beschikken over de geanonimiseerde cursistgegevens voor de referentieperiodes 2008-2009 en 2009-2010. **Op de RVB van 25 mei** wordt een eerste analyse voorgesteld (a.d.h.v. de gecodeerde accessfiles vanuit Ahovos betreffende referentieperiode 2008-2009) (per studiegebied). De nieuwe gegevens (referentieperiode 2009-2010) werden aangeleverd begin juli 2010. Hierdoor werd een concretere en diepere interne analyse mogelijk en konden er (vergelijkende) cursistprofielen opgesteld worden. **Dit maakt dat we op 31 oktober 2010 het eigenlijke opleidingsplan 2008-2013 bij het departement Onderwijs hebben ingediend.**

Concreet werden **volgende analyses** verricht: het aantal lesuren cursist – de evolutie werd in kaart gebracht per centrum, per studiegebied en per opleiding en dit over de 2 eerder vernoemde referentieperiodes. De delers – minimaal verwacht aantal deelnemers per module – werden geanalyseerd per studiegebied en per opleiding. De in- en uitstroom van cursisten werd in kaart gebracht – m.a.w. wat is de mobiliteit van de cursist per gemeente en per opleiding of welke opleidingen zijn populair zowel binnen de eigen Brusselse regio als daarbuiten?

Naast het in kaart brengen van de effectieve situatie van het Brusselse volwassenenonderwijs, werd ook een algemeen cursistenprofiel opgesteld. Dit per studiegebied en met geslacht, nationaliteit, woonplaats, sociaal-economisch statuut, opleidingsniveau en leeftijd als variabele factoren. Ten slotte werden de externe analyses op macro- en mesoniveau verder gefinaliseerd.

Het opleidingsplan blijft echter een ‘neverending story’ en een voortdurend ‘work in progress’ waarbij het proces van samenwerking en afstemming tussen de centra onderling en tussen de centra en andere opleidingsactoren prioritair blijft. Deze versie van het opleidingsplan vormt een goede basis om verder mee aan de slag te gaan. Het zal rechtstreeks of onrechtstreeks aanleiding geven tot het **programmatieplan**, wat voor een verdere rationalisering en diversifiëring van het aanbod moet zorgen (zie infra).

Chronologisch

- Op RVB van 14 januari werd de interne analyse herwerkt met LUC-cijfers; swot- analyse werd herwerkt, draft Strategische en Operationele Doelstellingen klaar, 1ste opmaak draft Jaaractieplan.
- Op RVB van 16 maart werd het Jaaractieplan 2010 overlopen en goedgekeurd [zie bijlage 3.](#)
- Op RVB van 25 mei wordt een eerste nota en referentiekader m.b.t. uitbreiding technische onderwijsbevoegdheden gepresenteerd.
- Op RVB van 2 september: een eerste bespreking aanzet programmatieplan.
- Op 31 oktober: Afwerking opleidingsplan (verstuurd aan administratie VWO).
- Op RVB van 13 december: Bespreking opzet en timing programmatieplan 2011-12;

2. Samenwerking tussen centra

a. Stimuleren doorstroom CBE-CVO

Zowel Brucovo als de individuele centra van het consortium nemen initiatieven om de doorstroom tussen CBE en CVO te stimuleren: o.m. via pilootprojecten i.s.m. CVO KHNB en CVO Brussel en het opstarten van een schakelmodule (zie opleidingsplan Brucovo 2008-2013).

Ook aan doorstroom naar (al dan niet beroepsgerichte) CVO-opleidingen is gewerkt. Sinds 1 december 2009 werkt de vakwerkgroep keuzebegeleiding van het CBE nauw samen met Sylvie Declerck, de toeleidingsagente van Brucovo vzw voor CBE Brusselleer. Sylvie houdt zich bezig met doorstroom van Brusselleer- cursisten naar CVO-opleidingen (exclusief NT2). Na een aantal observatiemomenten om de Brusselleer doelgroep beter te leren kennen heeft ze onderzocht welke CVO opleidingen voor onze cursisten qua taalniveau / moeilijkheidsgraad haalbaar zijn. Vooral de opleidingen van Elishout-COOVI bleken interessant. Sylvie deed een 5-tal infosessies voor Brusselleer-cursisten en begeleidde 12 cursisten, waarbij er 7 zijn ingeschreven in een opleiding (poetsopleiding, slager, tegelzetter, NT2,...). Het project en dus ook de samenwerking loopt volgend jaar door.

b. NT2 doorstroomproject dec.2009-dec.2010

Het project – opgestart op 1 dec. 2009 voor één werkingsjaar – wil een ondersteunende rol bieden **bij de uitbouw van een begeleidings- en toeleidingswerking binnen de centra, door te focussen op een specifieke doelgroep met een hoog risico op drop-out.**

Door NT2-cursisten vanaf een lage richtgraad te informeren over verdere opleidingsmogelijkheden binnen hetzelfde of andere centra, beoogt men een dubbel effect, namelijk enerzijds doorstroom naar hogere richtgraden NT2 en anderzijds doorstroom naar (beroepsgerichte) CVO opleidingen.

Door het aanstellen van 3 zgn. toeleidingsagenten werden deze NT2-cursisten toegeleid naar de meest geschikte opleiding. In een eerste stadium werd er gefocust op enkele opleidingen die relevant zijn voor de knelpuntberoepen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Evenzeer wordt er geopteerd om elke vormingsvraag te behandelen, ook deze die niet in de lijst voorkomen.

Besprekingen op bestuursniveau:

- Op 25 februari bespreking in Dagelijks Bestuur (= fungeert als stuurgroep doorstroomproject).
- Op 16 maart (RVB) verdere stand van zaken over het project in de Raad van Bestuur (betreffende niveaubepalingen NT2 in verschillende opleidingen).
- Op DB van 17 juni een halfjaarlijkse stand van zaken en discussie over indienen dossiers bij externe subsidiegevers (VGC, Federaal impulsfonds, Actiris, ...)
- Op RVB van 2 september wordt de planning van de tussentijdse evaluatie overlopen.
- Op de RVB van 7 oktober wordt de tussentijdse evaluatie “december 2009 - augustus 2010” overlopen en besproken (samen met de 3 toeleidingsagentes). De evaluatie wordt eind 2010 herwerkt naar een jaarevaluatie.

We verwijzen naar het uitgebreide aparte evaluatierapport 2010

c. Inburgeringsproject

Met drie consortia (Brucovo, L4, Groene Rand) werd een project ingediend bij het Vlaamse departement Inburgering in maart 2009. Dit projectvoorstel werd weerhouden en wordt gedurende 1 jaar (31 aug. 2009 – 1 sept. 2010) uitgewerkt via 2 VTE projectmedewerkers (één voor Vlaams-Brabant, één voor BHG). De opdrachten van het project omvatten: het uitwerken van methodiek en stappenplan (taakverdeling, wisselwerking tussen actoren) en een fysieke, digitale en inhoudelijke vormgeving van de intermediaire instantie voor inburgeraars uitwerken .

De bedoeling van het inburgeringsproject was een concept van ‘intermediaire instantie’ (tussen primair en secundair inburgeringsproject) te ontwikkelen die als een soort “studiekeuzebegeleidingsdienst” inburgeraars

(met en zonder contract) op een adequate wijze naar de juiste onderwijsinstelling moet begeleiden. Via actie – onderzoek werd besloten zoveel mogelijk inburgeraars (200) vanuit het primaire traject door te verwijzen, te begeleiden naar het (hogere en volwassenen)onderwijs en vanuit deze praktijkervaring een aantal modellen en methodiek van een intermediaire instantie uit te werken.

Na 1 jaar inburgeringsproject kunnen we concluderen (RVB 2/09)

- Minpunt: dit verliep niet zonder slag of stoot: o.a. het niet op één lijn zitten met het onthaalbureau en het verschil in snelheid en aanpak tussen het Brussels en Leuvens consortium. Brucovo heeft véél tijd en energie in het begeleiden van de Brusselse projectmedewerker en de Brusselse partners geïnvesteerd.
- Minpunt: niet enkel doorverwijzingen naar het Nederlandstalig onderwijs maar ook veel naar het Franstalig onderwijs (wat inherent is aan het begeleiden van nieuwe inburgeraars die niet of nauwelijks RG 1.1. van NT2 bezitten), wat in se niet de bedoeling was van het met Vlaams geld gefinancierd project.
- Pluspunt: via hun project hebben we de aanbieders Hoger Onderwijs beter leren kennen.
- Pluspunt: het materiaal ontwikkeld binnen het “Inburgeringsproject” is ook interessant voor het “Doorstroomproject” (boordtabellen, begeleidingsplan, definiëring, ...).
- Pluspunt: het uitgewerkte concept van de intermediaire instantie, waar we ook op Brussels vlak mee verder kunnen.

De departementen Inburgering en Onderwijs hebben het concept “Intermediaire Instantie” getoetst en zijn van mening dat dit best ingebed kan worden binnen een bestaande instantie (ook omwille van budgettaire beperkingen) en dat het dus niet *an sich* kan opgericht worden (als een nationaal netwerk). De vraag is wat er nu mee moet/kan gebeuren. Een inbedding in consortia én associaties (voor HO) is één optie. Een eventueel vervolgproject maakt weinig kans, lieten de betrokken departementen weten (eind oktober 2010).

We verwijzen naar het uitgebreide aparte evaluatierapport september 2009 - augustus 2010

3. Samenwerking met het Huis van het Nederlands Brussel

Het consortium diende ook van overheidswege een samenwerkingsprotocol af te sluiten met het Huis van het Nederlands dat actief is in het werkingsgebied. Dit protocol heeft betrekking op de organisatie van een behoeftedekkend aanbod NT2 in de regio en moet uiterlijk zes maanden na het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst afgesloten zijn - deze werd afgesloten op RVB 15/01/09.

Dankzij de aanwezigheid van Brucovo op het 2-maandelijks NT2-overleg en van het Huis van het Nederlands Brussel op de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering van Brucovo, wordt toegezien op de uitvoering van de verschillende punten van het samenwerkingsprotocol.

Evaluatie op het protocol

Na één jaar samenwerkingsprotocol met het Huis van het Nederlands Brussel, was het tijd voor een eerste evaluatie. Daarnaast zijn op het overleg op 11/05/10 met het Huis ook andere dringende punten inzake afstemming besproken. Volgende afspraken werden gemaakt:

- Wat analyse van cijfergegevens betreft: de cijfers inzake aantallen en cursistenprofiel vanuit Ahovos zullen worden vergeleken met de matrix-cijfers (Brucovo + HvNB). Het NT2-overleg behandelt verder de resultaten van de analyse van de matrix (inzake herschikking lesmomenten, intensiteit, ..). Brucovo volgt dit mee op.
- Wat de signaalfunctie naar de overheid betreft: dit dient sneller te gebeuren en beter op elkaar afgestemd te zijn (bvb. talencheques, plan des langues, ...).
- Wat de opdracht van geïntegreerde en duale trajecten betreft: Brucovo dient deze te bevorderen (is één van de kernopdrachten); het Huis heeft hier al langer een opdracht in (vnl. voor inschakelingsprojecten, niet voor CVO's). Brucovo en het Huis gaan samen dit voorbereiden en kijken wat mogelijk is (inventarisatie, verzamelen methodieken, budget). Ook zal Brucovo deelnemen aan de Stuurgroep Inschakeling van het Huis.
- Wat betreft screening van gedetineerden: in april 2010 is er 2 dagen screening gebeurd door het Huis in de gevangenis van St. Gillis: een 30-tal mensen zijn geslaagd in de screening (80 % naar RG 1.1). Dit is zeker voor herhaling vatbaar.

Samenwerking instap cvo's - NT2-aanbieders in talen- en ICT-cheque-systeem van Actiris

Dit is ook besproken op het NT2-overleg van het Huis van het Nederlands Brussel en van daaruit gecoördineerd. Brucovo zorgde wel voor een extra signaal naar de Actiris middels een brief (naar Actirisdirectie / Bevoegd Brussels minister B. Cérexhe). Op de instap in het talen- en ICT cheque- systeem van Actiris wordt positief maar voorzichtig gereageerd door de CVO's. Er wordt overeengekomen plaatsen in lesgroepen te voorzien voor Actiris-kandidaten. Er wordt een overeenkomst tussen het Huis en Actiris voorzien (+ digitaal systeem) voor de talencheques. Brucovo kan fungeren als centraal aanspreekpunt voor Actiris wat Talen (Engels) en ICT betreft, maar dat wordt pas in tweede instantie beoogd (2011); eerst dient het systeem voor NT2 goed te werken (voldoende instroom in lesgroepen).

Niveaubepalingen opgestart

In het NT2-doorstroomproject is een belangrijke vraag geïdentificeerd voor een efficiënte werking van dit project: welk niveau Nederlands zou een kandidaat-cursist best hebben om een bepaalde opleiding te kunnen aanvatten en met succes te kunnen volgen? Deze vraag maakte ook deel uit van de bevraging (okt. '09) die ter voorbereiding van de uitwerking van het project werd voorgelegd aan de betrokken centra. Hieruit bleek dat voor de meeste opleidingen wel een schatting bestond van het kennisniveau Nederlands dat nodig was om de

opleiding in kwestie te kunnen volgen. Meestal ging het echter om een schatting van het centrum zelf, en was die eerder intuïtief van aard, en dus niet geformuleerd op basis van een onderzoek.

Brucovo heeft deze nood en situatie besproken met het Huis van het Nederlands Brussel. Het Huis is positief ingegaan op onze vraag tot medewerking en is in maart 2010 begonnen met het bepalen van de instaplatten van een aantal door de TA's geselecteerde opleidingen. Men werkte tot en met juni a rato van één opleiding per maand verder, te beginnen met opleidingen van het niveau BSO/TSO (Kantoor, Residentieel elektrotechnisch installateur, PLC-techniker) om na een positieve evaluatie eventueel te kunnen overgaan naar de niveaubepaling van HBO-opleidingen (najaar 2010).

Door contacten met anderstalige cursisten, observatiemomenten, het bestuderen van lesmateriaal en andere technieken tracht men te achterhalen welk het minimumniveau is om de CVO-opleiding te kunnen aanvangen. Resultaten van de screenings :

1. Kantoor, CVO Brussel, is bepaald op RG instap 3.1 (zie nota 10.06 instapniveau NL Kantoor)
2. PLC-techniker en Residentieel Electrotechnisch installateur, CVO Brussel, is bepaald op RG instap 2.1 (zie nota: 10.06 instapniveau NL Technische opleidingen)
3. De opleiding informatica is niet gescreend: CVO Lethas toonde geen interesse en CVO Brussel organiseert de opleiding volgend jaar enkel voor senioren. Bovendien was het juni en dus niet meer evident om de opleiding nog te screenen.

Voor het najaar 2010 zijn volgende niveaubepalingen (op aangeven van Ta's en centra) gepland door het Huis:

- HBO hotel-en cateringmanagement (CVO Elishout Coovi)
- TSO Bedrijfsbeheer (CVO Brussel, CVO Elishout Coovi)
- HBO Boekhouden (CVO Lethas)
- HBO Informatica (CVO Lethas, CVO Brussel)
- TSO Farmaceutisch technisch assistent (CVO Elishout Coovi)

Faciliteren van taalbeleidsplannen (discussie RVB 13/12)

Vanuit Brucovo werd een inventarisatietabel rondgestuurd, waarbij we merken dat de eigenlijke NT2-niveaubepalingen (vanuit CVO zelf of vanuit HvhNB) eerder schaars zijn, evenals het inschakelen van een nododocent of hanteren van eindtermen taal (er is een begin... meestal via externe projectmiddelen, bvb. EIF, geco's,...).

Het Huis stelde voor een taalbeleidsplan op te stellen per opleiding; dit houdt in:

- taalomgevingsanalyse laten uitvoeren (m.b.v. HvhNB)
- taalbeleidskeuzes maken en in taalbeleidsplan gieten (m.b.v. HvhNB)- taalbeleidskeuzes communiceren aan alle betrokkenen en zorgen voor het draagvlak (m.b.v. HvhNB)
- zorgen voor de nodige taalondersteuning voor vakdocenten , NT2 docenten en secretariaatsmedewerkers
- opstarten van de trajecten

Er wordt vanuit de RVB van Brucovo geopteerd om een taalbeleid in een beperkt aantal opleidingen (6 maand per opleiding) op te starten. Een voorstel om een gezamenlijk taalbeleid te implementeren in de drie Specifieke Lerarenopleidingen wordt niet weerhouden (curriculli en aanpak verschillend). Voorstellen zijn de HBO opleidingen ICT en boekhouden, bedrijfsbeheer, informatica TSO,... Dit wordt verder opgevolgd in januari 2011.

4. Samenwerking onderwijsactoren

Hoger onderwijs

HBO bevraging

Door een bevraging van de HBO-aanbieders (centra VWO en instellingen hoger onderwijs op 5/01, 14/01, 7/01, 17/03, 20/04) wil Brucovo tot een gemeenschappelijk standpunt komen. Met de directies van CVO 's met HBO-aanbod werd overleg gepleegd, alsook met 2 hogescholen (Erasmus, HUB).

De HBO-opleidingen in Brussel en de aangrenzende regio's werden opgelijst, alsook het aanbod van de professionele BA-opleidingen in Brussel.

De conclusies van de bevraging zijn de volgende:

- In twee van de vier CVO's wordt er geen uitbreiding gepland van de HBO-opleidingen (ook geen reductie aantal richtingen). Aandeel cursisten in HBO-opleidingen over 4 centra varieert van 10 % over 20 % tot 100 %. Wat betreft de cursisten gaat het meestal om mensen die al aan het werk zijn, en met sterke instroom van buiten het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- In het kader van kwaliteitszorg en promotie zullen de CVO's meer aandacht besteden aan de bestaande HBO-opleidingen (kwaliteitscoördinator aangesteld in drie van de vier centra, waarbij nu reeds de accreditatie/visitatiedossiers worden behandeld inzake SLO - later volgen de overige HBO-opleidingen).
- Interesse in uitbouw cyclussen waarbij opleidingen op niveau van SO – HBO – HO naadloos op elkaar aansluiten (indien SO aanwezig). Voor enkele HBO-opleidingen bestaat er reeds samenwerking (ad hoc of formeel) met een aantal BA-opleidingen van de Erasmushogeschool en de HUBrussel (EHSAL/ HONIM). Deze samenwerking kan zowel betrekking hebben op lokaalhuur, uitwisseling leerkrachten als op schakeltrajecten of beheer van modules .
- De bereidheid om zowel met instellingen Hoger Onderwijs vanuit het eigen net als vanuit andere netten samen te werken is algemeen. Het consortium kan hier een bemiddelende rol spelen.
- Wat aanvullings- en schakeltrajecten betreft zijn er geen formele trajecten uitgebouwd (behalve deels bij SLO tussen CVO Elishout COOVI en Erasmus HO), maar gebeurt dit meestal ad hoc (individuele cursisten, onderhandeling vrijstellingen). Alle centra zijn wel bereid schakeltrajecten uit te werken (complementair maken lesinhouden, vrijstellingenbeleid uitwerken, toeleiding organiseren, overeenstemming competenties in VWO met studiepunten HO), maar vinden de opportuniteiten momenteel te laag (gezien weinig doorstroom, maar dit kan ook omwille van het gebrek aan zulke trajecten zijn...) en een te grote tijdsinvestering (accreditatie/visitatie).
- Indien de samenwerkingsverbanden meer worden geformaliseerd, kan er ook een betere promotie gevoerd worden voor HBO.
- Samenwerking met enkele sectorfondsen is aanwezig (maar niet structureel uitgebouwd), met VDAB enkel voor één opleiding boekhouden, één centrum heeft contact met Syntra Brussel (verkennend) en met bedrijfsleven zeer ad hoc en verschillend van opleiding per opleiding (i.f.v. stages en extra-schoole activiteiten).
- Momenteel worden de HBO-opleidingen enkel 's avonds en op zaterdagvoormiddag aangeboden. Dat is voor bepaalde doelgroepen een obstakel en in de toekomst zouden ze dus best ook overdag worden aangeboden.
- De CVO's hebben daarentegen een voordeel t.o.v. de hogescholen voor het inrichten van HBO, aangezien het CVO personeel wel bereid is 's avonds les te geven.

- Bijkomend knelpunt is dat HBO is niet bekend genoeg is bij de verschillende doelgroepen, ~~ook niet~~ noch bij de CLB's.

- Een CVO is bezig met het uitwerken van een taalbeleid (taalcoaching, taaltest). Afhankelijk van het taalniveau en specificiteit van de opleiding zou dit standaard moeten worden voorzien (maar uit welke middelen?).

- Wat werkplekieren betreft is er grote bereidheid, maar de middelen ontbreken momenteel. Dit dient aangekaart bij de overheid.

Opvolging HBO5-dossier op Vlaams niveau (via AB-overleg 13 consortia)

Via het overleg van de afgevaardigd bestuurders van de 13 consortia wordt dit complexe dossier opgevolgd (communicatie met overheid en decretale stuurgroep via het overleg). De consortia zijn op de fora waar dit dossier wordt voorbereid te weinig aanwezig. De idee leefde dan ook om de (meer)waarde van de HBO5-opleidingen onder de aandacht te brengen via een Vlaamse actie- en denkdag (vanuit de consortia én vanuit de decretale stuurgroep). Dit wordt voorbereid vanaf januari 2011.

Secundair Onderwijs

CLB's:

De drie CLB's in het Brussels Gewest (Vrije CLB Pieter Breughel, CLB van het GO!, CLB VGC) zijn apart bevroegd en geïnformeerd wat de mogelijkheden van het VWO betreft; infosessies zijn voorgesteld. Vrije CLB is daar op ingegaan; zowel een algemene schets als info over TKO (via CVO Brussel) zijn gegeven aan een 30-tal CLB-medewerkers.

Adviesraden en werkgroepen onderwijs VGC:

de directeur-AB is aanwezig op de VGC-adviesraad onderwijs en opleiding (dit ten persoonlijke titel). Een medewerker van Brucovo, mevr. G. Uner is aanwezig op de VGC –advieswerkgroep Opleiding tot Werk (ook ten persoonlijke titel).

5. Samenwerking met publieke opleidingsverstrekkers

- Overleg competentiecentrum VDAB-RDB

- **Overleg Brucovo - VDAB: 02/02**

Brucovo zorgde voor een aanvulling vanuit het Nederlandstalig volwassenenonderwijs aan het 'Plan Langues pour les Bruxellois', een politiek gestuurd talenplan (Brussels Minister Cérexhe, Tewerkstelling en Minister Kir, collegelid Cocof opleidingen & onderwijs). Doel is met dit plan de meertaligheid te bevorderen in de komende legislatuur. Maatregelen van zowel Actiris (talencheques e.d.), Bruxelles-Formation- IFPME (middenstand) zijn erin vervat, evenals huidige maatregelen van VDAB en Syntra. Het aanbod volwassenenonderwijs ontbrak volledig aan Vlaamse kant. Directeur VDAB-RDB M. Deleye vroeg aan Brucovo dit aan te vullen; in overleg met het Huis van het Nederlands (E. Deslé) heeft Brucovo dit aangevuld. Ook het aandeel Frans en Engels in de Brusselse centra wordt meegegeven. Dit voorstel van plan is aangevuld en ondertussen doorgestuurd naar de bevoegde overheden. Brucovo stuurde dit ook door ter kennisgeving aan kabinet Smet.

- **Brucovo bracht in het DB van 25/02 de idee van een "kader-samenwerkingsovereenkomst" aan** (verplicht in het opleidingsplan), die vrij basaal kan worden gehouden, maar waar toch voldoende intenties tot samenwerking in staan geformuleerd naar infrastructuur, studiemateriaal, aanvullingstrajecten, etc. De overeenkomst van consortium L4 en VDAB Haasrode wordt als voorbeeld genomen; de directeur werkte een Brusselse versie uit. Deze kan op de goedkeuring van de leden rekenen, maar eerst is een grondige discussie nodig i.v.m. de aard van de samenwerking met VDAB.

- **RVB 16/03 : het voorstel van overeenkomst wordt verder toegelicht**; het voorstel is goed als basis, maar eigenlijk moet er een bredere visie zijn vanuit het consortium op de verschillende manieren van samenwerking. CVO-opleidingen kunnen onder VDAB-stelsel worden ondergebracht (toeleiding vanuit VDAB van cursisten met VDAB-contract), schakeltrajecten kunnen worden uitgewerkt, infrastructuur gedeeld, lesgevers uitgewisseld, enz... Deze zaken kunnen ad hoc afgesproken worden tussen een centrum en de VDAB-RDB; anderzijds is het overlegcomité een belangrijke hefboom om ook structureel de samenwerking te bevorderen tussen de sector VWO en VDAB.

- **Overleg Brucovo – VDAB – CVO Brussel: 10/05 en 28/05 zie infra (pt. 9)**

- **Uitnodiging VDAB-RDB (mevr. S. Chaoui) op RVB 25/05: de samenwerkingsovereenkomst werd op 25 mei grondig besproken en goedgekeurd.** Deze overeenkomst mag evenwel geen dode letter blijven, maar de inhoud moet nu geconcretiseerd worden. Dankzij de samenkomst -2 maal per jaar- van een regionaal overlegcomité, zou de samenwerking die nu ad hoc gebeurt meer structureel moeten verlopen. Deze samenkomsten kunnen gepland worden in functie van nieuwe programmatie-aanvragen bij Brucovo, de updates van het opleidingsplan (oktober), het jaaractieplan van Brucovo en VDAB-RDB (sept-nov), ... Vanuit VDAB-RDB wordt bevestigd dat er interesse is voor een blijvende en verankerde samenwerking.

- **Eerste overlegcomité op 13 december met Brucovo - RDB en 2 cvo's Elishout Coovi en Lethas (CBE Brusselleer verontschuldigd).** Gezien dit het 1ste overlegcomité was, werd het een breed gesprek (met insteeknota vanuit BruCoVo). Er werd afgesproken om verder onderzoek te voeren binnen een aantal studiegebieden zoals Grafische Technieken, Textiel, Lichaamsverzorging, ... Op een volgend overleg (in 2011) zullen er meer specifieke opleidingen en mogelijkheden tot samenwerking concreter bekeken worden. Het overleg werd door de aanwezigen als positief ervaren. Iedereen staat open voor eventuele samenwerkingen/doorverwijzingen.

6. Samenwerking socio-culturele en socio-economische actoren

- overleg dienst communicatie Vlaamse Gemeenschapscommissie + Muntpunt/Onthaal en Promotie Brussel

- op 3 juni overleg met K. Verheyen van Onthaal en Promotie Brussel i.v.m. de mogelijke samenwerking tussen Brucovo en Muntpunt (nieuwe communicatiehuis in Brussel, op Muntplein, met o.a. HOB, OPB-Uit in Brussel, ...). Er werd nagegaan hoe de sector van het volwassenenonderwijs zijn plaats kan vinden in Muntpunt, zowel op de website (aanpassingen doorgegeven en doorgevoerd) als fysiek in het huis zelf. Daarvoor werd een oriënterende nota opgemaakt vanuit Brucovo, waarin de mogelijke begeleidingsvormen vanuit Brucovo worden verduidelijkt (informereren/ oriënteren / begeleiden, in eerste, tweede en derde lijn, enz.). Mogelijke aanwezigheid in de infobalie van Brucovo / sector VWO en tijdelijke gebruik van ruimtes voor evenementen zal worden afgetoetst.

- op 12 augustus afspraak met I. Thyssen van VGC Dienst Communicatie over mogelijke samenwerking met VGC op vlak van promotie (input talentmix, nieuwsbrieven, samenwerking gemeenschapscentra en socio-culturele instellingen / verenigingen met volwassenenonderwijs, ...) a.d.h.v. een mission statement vanuit de Dienst Communicatie.

- overleg met regionaal technologiecentrum Vlaams-Brabant-Brussel

Op 19 maart organiseerden de consortia L4, Groene Rand en BruCoVo en RTC Vlaams-Brabant en het RTC-netwerk een kennismakingsbijeenkomst. In navolging van de voorstellen van RTC Vlaams-Brabant kan het volwassenenonderwijs één vertegenwoordiger afvaardigen naar de overleg&actieplatformen van RTC. In deze platformen zetelen vertegenwoordigers uit onderwijs en het bedrijfsleven. Deze platformen bereiden het jaaractieplan van RTC voor.

Concreet beschikt RTC Vlaams-Brabant over 5 dergelijke platformen: Mechanica / Elektriciteit + Koeling & Warmte (op basis van gas & elektriciteit); Hout / Bouw + Koeling & Warmte (op basis van water); Auto; Handel-Logistiek en Personenzorg.

De drie consortia moeten op korte termijn en in overleg een vertegenwoordiger aanduiden per overleg- en actieplatform. Volgende afspraken werden daarbij gemaakt tussen de afgevaardigd bestuurders van de consortia:

- een vertegenwoordiger wordt aangeduid tot het einde van het schooljaar 2010-2011;
- van een vertegenwoordiger wordt verwacht via een mailinglist te communiceren met alle centra die actief zijn in één van de betrokken gebieden. Hiertoe wordt een contactpersoon per centrum doorgegeven;
- alle verslagen worden via de consortia doorgestuurd naar alle directies.

Omdat L4, in tegenstelling tot de andere consortia, actief is in alle studiedomeinen van RTC werd op de RVB van L4 (in het begin van de maand) voorgesteld dat L4 de vertegenwoordiging opneemt in:

- Overleg- & Actieplatform Studiedomein Mechanica / Elektriciteit + Koeling & Warmte (op basis van gas & elektriciteit)
- Overleg- & Actieplatform Studiedomein Hout / Bouw + Koeling & Warmte (op basis van water)
- Overleg- & Actieplatform Studiedomein Auto

De 2 andere domeinen worden ingevuld door Groene Rand en Brucovo.

Na discussie in de RVB op 25/05, werd beslist dat Brucovo en Groene Rand onder elkaar moesten uitmaken wie in welk studiedomein iemand zou afvaardigen.

Op 12/10 werd in een overleg met RTC Vlaams-Brabant-Brussel in consensus beslist dat het domein personenzorg wordt opgevolgd door CVO Brussel en het domein Handel-logistiek door CVO Meise-Jette.

- overleg met Tracé Brussel

Tracé Brussel overkoepelt/behartigt belangen van ca. 50 private opleidingspartners (de zgn. derden, zowel opleiding als werkervaring), al of niet onder VDAB-vlag.

Het overleg op 04/02 had enkele concrete intenties tot afstemming/samenwerking tot gevolg: Brucovo krijgt een grote stand op de opleidingsbeurs voor werkzoekenden op 1/06, de folders van Brucovo en alle centra

worden verspreid bij meer dan 50 derdenpartners, Brucovo stelt zichzelf voor op de interzonale commissie (incl. Actiris, VDAB, ...) op 24/02.

I.v.m. de geplande werkseminaries wordt Tracé Brussel als evenwaardige partner aanzien (Tracé nodigt mee uit, is belangrijk omwille van zijn bewezen waarde in de Brusselse opleidingswereld). Ook wat betreft de Digitale Week (lokale werkwinkels) wordt tracé verder betrokken. Er volgt nog overleg op 29/02, 20/05, 7/09, 14/10, 30/10 en 21/12.

7. Samenwerking LOCCO, Pedagogische begeleidingsdiensten(PBD), onderwijsnetten, VOCVO, overleg Afgevaardigd Bestuurders

a. LOCCO Brucovo vzw

Op 28 januari eerste en enige LOCCO in 2010 (deze van 27/04 is uitgesteld); de bevoegdhedennota wordt besproken + criteria van programmatie onderwijsbevoegdheden en bespreking 3 aanvragen ter programmatie.

b. Pedagogische Begeleidingsdiensten-onderwijsnetten-VOCVO

- overleg netten/decretale stuurgroep: 23/03
- antwoorden op vragen decretale stuurgroep (via maandelijkse Nieuwsflash netten)
- insteek nieuwe opleidingsprofielen (via www.vwoland.be) (jaarlijks: maart-april): vraag naar nieuwe opleidingsprofielen vanuit basiseducatie (wiskunde, opstap F/E, MO, ...)

c. AB –overleg

- Overleg Afgevaardigd bestuurders consortia (AB –overleg): maandelijks overleg: 2/01, 9/02, 9/03, 11/05, 1/06, 7/09, 5/10, 9/11 en 7/12
- Overleg AB's-Overheid (Ahovos): 2/03 en 5/05
- Werkgroep data : 5/10 en 24/11

d. overleg CONSORTIA BRUCOVO-GR-L4

- Overleg L4-Groene rand: i.k.v. inburgeringsproject (werkoverleg en kerngroep inburgering: 07/01, 01/02, 03/02, 22/03, 31/03, 19/04, 3/05, 10/05, 18/05, 31/05, 16/06, 16/08, 20/01, 17/03, 21/04, 16/05, 23/06, 17/08 + apart overleg Consortium Groene Rand (samenwerkingsmogelijkheden voorgesteld op RVB 13/12; nieuwe nota op RVB 13/01/2011 presenteren)

8. Informatieverstrekking

a. Communicatieplan

De opmaak van het jaarlijks communicatieplan is een onderdeel van het Jaaractieplan. Deze is gebaseerd op onze voornemens van januari voor het gehele jaar. Op RVB van 16 maart 2010 is het plan formeel besproken en goedgekeurd. Op de DB van 17 juni werd de communicatiestrategie augustus-december praktisch overlopen (i.p.v. op een aparte werkgroep promotie).

b. Communicatieactiviteiten 2011

In 2010 vonden er uiteenlopende promotieactiviteiten plaats zoals de drie beurzen, promotiefilm, nieuwe website, zoeken naar pers aandacht, ontwikkelen van promotiemateriaal en plaatsen van advertenties en websitebanners, maar ook systematisch nieuwstoevoer naar intermediairen via onze maandelijkse nieuwsflits werden voortgezet. Het opleidingsaanbod van onze CVO's stond daarbij centraal. Daarnaast hebben we ook in 2010 weer ingezet om ervoor te zorgen dat de identiteit van de Brusselse leraar volwassenenonderwijs wordt vergroot door het uitbrengen van twee lerarennieuwsbrieven.

Beurzen

- Op **21-23 januari** vond de **SID-in beurs** plaats in de Brabanthallen in Leuven. Samen met twee andere consortia L4 en Groene Rand hielden wij er stand. Op de beurs werden onze folders uitgedeeld. Opmaak en verspreiding van de HBO-brochure gebeurde i.s.m. consortia L4 en Groene Rand. Folders van specifieke CVO's werden er ook uitgedeeld.

- Op **1 juni** stonden we op de **beurs 'Plan naar werk'** die werd georganiseerd door VDAB, Actiris en TracéBrussel in de Ancienne Belgique. Dit is een beurs rond werken en Nederlandstalige opleidingen in Brussel. Via expo(NL) hebben we 2 banners laten ontwikkelen die we hebben gebruikt op onze stand. De beurs zelf was een succes, wij kregen voornamelijk vragen over beroepsgerichte opleidingen en taallessen.

- Deze banners gebruikten we ook op onze stand tijdens het evenement '**Boterhammen in het park**' in **augustus**, een organisatie van Ancienne Belgique, met de steun van de Vlaamse Gemeenschap.

- Op **26 en 27 november** namen we deel aan de **SIEP-Beurs** (Salon des études et professions). Dat is een Franstalige beurs voor opleiding en werk in Tour en Taxi's. Dit gebeurde i.s.m. het Huis van het Nederlands. Samen huurden we een stand. Zowel secundaire scholen als 'Promotion Sociale' scholen (= equivalent van volwassenenonderwijs in het Franstalig landsgedeelte), beroepsfederaties als jongerenvoorzieningen waren aanwezig (jeugdherbergen, politieke partijen, tewerkstellingsinitiatieven, enz). Het was hier ook interessant om te weten te komen wat onze Brusselse Franstalige tegenhangers te bieden hebben.

Nieuwsbrieven

Op **8 februari** kwam onze **2e nieuwsbrief** uit met nieuwe naam 'brief VOL nieuws'. De redactieraad kwam hiervoor samen in december 2009. De nieuwsbrief werd 750 maal afgedrukt en verspreid onder de leerkrachten in de CVO's en CBE. De redactieraad kwam nog eens in september samen voor een vergadering over de 3e nieuwsbrief die uiteindelijk **25 oktober** werd uitgebracht (werd 500 maal afgedrukt). [Zie aparte bijlages](#)

Nieuwsflitsen

Dit jaar werden er in totaal 5 nieuwsflitsen uitgestuurd naar de intermediairen ('partners' in Brussel), namelijk in **januari, maart, mei, september en november/december**. Steeds meer mensen schreven zich in via onze website om de nieuwsflits te kunnen ontvangen. Er werd ook samengewerkt (naar elkaar verwezen) met nieuwsbrief BrusselDirect (voor alle Brusselse leerkrachten) van de VGC Directie Onderwijs en Vorming.

Promotiemateriaal en infotheek

Pennen (4000) en Stand Banners (2) werden klaargemaakt voor het '**Plan naar werk**' beurs van **1 juni** en werden daarna nog gebruikt op de andere evenementen. De bladwijzers 2010-2011 (1000) en mappen (1000) werden ontwikkeld en verspreid samen met onze folders van augustus 2009 (per post naar intermediairen) in

september voor het begin van het nieuwe schooljaar. Onze toeleidingsagenten hebben zich ook hiervoor ingezet. Tijdens klassenbezoeken hebben zij veel cursisten materiaal kunnen aanbieden. De ontwikkeling van de pennen werd gerealiseerd door EuroGifts, de Stand Banners door Expo, de mappen door Beëlzepub en de bladwijzers werden bewerkt en gedrukt door Nelson Inspires. Onze folders zijn we begin **december** beginnen te bewerken in Adobe indesign.

In augustus hebben we een infotheek opgezet bij ons op kantoor met al het door ons verzamelde folders van centra en andere partners.

Promotiefilm

11 januari startte het onderzoek van mogelijkheden voor een filmproject over doorstroming van (allochtone) cursisten. Met vzw Beeldenstorm werd tenslotte de film voorbereid en in maart gedraaid (kosteloos). De kortfilm diende ter gebruik in websites, infosessies in klassen door onze toeleidingsagenten vanuit het doorstroomproject. Toeleidingsagentes stellen zichzelf voor in het filmpje, het doorstroomproject wordt uitgelicht en de taalbegeleiding komt ook aan de te pas. De film was af eind **mei**, klaar om getoond te worden op het grote witte doek op de 'Plan naar werk' beurs in **juni**. Daarnaast werd het op onze website geplaatst en ook op youtube.

Website

Kwitelle zorgde voor een nieuwe website met zoekrobot en zette de nieuwe website www.brucovo.be op **21 januari 2010** online. De vernieuwde website is nog overzichtelijker en toegankelijker. De collega's, bestuurs- en Loccoleden kregen een aparte inlognaam en paswoord als toegang tot interne documenten. De website werd gedurende het jaar meerdere malen geüpdate.

[Zie websiteprint in bijlage 5](#)

Persaandacht

Op **16 november** brachten Ministers Smet en Vanraes een bezoek aan het keukenproject van CVO Elishout in de gevangenis van St. Gillis. Persaandacht was hier volop: TV Brussel, FMBrussel, BDW, Brusselnieuws, radio2, het nieuwsblad en Belga. (meer hierover bij 'gedetineerdenwerking').Tijdens dit bezoek zijn er contacten gelegd met de aanwezige pers. Die contacten worden nog altijd gebruikt.

Adverteren

Advertenties verschenen in de **Knack** in de onderwijsbijlage op **8 december**. Advertentie mbt nieuwe inschrijvingsperiode verschenen in **Brussel Deze Week 15 september**.

Onze Internet-banners werden geplaatst op sites van partners zoals IAMB-actiris, VGC onderwijs-onderwijsinbrussel.be. Ook op de site van BWR-Sociale kaart (niet direct, via site VGC) en minderhedenforum zijn we aanwezig. Gemeenschapscentra gaven een gids uit, onze gegevens staan hier ook in.

Verspreiding folders

Start **1 februari (tot juni)** Verspreiding van onze brochures, affiches en bladwijzers op publieke plaatsen en onderwijsgerelateerde plaatsen zoals bibliotheken, gemeentebesturen, onthaalbureau, werkwinkels, basis-secundair- en hogere scholen, uitzendkantoren, vakbonden. Per maand hebben we getracht een organisatie uit te kiezen waar we onze folders zouden plaatsen. Dit hebben we voor een klein gedeelte ook daadwerkelijk volbracht.

Infosessies

- Organisatie infosessies voor BON-trajectbegeleiders en MO-docenten over aanbod volwassenenonderwijs. (8/03,11/03,28/04 (+ SIEP)) - in kader van het inburgeringsproject

- Op 22/03 is er een infosessie geweest over volwassenenonderwijs en tweedekansonderwijs voor medewerkers van het Vrije CLB.

- In oktober zijn er infosessies geweest van en voor de toeleidingsagenten: Groep Intro is bij ons op bezoek geweest. De agenten hebben een rondleiding gehad bij JES en VDAB bezocht om infosessie over het doorstroomproject te geven. Op 8 november vond er een overleg plaats met VDAB en de werkwinkel voor alle consulenten werkwinkel en die zich met inburgering bezig houden

Partners

Op 15 februari was er een verdere bespreking en opvolging van participatie consortia in vernieuwde site "wordwatjewil" + aanwezigheid consortia in gids 'wat na het secundair onderwijs'. Verdere gesprekken voor

nieuwe portaalsite volwassenenonderwijs. Onderhandelen over inbreng volwassenenonderwijs in Klasse voor leerkrachten, Klasse voor ouders (op bovenlokaal niveau!)

9. Optimaliseren en afstemmen opleidingsaanbod in functie van het opleidingsplan

Brucovo dient de centra te coördineren en te ondersteunen bij het optimaliseren en afstemmen van het opleidingsaanbod en het uitvoeren van een behoeftedekkend onderwijsaanbod binnen de Brusselse regio.

- **Onderzoek naar uitbreiding ‘technische’ onderwijsbevoegdheden**
in de opleidingsclusters handel, personeezorg, elektriciteit en mechanica, ICT (bespreking op RVB 25 mei) . Er werd een nota en referentiekader (raster waarin alle knelpuntberoepfuncties, opleidingen VWO, opleidingen VDAB en derden en Syntra, richtingen SO en HO worden vergeleken) dienaangaande opgesteld. [In Bijlage 4](#)

Na vergelijking van de effectieve onderwijsbevoegdheden van de Brusselse centra en het bijhorend cursistenprofiel per studiegebied, de groeiende Brusselse activiteitensectoren en knelpuntberoepenclusters, komen we tot de vaststelling dat er uitbreidingsmogelijkheden (met grote slaagkans) zijn in de beroepssectoren/studiegebieden **informatica, handel- administratie en personeezorg/ gezondheidszorg**. In al deze studiegebieden zijn er reeds vrij veel opleidingen aanwezig, met goede in- en uitstroom en diversiteit aan publiek uit de kansengroepen. Ook in **mechanica-elektriciteit** (technicus, fietshersteller,...), **andere industriële opleidingen** (bouw, hout, ...) en **de logistieke sector** zijn nog tal van mogelijkheden (maar beide momenteel niet uitgeoefend in BHG).

De eerste betrachting vanuit het consortium is dan ook dit **specifiek aanbod van de sectoren / studiegebieden met een sterke technische en beroepsgerichte inslag -en laagdrempelige instap- uit te breiden (en desgewenst te rationaliseren)** de komende schooljaren.

Deze kwantitatieve gegevens zijn echter niet voldoende (al zijn ze natuurlijk een goede indicatie), ook kwalitatief dient dit verder bevraagd te worden. Daarom is het belangrijk zowel de arbeidsbemiddelingsdiensten als alle opleidingsverstrekkers op een kwalitatieve manier te ‘verhoren’ over deze behoeften (zowel VDAB, Syntra, SPI-partners, enz..), zodat beter kan worden nagegaan waarom bepaalde opleidingen niet of wel lopen, waarom er bepaalde witte vlekken zijn en waarom daar nog geen (afdoende) maatregelen voor zijn genomen.

Dit kan via **bilateraal overleg en collectief overleg (via het opzetten van een aantal werkseminaries in een aantal opleidingsclusters)** – zo trachten we een aantal structurele beleidskeuzes te bekomen. Daarnaast kunnen de aanwezige opleidingspartners ter plekke concrete afspraken maken inzake samenwerking m.b.t. inhoud, infrastructuur, delen personeel,

De RVB (dd. 25/05) vond dit een goede voorbereiding voor de volgende stappen. Nu moet nog bekeken worden wàt er nog ontbreekt, wie wat al doet en wie wat nog ‘zou kunnen’ doen (het doorgestuurde referentiekader is hiervoor een goed instrument). Welke opleidingen passen bij welk centrum (bijvoorbeeld i.k.v. infrastructuur, samenwerking met secundaire scholen met dezelfde inrichtende macht, enz..) en welke niet.

De directeur kan op basis van dit verdere onderzoek voorstellen doen aan de individuele centra, die dan onderling ook kunnen overleggen (overleggronde vanuit de directeur vanaf eind mei; uitgevoerd voor CVO’s Lethas, CVO Brussel en CVO Elishout Coovi). Ook de huidige ‘doublures’ kunnen meegenomen worden in deze manier van werken (in kader van rationalisatie). Er moeten wel duidelijke prioriteiten gesteld worden (welke studiegebieden en opleidingen verdienen het meest voorrang, wat met talenopleidingen,...)

Deze nota werd ook voorgesteld en positief onthaald op een overleg met tracé Brussel (sept.) en op het Comité van het BNCTO(Resoc) op 25/06.

- Wat de werkseminaries betreft, deze werden voorbereid met **tracé Brussel en BNCTO** (Resoc Brussel) als partners. Daarvoor werd een aantal keer overlegd (23/02, 23/03, 21/04, 14/06, (comité), 2/09). Tenslotte werd beslist 2 seminars op te zetten, nl. **één rond handel en administratieve beroepen, én één rond ICT en grafische technieken**. In de aanloop naar deze werkseminaries zou dan een globaal plaatje moeten opgesteld worden van het potentiële aanbod van opleidingen Handel en ICT in Brussel. De betrokken partners (derden, VDAB, sectorfondsen, ...) werden afzonderlijk bevroegd door de 3 trekkende organisaties en er werd een (draft van) discussienota opgesteld.

Voor het domein Handel bleek echter te weinig concrete interesse vanuit de Brusselse cvo's (dit domein wordt ook door VDAB-RDB meer geclaimd). Voor het domein ICT en grafische technieken wordt wel een overleg gepland in januari 2011 (parallel met het overleg m.b.t. de digitale week, zie RVB 2/09) en een seminarie gepland in maart/april.

- **Programmatieplan RVB 13 dec**

Op 13 /12 werd op de RVB een voorstel van objectief programmatieplan 2011-2012 besproken. Een plan van aanpak werd overlopen:

Vertrekpunt: 5 prioritaire studiedomeinen (uit de analyses in het Opleidingsplan afgeleid)

- > Handel en administratie (logistiek, HBO opleidingen handelswetenschappen, talen) (nagaan aanwezige opleidingen, opties VWO)
- > ICT en grafische technieken (nagaan aanwezige opleidingen, opties VWO)
- > Persoonsverzorging (personenzorg, HBO gezondheidszorg+ soc. agogisch werk, lichaamsverzorging) (nagaan aanwezige opleidingen, opties VWO)
- > Industriële beroepen (bouw, hout, mech-elekt., koeling-warmte) (nagaan aanwezige opleidingen, opties VWO)
- > Lerarenopleiding (nagaan aanwezige opleidingen, opties VWO)

Vier hoofdvragen bij doorlichting:

- Waar is er een significant 'tekort' (witte vlekken) en waar is er een nood aan (vanuit arbeidsmarkt, centra, cursisten, overheid) ?
- Waar is er een significant 'overaanbod' (aan dezelfde opleidingen) en wat kan er herschikt worden ?
- Welke doelgroepen worden nu niet bereikt door een bepaalde opleiding en hoe kan dit veranderen?

Verhouding CVO's t.o.v. deze opleidingenclusters (waar worden deze opleidingen momenteel aangeboden?):

- Handel adm.: CVO Brussel (SO, HBO), CVO Lethas (SO, HBO) + CVO KHNB, CVO Strombeek, CVO Meise-Jette (Talen)
- ICT en grafische: CVO Brussel (HBO, SO), CVO Lethas (HBO, SO), CVO Elishout (fotografie), CVO Meise-Jette (enkel GR)
- Persoonsverzorging: CVO Brussel (SO) , CVO Lethas (HBO), CVO Elishout (HBO)
- Industriële beroepen: CVO Brussel
- Lerarenopleiding: CVO Elishout, CVO Lethas, CVO Brussel

Screening toepassen a.d.h.v. volgende parameters: cursistenaantallen en lesuren cursisten per opleiding (per module/ opleiding), behalen van delers , aantal lesgroepen per opleiding, slaagpercentages in de opleiding, in- en uitstroom van cursisten van en naar andere consortia, vergelijkbaar aanbod andere consortia (Gent, Antwerpen, L4 , GR, Samen Stroom), vergelijkbaar aanbod andere opleidingsactoren (zie referentiekader) i.f.v. samenwerkingsmogelijkheden.

Dit voorstel van werkwijze werd goedgekeurd door de leden, zeker wat de cijfermatige doorlichting betreft van opleidingen door meerdere cvo's aangeboden. Op basis van de stand van zaken van

aantallen, Luc's, delers, e.d. kunnen er (bilaterale) gesprekken worden opgestart. Brucovo plant deze doorlichting eerst (jan-feb).

Wat de opleidingen/studiegebieden betreft, die nu niet aanwezig zijn in het BHG, is er meer nodig dan de voorgestelde doorlichting; ook de sector en bedrijfsleven dienen hierbij betrokken (feb/maart).

Daarenboven kunnen nieuwe opleidingen niet 'en masse ' worden ingericht –dit heeft tijd en middelen nodig.

In maart/april 2011 zal een eerste versie van programmatieplan worden gepresenteerd.

Bilateraal overleg (via bemiddeling Brucovo) :

Brucovo zat met diverse centra en/of andere opleidingsverstrekkers samen in functie van samenwerking of nieuwe bevoegdheden.

- Met **CVO Brussel en VDAB-RDB** (mei) werd overlegd over het koppelen van de opleiding Kantoor/ gegevensbeheer + Algemene Vorming en de opleiding BAT (Bediende voor Anderstaligen) van VDAB-RDB. Dit werd uitgesteld naar sept. 2011 omdat de hervorming van het opleidingsprofiel AAV en Kantoor vertraging heeft opgelopen. Ook de samenwerking inzake opleiding PLC-technieker zal nog meer vorm krijgen (CVO Brussel bezocht ook de ateliers van VDAB-RDB).

- Met **CVO Lethas en CVO Brussel** op 26/01: overleg inzake aanvraag onderwijsbevoegdheden boekhouden-informatica vanuit CVO Brussel (zie infra).

- Met **CVO Elishout en CVO Brussel**: overleg inzake schakelen 4 opleidingen voeding (keuken BSO3, traiteur BSO3, Grootkeuken BSO3) en Farmaceutisch Technisch Assistent aan Algemene Vorming CVO Brussel (TKO) (vanaf juni 2010).

- Met **CVO Brussel en Intec Brussel op 27/09**: samenwerking inzake aanbieden ICT-initiatie-modules vanuit Intec Brussel aan cursisten CVO Brussel (cfr. Samenwerking Intec Brussel met CVO Lethas).

- **Diverse overleg rondes** o.m. over HBO, opleidingsplan, programmatieplan met diverse cvo 's.

10. Duaal en geïntegreerd leren

Brucovo volgde dit thema zijdelings op: zo bieden leraars van CVO Meise-Jette taalondersteuning bij een aantal opleidingen van CVO Elishout COOVI (via EIF-middelen). Zowel bij de opleidingen SLO (op maat) als bij enkele opleidingen van het studiegebied Voeding wordt taalbegeleiding voorzien. De samenwerking rond taalondersteuning bij de opleidingen Bakkerij, Slagerij en Hulpkok kreeg dan ook uitgebreide aandacht in de Brucovo nieuwsbrief van februari 2010.

Ook bij CVO Brussel is er aandacht voor taalondersteuning, waarbij een taalcoach aan het werk is voor de opleidingen van TKO.

In 2011 wordt dit thema grondig aangepakt.

11. Onderwijs voor gedetineerden

Het Vlaams Strategisch Plan voor hulp- en dienstverlening aan gedetineerden werd in 2009 ook geïmplementeerd in de 3 Brusselse gevangenissen. Het Brussels consortium wordt verantwoordelijk voor het onderwijsaanbod in deze arresthuizen en heeft daarvoor sedert mei 2009 een halftijdse onderwijscoördinator in dienst.

De specifieke opdracht van het consortium bestaat erin:

- de coördinatie en ondersteuning van de centra bij de uitwerking van een onderwijsbeleid voor gedetineerden,
- de organisatie van het detecteren van onderwijs- en vormingsbehoeften van gedetineerden;
- de begeleiding van het onderwijstraject van gedetineerden.

De onderwijscoördinator (Marleen Strubbe) is hiervoor de centrale aanspreekbuis. Zij maakt tevens deel uit van de 'Brug', de coördinatiecel waarin de deeldomeinen van het Strategisch Plan vertegenwoordigd zijn o.m. VDAB, Justitieel Welzijnswerk, geestelijke gezondheidszorg. De verschillende partners van de 'Brug' hebben een 'gezamenlijk bureau' in de gevangenis van Sint-Gillis dat ze in de loop van het eerste semester van 2010 bemannen.

De middelen voorzien voor de onderwijscoördinatie gedetineerden worden over de consortia verdeeld op basis van de gemiddelde jaarpopulatie van de strafinrichtingen binnen het werkingsgebied. Er is een basistoelage voorzien, aangevuld met een forfaitaire toelage op basis van de gemiddelde jaarpopulatie. Voor 2010 ontving Brucovo vzw nog altijd slechts de basistoelage, namelijk 27.083€. Brucovo nam contact met de Vlaamse gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie in functie van extra (basis)middelen (via diverse brieven en onderhoud met de adviseur VWO bij het kabinet van M. Smet). Na lobbywerk door de Brucovo-directeur in juni werd, via bemiddeling door het kabinet van Minister Smet, een overeenkomst bereikt met het kabinet van Brussels minister en VGC-collegelid J.L. Vanraes voor een overbruggingskrediet/projectsubsidie vanuit de Vlaamse Gemeenschapscommissie (per jaar tot 2012) van 29.762 €. Daardoor kan onderwijscoördinator Marleen Strubbe voltijds aan de slag in de Brusselse arresthuizen.

Behoeftenonderzoek

Eind 2009 werd het behoeftenonderzoek in Sint-Gillis afgerond. Op basis daarvan werd een eerste programmatie opgemaakt. Bij een eerste terugblik op het behoeftenonderzoek in september 2010 blijkt voor het luik onderwijs enerzijds al heel wat uitgevoerd te zijn anderzijds al heel wat gepland te zijn. De eerste afspraken voor een behoeftenonderzoek in Berkendael werden gelegd. Er werd een werkgroep 'behoeftenonderzoek' opgericht in samenspraak met de bicommunautaire en Franstalige diensten. De bevraging van de vrouwengevangenis is een gemeenschappelijk project dat in het voorjaar van 2011 zal uitgevoerd en verwerkt worden.

Folder van de BRUG

De verschillende partners van het 'Strategisch plan voor hulp- en dienstverlening in de gevangenis' hebben sedert 2010 ook een gemeenschappelijke folder. Het Strategisch Plan is in de gevangenis beter bekend onder de BRUG. De BRUG heeft een eigen folder met eigen logo voor de bekendmaking zowel binnen de gevangensmuren als aan de externe diensten. Sedert eind 2010 werd deze folder ook in het Engels vertaald. Dit om tegemoet te komen aan de gedetineerden die noch het Nederlands noch het Frans machtig zijn.

Contacten met Vorst en Berkendael

De contacten met Berkendael beperkten zich in 2010 tot een bezoek. Maar zoals reeds eerder vermeld werden de eerste stappen gezet voor een behoeftenonderzoek.

De gevangenis van Vorst heeft reeds vele jaren een 'lees- en schrijfgroep' die georganiseerd wordt door Brusselleer. Deze groep liep tijdens het eerste semester van 2010 tot eind juni. Een nieuwe groep werd opgericht in september 2010. Deze groep werd echter eind 2010 opgeschort. De toeleiding naar de groep werd een probleem. Er waren gemiddeld 2 cursisten aanwezig.

Er wordt gepland om in het voorjaar van 2011 een evaluatie en een verkenning uit te voeren voor een aanbod in Vorst die mogelijk in het najaar kan starten.

Individuele begeleidingen

We krijgen een groot aantal aanmeldingen na het flyeren voor een groepsaanbod (zie verder). Daarnaast schrijven gedetineerden rapportbriefjes met vragen rond algemene info, algemene info groepsaanbod en BIS cursussen.

Aantal intakes:

Intakes voor het groepsaanbod (zie verder); algemene info groepsaanbod: niet geregistreerd
Algemene info: 2; doorstroom regulier aanbod CBE: 2; aanvragen BIS cursussen: 10.

Bezoek Ministers aan het keukenproject

Op **16 november** brachten Ministers Smet (Vlaanderen / onderwijs) en Vanraes (Brussel/onderwijs) een bezoek aan het keukenproject van CVO Elishout in de gevangenis van Sint Gillis. Persaandacht was hier volop: TV Brussel, FMBrussel, BDW, Brusselnieuws, radio2, het Laatste Nieuws en Belga.

Programmatie Sint-Gillis

Nederlands lezen en schrijven NT1 (CBE Brusselleer)

Groeps cursus met begeleiding van professionele leerkracht CBE.

Doel: verbeteren van de basisvaardigheden: lezen, schrijven, spreken en luisteren.

Frequentie: 1 x 3 u/ week

Dit is een open groep; gedurende de hele periode kunnen gedetineerden instromen, loopt over een schooljaar september – juni

Deze groep liep van sept 09-juni 10 en startte opnieuw in sept 10

Deze groep bestaat gemiddeld uit 10 gedetineerden in Sint-Gillis en 2 gedetineerden in Vorst.

Sint-Gillis (periode van 16/9/2010-31/12/2010): 16 gedetineerden gestart – 7 uitstroom

Vorst (zelfde periode): 5 gestart – 3 uitstroom

Sint-Gillis: 7 gedetineerden gestopt: 3 vrij, 2 Nederlands te zwak, 1 naar prefab, 1 transfert

Vorst: onbekend

Aantal behaalde attesten: 1

Er is in november 1 deelcertificaat uitgedeeld in Sint-Gillis, dit komt voornamelijk door het feit dat Sint-Gillis een arresthuis is en dit aanbod maar één keer per week plaatsvindt.

Nederlands aan anderstaligen NT2 (CVO Lethas)

Groeps cursus met begeleiding van professionele leerkracht CVO.

Doel: RG 1.1; niveautest gebeurt door het Huis van het Nederlands Brussel

Frequentie: 2 x 3 u. per week; module van 60 uur

Deze groep liep van april 2010 tot juni 2010

Er waren 29 gedetineerden die deelnamen aan de screening van het Huis van het Nederlands.

Er zijn 5 gedetineerden gestart (van de 20 die volgens de screening hetzelfde niveau behaalden met name RG 1.1).

De reden waarom er niet meer gedetineerden starten, heeft te maken met de eigenheid van de gevangenis van Sint-Gillis: het aanbod kon niet vleugeloverschrijdend aangeboden worden. De gedetineerden moesten muteren naar vleugel D, wat voor velen geen optie was.

Aantal behaalde attesten: 2

Module 'basis keuken' (CVO Elishout)

Groeps cursus met begeleiding van professionele leerkracht CVO Elishout.

Doel: aan de hand van eenvoudige voorbereidingstechnieken krijgt men een inzicht in het werk in de keuken.

Frequentie: 2 x 4 u. per week; module van 40 uur

Deze groep liep van 9 november tot 10 december 2010.

Er waren 103 gedetineerden die zich inschreven op basis van een flyer.

Er werden 13 gedetineerden geselecteerd waarvan er 10 gestart zijn (is een maximum aantal gezien de accommodatie) en 3 op de wachtlijst staan.

De redenen waarom de andere kandidaten niet konden starten:

- 60 van de 103 mogen van de directie niet deelnemen omw diverse redenen
- de resterende 43 werden gescreend op basis van taal (NL) en motivatie

Voor dit project werd er een strenge screening gehanteerd daar de keukenopleiding een pilootproject was enerzijds omdat dit over de vleugels heen georganiseerd werd (wat voor Sint-Gillis heel nieuw was) anderzijds omdat CVO Elishout COOVI voor het eerst in de gevangenis kwam.

Aantal behaalde attesten: 10

Samenwerkingsverbanden en overleg

- Coördinatiecel (is in de gevangenis beter bekend onder de naam 'Brug'): dit is het overleg waaraan de verschillende partners van het 'Strategisch plan voor Hulp- en dienstverlening' deelnemen. In 2010 vond dit overleg 7 keer plaats. Sinds juni -bij het aantreden van de nieuwe organisatie-ondersteuner vanuit JWW Brussel- is een conflictsituatie opgetreden tussen Brucovo en JWW m.b.t. de functie-invulling van de organisatie-ondersteuner en de wisselwerking met onderwijs. Via verschillende bemiddelingsgesprekken (met JWW Brussel, CAW archipel, Vlaamse administratie Welzijn) poogden Brucovo vzw en CAW Archipel tot een oplossing te komen. Tenslotte werd vanuit Brucovo beslist dat er geen samenwerking meer wordt opgenomen met de organisatie-ondersteuner (wat niet verplicht is). Via stagiairs en vrijwilligers wordt voor alternatieve ondersteuning gezorgd.
- Welzijnsteam Sint-Gillis: dit is een overleg waarin partners van justitie (PSD; directie) en diverse externe actoren welzijn (partners Strategisch Plan; bicommunautaire diensten) met elkaar overleggen. In 2010 vond dit overleg 4 keer plaats.
- Overleg onderwijscoördinatoren: dit overleg wordt gecoördineerd door het VOCVO. In 2010 vond dit overleg 5 keer plaats. Er werd eveneens een werkbezoek gebracht aan het PLC Ruiselede.
- Overleg met de Franstalige en bicommunautaire diensten in het kader van het Strategisch Plan wordt door de onderwijscoördinator eerder van aan de zijlijn opgevolgd. Hij nam in 2010 1 maal deel aan het overleg.

Vorming - studiedagen

- Studiedag: "20 ans de lutte contre la surpopulation carcérale" (28 april); georganiseerd door de Dienst Sociale Reïntegratie (DSR)
- Colloquium "geen schuld wel straf" (20 mei Gent)
- Studiedag Hippo (22 oktober Leuven)

- Denkdag over “taalgericht vakonderwijs/Nederlands op de werkvloer” (3 december Huis van het Nederlands)
- 10 jaar “Strategisch Plan” (17 december Brussel)

We verwijzen naar het uitgebreide afzonderlijke jaarrapport 2010 ‘Hulp en dienstverlening aan gedetineerden Brusselse gevangenen’ (eindred. beleidsmedewerker Strategisch Plan Anke Gittenaer).

12. Adviesverlening onderwijsbevoegdheid

Twee maal per jaar, voor 30 september en 31 januari van elk schooljaar, kunnen leden van het Brussels Consortium Volwassenenonderwijs bijkomende onderwijsbevoegdheid aanvragen via het consortium.

Aanvragen JANUARI 2010

- Aanvraag CVO Brussel: Informatica-Boekhouden TSO3

Op 14/01 (RVB/AV) werd deze aanvraag voor de eerste maal gedaan; na een discussie (geen goedkeuring) werd besloten een extra bespreking te voorzien tussen CVO Brussel (die de bevoegdheid aanvroeg) en CVO Lethas (die reeds de bevoegdheid bezit, maar effectief maar een aantal modules inricht, en niet in combinatie met TKO) en dit op 26/01. Na deze bespreking keurde ook CVO Lethas deze aanvraag goed. CVO Lethas screent ook met Brucovo een aantal studiegebieden zodat er opportuniteiten voor uitbreiding van opleidingen zichtbaar worden. Beide CVO's kwamen ook overeen dat bij dergelijke overlappingsen eerst een voorbereidend overleg dient plaats te vinden.

De bij consensus positief geadviseerde aanvraag werd dan ook voor 28/02 medegedeeld aan de administratie VWO. Deze keurde deze aanvraag echter af (mei) met als argument dat de bevoegdheid reeds werd ingericht(!). Dat het ging over een volledig ingerichte opleiding, gekoppeld aan tweedekansonderwijs, werd niet in rekening gebracht. De aanvraag werd nogmaals gedaan door CVO Brussel (en daarin door consortium ondersteund) in september. In februari 2011 werd de aanvraag dan toch weerhouden.

- Aanvraag CVO Meise-Jette: RG 3 Spaans (regiovreemde bevoegdheid): in consensus goedgekeurd (RVB-AV 14/01)

- Aanvraag CVO VG Taalleergangen NT2 RG 3 en 4 (12-16 jarigen) (regiovreemde bevoegdheid): in consensus goedgekeurd(RVB-AV 14/01)

Aanvragen SEPTEMBER 2010

- Boekhouden-Informatica CVO Brussel: in consensus goedgekeurd (RVB/AV)

Aanvragen JANUARI 2011

- Verkorte module toepassingssoftware CVO Meise-jette: in consensus goedgekeurd (RVB-AV 13/01/11)

13. Regionale ombudsdienst

De opdracht en bevoegdheden van deze regionale ombudsdienst werden verder geconcretiseerd in een Besluit van de Vlaamse Regering d.d. 11/04/2008.

1. Reglement ombudsdienst: werd goedgekeurd op AV op 15 jan. 2009, te vinden op www.brucovo.be + vermelding in alle centrumreglementen bij Brucovo aangesloten centra VWO
2. Behandelde klachten in de betreffende periode (2 ontvankelijk verklaarde, 2 niet ontvankelijk verklaarde)
 - Klacht m.b.t. Elishout COOVI
Brief ontvangen op 19.02.2010 van cursisten (koppel) van CVO Elishout Coovi (hotelbedrijf) m.b.t. vraag tot terugbetaling inschrijvingsgeld (t.w.v. 350 €) na afwezigheid door ziekte (attesten in orde). Het centrum liet weten op 9/02/2010 in een brief dat 'conform het centrumreglement er niet kan ingegaan worden op het verzoek tot terugbetaling'. Daarop werd een klachtenbrief naar de ombudsdienst van Brucovo vzw gestuurd. Tegelijkertijd werd een nieuw schrijven naar Elishout gestuurd met de vraag tot overzetting van het inschrijvingsgeld naar sept. 2010. Het centrum schreef op 23/02 nogmaals een brief met de vermelding dat terugbetaling of overheveling van het inschrijvingsgeld naar een ander semester of ander schooljaar niet mogelijk is (wat klopt en nagegaan werd door de ombudsdienst). Aansluiting bij de lessen van de cursist was nog steeds mogelijk (slechts 2 lessen gemist). De ombudsdienst contacteerde de betrokkenen, maar kreeg geen reactie. De klacht werd verder behandeld door het centrum.
 - Klacht m.b.t. CVO Lethas
Telefonische klacht 23/02/2010 van een cursist van opleiding boekhouden (HBO) bij CVO Lethas m.b.t. het ondervinden van nadeel bij positieve discriminatie van allochtone medecursisten in een examensituatie. Betrokken cursist beweert dat de lesgeefster allochtone medecursisten (die moeite hebben met bepaalde Nederlandstalige termen en uitdrukkingen) woordenboeken liet gebruiken (wat volgens het centrum niet tegenstrijdig met het examenreglement is) en hen intensief hielp én niet antwoordde op soortgelijke vragen van betrokken cursist. Betrokken cursist voelde zich gediscrimineerd t.o.v. haar allochtone collega's en kloeg de ongelijke behandeling van de lesgeefster aan. Deze klacht werd ook mondeling overgebracht aan de directie van CVO Lethas.. Toen dit niets opleverde, kwam betrokkene bij de ombudsdienst terecht. Wij adviseerden de cursist een klacht op schrift te plaatsen en aan ons door te sturen. Ook had er een gesprek tussen directie en betrokkene plaats (wat geen evolutie opleverde). Betrokkene had nog diverse telefonische contacten met de ombudsdienst, maar een schriftelijke klacht bleef uit (na herhaaldelijk aandringen). De klacht bleek afgezwakt en werd intern in het centrum verder geregeld.
 - Klacht m.b.t. Syntra Brussel en KH Leuven
Deze klachten werden doorgestuurd naar de bevoegde instellingen.
3. Opmerkingen / voorstellen
 - Opnemen van duidelijke éénvormige passage in centrumreglementen waartoe de ombudsdienst van Brucovo dient (benadrukken 2de lijnsfunctie, en schriftelijke klacht- via klachtenformulier).
 - De binnengekomen klachten zijn niet 'opgelost' door de ombudsdienst, maar door bemiddeling van de ombudsdienst jegens de directie en cursist. Blijkbaar is de aanwezigheid van een externe instantie voldoende om een klacht 'in der minne' te regelen of te laten vallen.

IV. Bijlagen

- I. BIJLAGE 1: Overzicht agenda's Raad van Bestuur**
- II. BIJLAGE 2: Overzicht agenda's Algemene Vergadering**
- III. BIJLAGE 3 : Jaaractieplan 2010**
- IV. BIJLAGE 4: Nota nieuwe technische onderwijsbevoegdheden**
- V. BIJLAGE 5 : Print Nieuwe website**
- VI. APARTE BIJLAGE : Nieuwsbrieven VOL NIEUWS feb-sept. 2010**
 - APART RAPPORT : FINANCIEEL JAARVERSLAG - jaarrekening 2010 en begroting 2011**
 - APART RAPPORT : EVALUATIEVERSLAG NT2-doorstroomproject 2010**
 - APART RAPPORT : EINDRAPPORT Inburgeringsproject sept 2009-augustus 2010**
 - APART RAPPORT: JAARRAPPORT ' hulp-en dienstverlening aan gedetineerden Brusselse gevangenen -2010'**

Agenda's Raden van Bestuur

Agenda 14 januari

1. Goedkeuring verslag van 17 december 2009 + terugkoppeling
2. Bespreking verdere finalisering opleidingsplan (doelstellingen, analyse leerbehoeften, overzicht NT2-TKO-CBE, dataverwerking overheid, timing)
3. Programmatie onderwijsbevoegdheden : adviesverlening dossiers CVO Brussel en CVO Meise-Jette
4. Stand van zaken en discussie m.b.t. concrete acties
 - HBO(5)- strategie (na rondvraag CVO's Elishout, Lethas, Brussel, HLFWSW)
 - stand van zaken overleg CLB's , SID –IN ,planning infosessies, ...
 - programmatie in arresthuizen Brussel (na rondvraag CVO's Brussel, Lethas, Meise-Jette en CBE Brusselleer)
 - wisselwerking inburgeringsproject (Brucovo, L4, GR)– doorstroomproject (Brucovo) n.a.v. overleg 6/01 en 07/01
5. Varia

Agenda 16 maart

1. Goedkeuring verslag van 14 januari 2010 + terugkoppeling
2. NT2-Doorstroomproject : stand van zaken dec-feb, continuering , wisselwerking inburgeringsproject
3. Bespreking Jaaractieplan Brucovo vzw 2010 + wijzigingen oplevering opleidingsplan
4. Discussie : afstemming VDAB (samenwerkingsovereenkomst) + good practice CVO elishout
5. Discussie : samenwerking met andere consortia GR en L4
6. Varia : cijfergegevens cursisten , opleidingsprofielen netten, opleidingsbeurs tracé , mastery talen, opleidings- en talencheques Actiris, ...

Agenda 25 mei

1. Goedkeuring verslag dd. 16/03/2010 en terugkoppeling
2. Bespreking samenwerkingsmogelijkheden VDAB –RDB (uitgenodigd : mevr.S. Chaoui -VDAB-RDB): voorstel samenwerkingsovereenkomst , discussie uitvoeringsmodaliteiten
3. NT2-Doorstroomproject: bespreking draft subsidiedossier 2011 /duiding voorlopige cijfers +knelpunten (o.m. SLO) + eventuele uitbreiding contracten TA + link met inburgeringsproject L4-GR-Brucovo
4. Dossier onderwijsbevoegdheden en analyse gegevens :
 - voorstel referentiekader/analyse leerbehoeften
 - voorstel 'insteek werkseminaries nieuwe onderwijsbevoegdheden
 - stand van zaken verwerking cijfers cursistenaantallen-en profiel + vraag naar globale of beperkte database consortia
5. Strategie gedetineerdenwerking : evaluatierapport 'onderwijs aan gedetineerden' april '10+ verdere stappen + bespreking contract M. Strubbe
6. Varia:
 - evaluatie consortia/decreet (door Ahovos en AB's consortia) 05/05/2010
 - praktische afspraken opleidingsbeurs tracé Brussel 1 juni
 - samenwerking met RTC (regionaal technologiecentrum Bxl-VI-Brabant) : afvaardiging handel/ personenzorg
 - afspraken met Huis van het Nederlands Brussel (11/05) : evaluatie samenwerkingsprotocol 15/01/09
 - discussie : agenda en finaliteiten LOCCO
 - planning werkgroep promotie

Agenda 2 september

1. Goedkeuring vorig verslag 25 mei 2010
2. Programmatie 2010-2011

- Toelichting + advisering nieuwe programmatiedossiers (voor 30/09)
- Voorstel planning nieuwe en te herschikken onderwijsbevoegdheden 2011 (a.d.h.v. cijfers cursistenprofiel, referentiekader, werkseminaries handel en ict, bilateraal overleg cvo's)
- Toelichting rapport ombudsdienst juli 2010
- 3.Toelichting projectwerking:
 - Sneuelnota inburgeringsproject(eindrapport/concept intermediaire instantie) + eventueel vervolgproject
 - Doorstroomproject Brucovo : planning tussentijdse evaluatie , ingediend dossier subsidies 2011, link met externe partners , nieuwe niveaubepalingen NT2, PR/ bekendmaking, planning overleg directies-TA's eind sept., ...
- 4.Verwerking cijfers cursistenprofiel Brusselse centra ref. periode 2008-2009: stand van zaken, leescommissie 2de versie opleidingsplan tegen 31/10/2010
- 5.Varia :
 - Gedetineerdenwerking : aanvullende subsidies VGC + persevenement ism Kabinet Vanraes/ Smet
 - Samenwerkingsopties met consortium Groene Rand
 - Opleidingscheques: weerslag op Brusselse cvo's + overleg met andere consortia
 - Communicatie : verslag stand op 'boterhammen in het park' 23-27/08, advertentie BDW , verdeling gadgets/folders, infotheek, digitale week 2011, website, ...

Agenda 7 oktober

- 1.Goedkeuring vorig verslag 2 september 2010
- 2.Samenwerkingsopties met consortium Groene Rand : alternatieven 3.Doorstroomproject Brucovo : voorstelling tussentijdse evaluatie dec.'09-aug.'10
voorstelling dagelijkse werking toeleidingsagentes, knelpuntendiscussie met de centra (p.25) , budgettaire perspectieven
- 4.Communicatie : proeflessen/docentenbeurs doorstroomproject, digitale week, beurs Siep, ideeën communicatieplan 2011
5. Varia

Agenda 2 december

- 1.Goedkeuring vorig verslag 7 oktober 2010
- 2.Opvolging doorstroomproject :
 - taalvereisten CV opleidingen : alleen niveaubepalingen en individuele taaltesting of eindelijk een (gezamenlijk) CVO-taalbeleid ? (voorstel vanuit Brucovo en het Huis van het Nederlands Brussel,in aanwezigheid van Els Deslé)
 - verwerking tussentijdse evaluatie naar eindevaluatie (definitief overzicht begeleidingen/ inschrijvingen) (B.Deloof)
 - stand van zaken subsidiedossiers VGC en VL hoofdstedelijk Beleid
 - nieuwe instrumenten : ontwerp doorverwijsformulier, eliminatietabel, boordtabellen 2010-2011
- 3.Presentatie 'Opleidingsplan 2008-2013' + programmatieplan 2011-2012 :
bespreking plan van aanpak en eerste modellen SO / HBO / taal
- 4.Communicatieplanning 2011 : korte overview + discussie
- 5.Varia :
 - LOCCO nog in dec. : opleidingsplan ?
 - werkgroep en denkdag DATA vanuit AB's consortia (22/12)
 - HBO: recente ontwikkelingen

Agenda's Dagelijkse Besturen 2010

Agenda 25 februari

1. Bespreking NT2 doorstroomproject : voorlopige resultaten na ca. 2 maand werking, link met inburgeringsproject, niveaubepaling NT2 Huis vh NL Brussel
2. Jaaractieplan 2010 : draft ter discussie
3. Feedback overleg VDAB-RDB (2/02) - tracé Brussel (04/02) (samenwerking, kaderovereenkomst)
4. Actie uitbreiding technische onderwijsbevoegdheden : werkseminaries april-juni (i.s.m. tracé Brussel/Bncto), “meet en Greet” RTC vl-Brabant-Brussel
5. Inbreng Brucovo in opleidingsbeurs tracé Brussel 01/06/10
6. Varia

Agenda 17 juni

1. Goedkeuring verslag dd. 25/02/2010
2. Bespreking herschikking vergaderfrequentie DB-RVB-AV en vastleggen deadlines/termijnen
3. NT2-Doorstroomproject : stand van zaken indienen subsidiedossier
4. bespreking problematiek Specifieke lerarenopleiding (analyse cijfers in bijlage, nota toelatingsvoorwaarden ter plaatse), vertoning kortfilm
5. Bespreking communicatiestrategie augustus-december
6. Varia : verslag opleidingsbeurs 1 juni, afstemming met VGC, vervolg inburgeringsproject, afvaardiging platformen RTC, werkseminarie inburgering 25/06,....

Bijlage 2 ALGEMENE VERGADERING 2010

Agenda's Algemene Vergaderingen 2010

Agenda 14 januari

1. Goedkeuring verslag van 17 december 2009 + terugkoppeling
2. Definitief advies programmatie nieuwe onderwijsbevoegdheden
3. Advies definitieve begroting 2010 (doc. in bijlage)
4. Advies m.b.t. arbeidsreglement Brucovo vzw (doc. per mail 11/01)
5. Varia

Agenda 25 februari

1. Goedkeuring vorig verslag AV dd. 14012010
2. Definitief advies opleiding boekhouden-informatica van CVO Brussel + overzicht adviezen/procedure nieuwe programmaties
3. Feedback op overleg LOCCO dd. 28012010 (o.m. criteria programmatie)
4. Varia: stand van zaken jaarrekening 2009, jaarrapport 2009, opleidingsplan

Agenda 16 maart

1. Goedkeuring verslagen van 14 januari en 25 februari 2010+ terugkoppeling
2. Bespreking + goedkeuring jaarrekening 2009 Brucovo vzw
3. Bespreking jaarverslag (draft schematisch overzicht)
4. Varia

Agenda 25 mei

1. Goedkeuring verslag dd. 16/03/2010 en terugkoppeling
2. Overzicht subsidies + uitbetaling saldo + discussie verdere besteding
3. Varia

Agenda 2 september

1. Goedkeuring verslag 25 mei 2010
2. Advisering nieuwe programmatiedossiers door AV
3. Personeelswijzigingen Brucovo (ontslag S. Van den Hoof + vervanging)
4. Financiële stand van zaken 2010
5. Varia

Agenda 2 december

1. Goedkeuring vorig verslag 2 september
2. Vergelijking balans jan-ok 2010 met begroting 2010 , voorstel begroting 2011
3. Varia

MEETFACTOREN / BETROKKENEN/ TIMING	REF.SW- OVEREENKOMST- JAARACTIEPLAN	INHOUD ACTIE
<p><i>Meetfactoren:</i> voorstelling en toetsing van elke update aan de leden</p> <p><i>Betrokkenen:</i> Brucovo met de CVO's en het CBE actief in het BHG, partners (bijvoorbeeld HvNB), andere opleidingsverstrekkers (VDAB, Syntra, socio-cultureel werk)</p> <p><i>Timing:</i> finalisering van de eerste versie van het volledige opleidingsplan tegen september 2010, gevolgd door een jaarlijkse update.</p>	<p>Opleidingsplan (art.2 SWO) (SD1 / OD1)</p> <p>Opvolging Daevy Amerlynck en Sien Van den Hoof</p>	<p>Het vijfjaarlijks opleidingsplan 2008-2013 is het fundament van de werking van het consortium :</p> <p>de interne analyse bevat relevante informatie over de CVO's en het CBE binnen het werkingsgebied van Brucovo. De externe analyse op macro- en meso-niveau bevat informatie over de Brusselse socio-culturele en economische situatie en over de andere opleidingsverstrekkers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Door deze analyses naast elkaar te leggen, worden aanknopingspunten gevonden en kunnen behoeftes of lacunes gedetecteerd worden. Van daaruit kunnen we vertrekken bij het onderbouwen van nieuwe programmaties onderwijsbevoegdheden, bij opmaak jaarlijks referentiekader, ...</p> <p>Er wordt een jaarlijkse update en monitoring van het opleidingsplan voorzien (tegen 31 oktober), waarbij de doorlichting van opleidingsaanbod én cursistenprofiel als insteek dient voor een jaarlijks actieplan, m.a.w. de SD en OD daaruit worden gezamenlijk onderschreven, meetbaar gemaakt en tegen bepaalde termijnen uitgevoerd. De resultaten van deze doorlichting worden blijvend gesignaleerd aan de overheid.</p> <p><u>Fasering:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - afwerking 2de deel en bijwerken 1ste deel tegen AV september 2010: update interne/ externe/ meso-analyse, SWOT, SD en OD, evaluatie en monitoring - cursistenprofielgegevens : geen update per opleidingscluster, maar pas na toelevering recente gegevens (Ahovos-Cevi) . Vanaf eind feb. 2010 opmaak cursistenprofiel, daarna

		<p>opname in opleidingsplan (tegen sept. 2010)</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 maart: eerste globale evaluatie administratie VWO van 1ste deel opleidingsplan van alle consortia , afspraak aanleveringsdatum definitief plan, wijziging inhoudstafel - jaaractieplan 2009-10 : eerste versie op teamdag 11/02, tweede versie op DB 25/02, aanpassing tegen 4 maart, daarna verzending tegen en bespreking op RVB 16/03 - voorstelling opleidingsplan aan pers en publiek (+ algemene voorstelling Brucovo + doorstroomproject) : september 2010
<p><i>Meetfactoren: aantal bereikte cursisten (m.b.t. informatieverstrekking en individuele begeleiding) en opvolging verdere studieloopbaan</i></p> <p><i>Betrokkenen: Brucovo (toeleidingsagenten) met de CVO's en het CBE actief in het BHG, HvNB, projectmedewerker voor Brussel van project "Uitbouw intermediaire instantie"</i></p> <p><i>Timing: start eind december 2009 – begin januari 2010 voor één jaar (met eventuele verlenging)</i></p>	<p>Samenwerking tussen centra (art.3 SWO) (SD5-OD 13)</p> <p>Opvolging Sien Van den Hoof</p> <p>Opvolging Sien Van den Hoof</p> <p>Opvolging Sien Van den Hoof (projectleidster) – Sylvie Declerck (TA)– Khadija Bouarga (TA) – Bieke Deloof (TA)- Gokben Uner (film)- Daevy Amerlynck (supervisie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opvolging projecten doorstroom CBE-CVO : proefprojecten CVO KHNB, CVO Brussel (via NT2-overleg HvNB) - opvolging projecten m.b.t. samenwerking inzake taalondersteuning: CVO Elishout, CVO Meise-Jette, ... i.s.m. HvNB (via NT2-overleg HvNB) - <u>NT2 doorstroomproject (1 dec. 2009 tot 31 dec. 2010) :</u> Uit bevraging van de centra met een NT2 aanbod blijkt dat de doorstroming van NT2-cursisten naar hogere richtgraden NT2 of naar andere CVO-opleidingen (in eigen centrum of naar andere centra) niet vanzelfsprekend is. NT2-cursisten die een bepaald niveau NT2 halen (RG 1.2, 2.1), stromen zelden verder naar andere opleidingen binnen CVO en haken ook af naar verdere vervolgoopleidingen NT2. Het gaat om zowel laag- als hooggeschoolden die men na de lessen NT2 verliest voor de arbeidsmarkt of voor een langer professioneel of educatief traject. Niettegenstaande een aantal acties vanuit de CVO's, is de doorstroom naar laagdrempelige CVO-opleidingen niet effectief. Er dient onderzocht of een doorstroom naar laagdrempelige, aan het taalniveau aangepaste CVO-opleidingen (SO, TKO, ...) in eigen CVO's of naar andere Brusselse CVO's mogelijk is.

<p>-----</p> <p><u>Meetfactoren:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>overzicht bestaande expertises en methodieken</i> - <i>betere inzichten in vragen en verwachtingen van de doelgroep</i> - <i>doelgroep bereiken (actieonderzoek)</i> - <i>in kaart brengen diversiteitsbeleid in onderwijsinstellingen, structuren van de onderwijsinstellingen, vergelijkbare voorstelling van de onderwijsvoorzieningen</i> - <i>voorstellen formuleren tot vorming en training</i> <p><u>Betrokkenen:</u> consortia Groene Rand, L4, Brucovo, Onthaalbureau Vlaams-Brabant en Brussel, HvNL Vlaams-Brabant en Brussel, KU Leuven, KH Leuven, Groep T, HUB, Erasmus + VMC, Vluchtelingenwerk, CLB's, ...</p> <p><u>Timing:</u> aug. 2009-sept.2010</p>	<p style="color: red;">Opvolging Daevy Amerlynck en Veronique Philips (projectmedewerkster)</p>	<p><u>Doelstelling projectvoorstel:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • verdere uitbouw doorstroomwerking van het centrum/CBE • NT2 cursisten vanaf RG1 beter informeren over de opleidingsmogelijkheden binnen CVO's • NT2 cursisten meer op de hoogte houden van het niveau NL vereist voor een bep. CVO-opleiding • NT2 cursisten dienen te weten bij wie ze terecht kunnen voor vragen over opleidingsmogelijkheden binnen hetzelfde of bij een ander centrum • betere doorstroom binnen NT2 in centrum (lagere drop-out) • effectieve doorstroom verhogen naar (beroepsgerichte) CVO opleidingen in hetzelfde of andere centra <p><u>Partners en fasering:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vanuit 6 in Brussel actief zijnde NT2-aanbieders (CVO-CBE), zijnde CVO Brussel, CVO Lethas, CVO KHNB, CVO MJ, CVO VGT, CBE Brusselleer wordt er een intern project doorstroming opgestart. - De coördinatie gebeurt door Brucovo, die toeleiding en informatieverstrekking verzorgt door zgn. "toeleidingsagenten" in 5 CVO's en 1 CBE (3 parttime krachten voor 6 centra). - Er is een duidelijke link en uitwisseling met het project "uitbouw intermediaire instantie educatief secundair traject" (cf. supra). Daarmee hopen we de trajectopvolging en doorverwijzing te optimaliseren voor de doelgroep inburgeraars (en disseminatie naar andere doelgroepen). - Fasering : <ul style="list-style-type: none"> • Detectie mogelijke vervolgopleidingen in Brusselse CVO's en HO. • Cursistenprofiel NT2-cursisten (via Huis van het Nederlands) verfijnen (via
--	---	---

		<p>matrix, te verfijnen via CVO's) .</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niveaubepaling niveau NT2 per opleiding : noodzakelijke kennis NT2 per opleiding. Het HvN Brussel verleent haar medewerking voor dit aspect. Vanaf februari 2010 wordt bepaald welke opleidingen prioritair te bepalen zijn, de eerste opleiding wordt gescreend in maart 2010. • Detectie van kandidaat-cursisten (door toeleidingsagenten per CVO). • Keuzebepaling en trajectbegeleiding cursisten door de toeleidingsagenten. • Opvolging studie-evolutie cursisten door de toeleidingsagenten. <p><u>Praktisch</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - 3-wekelijks team toeleidingsagenten - 2-maandelijkse stuurgroep (onder Dagelijks Bestuur) - continue registratie (aanmeldings- en vervolgfiches en boordtabel) i.f.v. uiteindelijke overdracht (<u>permanent</u>) - filmproject i.s.m. vzw Beeldenstorm (einde maart) - tussentijdse evaluatie <u>juni 2010</u> - lobbying verdere subsidiëring bij adm. onderwijs (RVB) – VGC (voorzitter) – Actiris (directeur) met goed voorbereid dossier + kostenraming (FTE ipv ½ TE) <p>- <u>Inburgeringsproject L4-Brucovo -GR:</u> met drie consortia (Brucovo, L4, Groene Rand) werd een project ingediend bij het dep. Inburgering in 2009. Dit projectvoorstel werd weerhouden en wordt nu gedurende 1 jaar (31 aug. 09 – 1 sept. 10) uitgewerkt via 2 VTE projectmedewerkers (één voor Vlaams-Brabant, één voor BHG). De opdrachten van het project omvatten :</p> <ul style="list-style-type: none"> - het uitwerken van methodiek en stappenplan (taakverdeling, wisselwerking tussen actoren)
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - fysieke, digitale en inhoudelijke vormgeving intermediaire instantie uitwerken <p><u>Praktisch:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - werkoverleg L4-Brucovo-projectmedewerkers (wekelijks), ad hoc overleg i.f.v. aansturing en coaching V. Philips vanuit Brucovo - meewerken aan rapportering aan interministeriële stuurgroep onderwijs-inburgering (tussentijds) - wisselwerking met doorstroomproject (projectmedewerker ad hoc aanwezig op 2-wek. overleg doorstroom) waarbij het doorstroomproject prioriteit krijgt - opvolging kerngroepen project (2-maand.) - bevraging NT2-cursisten VDAB (peiling educatief perspectief) - meewerken aan werkseminaries/studiedag (juni 2010) en afsluitende studiedag (aug. 2010) - infosessies TB's en MO-docenten (11 ma/ 24 april), overleg SIEP (maart)
<p><u>Meetfactoren:</u> evaluatie samenwerking op basis van samenwerkingsprotocol</p> <p><u>Betrokkenen:</u> Brucovo en HvNB</p> <p><u>Timing:</u> doorlopende samenwerking</p>	<p>Samenwerking Huis van het Nederlands Brussel (art.4 SWO) (SD 3, OD 5) Opvolging Sien Van den Hoof</p>	<p>Gezien NT2 het grootste aandeel van de opleidingen en cursistenaantallen in BHG omvat, is er vanuit Brucovo veel nadruk op taalondersteuning- en stimulering; hierbij is een hechte en efficiënte samenwerking met het HvNB noodzakelijk.</p> <p>Opvolging uitvoering samenwerkingsprotocol 15/01/09 en opvolging Vlaamse en lokale afsprakenkaders , w.o.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Signaalfunctie in wisselwerking met het Huis (NT2-inschrijvingsgelden, Plan des Langues, talencheques Actiris, ...) - Halfjaarlijkse analyse (door Huis van het Nederlands en Brucovo samen uitgevoerd in januari en juni) en opmaak concrete afspraken m.b.t. de organisatie van het aanbod.

		<p>De nood aan volgende mogelijke specifieke organisatievormen wordt in kaart gebracht en indien nodig ingevuld te worden: aanbod tijdens zomermaanden, min. op niveau A1, verkorte leertrajecten, zeer intensief en kortlopend aanbod, aanbod in gecombineerd onderwijs, avond- en weekendaanbod op alle niveaus, combinatie NT2 met beroepsopleidingen, via duale en/of geïntegreerde trajecten.</p> <p>Via deze korte termijnanalyse van het Huis van het Nederlands en Brucovo wordt ook in kaart gebracht of er voorzien wordt in voldoende startmomenten op niveau A1, voldoende instapmomenten voor vervolgopleiding, en voldoende regionale spreiding van het aanbod.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Project niveaubepaling opleidingen (instaplatten) in kader van doorstroomproject Brucovo en insteek voor verder onderzoek naar duale/geïntegreerde trajecten: Brucovo tussenschakel tussen CVO's en HvNB. <p><u>Praktisch</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - 2-maandelijks NT2-overleg :stafmedewerker Brucovo is waarnemer - Huis vh Nederlands Brussel (Dir. Gunther Vanneste) is waarnemer RVB en AV Brucovo vzw - screening NT2 (op afspraak) in arresthuizen (maart-sept 2010)
<p><i><u>Meetfactoren:</u> uitwerking en uitvoering afsprakenkader</i></p> <p><i><u>Betrokkenen:</u> Brucovo, CVO's met aanbod HBO, Brusselse instellingen voor hoger onderwijs</i></p> <p><i><u>Timing:</u> overleg standpunten CVO's start 2010, gevolgd door overleg met instellingen HO voorjaar 2010</i></p> <p>-----</p>	<p>Samenwerking onderwijsactoren (art.5 SWO) (SD3, OD 5) Opvolging Sien Van den Hoof en Daevy Amerlynck</p> <p>Opvolging Daevy Amerlynck</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Overleg met hoger onderwijs ,i.k.v. nieuw decreet Hoger Beroepsonderwijs en toepassing HBO 5 (doel : volwassenenonderwijs profileren als regionaal regisseur HBO5) : <ul style="list-style-type: none"> • research naar overlappende en complementaire opleidingen HBO 5 op HO en VWO-niveau • bilaterale gesprekken Hoger Onderwijs Brussel (i.f.v. HBO 5, niet se-n-se): HUB, Erasmus, St. Lukas • interne werkgroep HBO VWO Brussel: CVO Elishout, Brussel,

<p><u>Meetfactoren</u>: aantal verspreide folders, aantal infosessies (opkomst)</p> <p><u>Betrokkenen</u>: Brucovo, Brusselse secundaire scholen, Brusselse CLB's</p> <p><u>Timing</u>: overleg voorafgaand aan Sid-in. Opvolging in het voorjaar.</p>	<p>Opvolging Sien Van den Hoof en Gokben Uner</p>	<p>Lethas, HLFSW</p> <ul style="list-style-type: none"> • gezamenlijke werkgroep HBO HO en VWO met duidelijk afsprakenkader als finaliteit • gezamenlijke communicatie uitbouwen • opvolging internettenwerkgroep HBO5 (op niveau van Overleg Afgevaardigd Bestuurders Consortia) <p>- Overleg met secundair onderwijs i.k.v. onderzoek uitbreiding technische onderwijsbevoegdheden/ werkseminaries (zie infra) : uitnodigen betrokken scholen ASO-TSO-BSO-Buso naar seminaries</p> <p>- rondvraag Centra voor Leerlingenbegeleiding : bevraging 3 CLB's januari, infoverstreking folder Brucovo + HBO folder, promotie website Brucovo, planning infosessies CLB-medewerkers maart (Sien - powerpoint Gokben)</p>
<p><u>Meetfactoren</u>: verslagen van de werkseminaries met vastleggen van eventuele afspraken</p> <p><u>Betrokkenen</u> : Brucovo, CVO's, centra, VDAB-RDB, Syntra Brussel, tracé Brussel (private opleidingspartners), beroepenreferentiecentra,...</p> <p><u>Timing</u>: maart-dec. 2010</p>	<p>Samenwerking publieke opleidingsverstrekkers (art.6 SWO) (SD3, OD 6)</p> <p>Opvolging Daevy Amerlynck</p>	<p>- <u>Samenwerking met VDAB (RDB)</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • onderhandelen kader-samenwerkingsovereenkomst (installeren overlegcomité Brucovo-VDABRDB i.f.v. delen infrastructuur, lesmateriaal, schakeltrajecten, ...) + bespreking met VDAB-RDB op RVB april-mei • verder stimuleren ad-hoc samenwerkingen (CVO Elishout, Brussel, Lethas, Meise-Jette) als bemiddelaar • betrekken VDAB bij uitbouw technische bevoegdheden (Regionaal Technologiecentrum, werkseminaries) • signaleringsopdracht t.o.v. bevoegde overheden (bvb. Plan Langues) • bevraging NT2-cursisten vervolgoopleidingen VDAB (sec/ tert.) i.k.v. inburgeringsproject (maart-

		<p>april) - verwerking V. Philips</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Samenwerking Tracé Brussel:</u> • Brucovo partner opleidingsbeurs 1/06 (stand), flyering via doorstroomproject • infosessies consulenten Lokale werkwinkels (april-mei), verspreiding folders centra bij partners Tracé, link met interzonale commissie (lid ?) • samenwerking i.f.v. werkseminaries uitbreiding technische bevoegdheden (clusters horeca, mechan., logistiek, ict, personenzorg) (i.s.m. VDAB, Actiris, Observatorium arbeidsmarkt, BNCTO, ...) met nadruk op goede dossierwerking <ul style="list-style-type: none"> - <u>Samenwerking Syntra Brussel:</u> - Ad-hoc samenwerking persoonsverzorging (Syntra-VDAB-CVO-BON) - Onderhandelen kader-samenwerkingsovereenkomst <ul style="list-style-type: none"> - <u>Samenwerking Actiris</u> • folders verspreiden via agentschappen Actiris in gemeentes • herziening protocol doorverwijzing/ trajectopvolging NT2-cursisten/ inburgeraars : overleg Actiris-BON-VDAB-HvNB-Brucovo (april) (initiatief Actiris en VDAB-RDB) • signaleringsopdracht t.o.v. bevoegde overheden (bvb. Plan Langues, talenchques) • toetsing doorstroomproject aan SPI-departement Actiris
<p><u>Meetfactoren</u> : verslagen en werkafspraken werkseminaries, overleg RTC, overleg Observatorium</p> <p><u>Betrokkenen</u>:Brucovo, centra, sectorfondsen, RTC VI-Brabant-Brussel, ...</p>	<p>Samenwerking socio-economische actoren (art. 7 SWO) (SD3, OD 7)</p> <p>Opvolging Daevy Amerlynck</p>	<p><u>Samenwerking socio-econ. actoren</u> :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ad-hoc contacten met sectorfondsen en beroepenreferentiecentra geweest (Evoliris, Iris TL, IRIS tech +, Horeca, bouw) i.f.v. werkseminaries nieuwe technische onderwijsbevoegdheden - meet en Greet 19/03 tussen RTC VI-Brabant-Brussel en CVO's consortia L4,GR, Brucovo

<p><i>Timing: februari-december</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> - link en overleg met site I-AMB (Actiris / Observatorium v.d. arbeidsmarkt)
<p><i>Meetfactoren: overleg met en terugkoppeling aan de decretale stuurgroep</i></p> <p><i>Betrokkenen: Brucovo met de CVO's en het CBE actief in het BHG, decretale stuurgroep, Vlaamse overheid</i></p> <p><i>Timing: voor Pasen elk jaar en overleg min. 2 x / jaar</i></p>	<p>Samenwerking Pedagogische Begeleidingsdiensten / VOCVO / decretale stuurgroep netten / andere consortia (art. 8 SWO) (SD 1, OD 3)-(SD3, OD 8) Opvolging Daevy Amerlynck</p>	<ul style="list-style-type: none"> - antwoorden op vragen decretale stuurgroep (via maandelijks Nieuwsflash netten) - insteek nieuwe opleidingsprofielen (via www.vwoland.be) (jaarlijks: maart-april) - overleg decretale stuurgroep- overleg AB's (2 x/ j) - kennismaking PBD's en VOCVO : onderzoek naar meerwaarde en aard van samenwerking en afstemming - overleg Afgevaardigd bestuurders consortia (AB –overleg) (maandelijks) met verslag voor RVB Brucovo - verspreiding info aan team, RVB (agenda + verslag)
<p><i>Meetfactoren: effectmeting door bevraging van cursisten over de manieren waarop ze informatie gevonden hebben over het aanbod of de opleiding van hun keuze</i></p> <p><i>Betrokkenen: Brucovo met de CVO's en het CBE die actief zijn in het BHG, partners, intermediairen</i></p> <p><i>Timing : jaarlijks</i></p>	<p>Informatieverstrekking (art. 9 SWO) (SD2, OD 4)</p> <p>Opvolging Gokben Uner</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Opmaak jaarlijks communicatieplan (deel van het JAP) via werkgroep promotie bestuur (4 x / j) - Promotieactiviteiten : <ul style="list-style-type: none"> • campagne aug-september (mediastategie: artikels, advertenties, reportages in BDW, HLN, TV Brussel, FM Bxl, Radio 2, affichecampagne 20 m², ...) met huidig beeld campagne 2009 (alternierend om 2 jaar grote/vernieuwde campagne) • persstrategie gedetineerdenwerking / doorstroomproject (september)

		<ul style="list-style-type: none"> • verspreiding folders/affiches aan intermediairen (maandelijks één categorie intermediairen) • Opmaak + verspreiding HBO-brochure i.s.m. consortia L4 / GR (scholen, CLB's, ...) • opleidingsbeurzen : Sld-in 21-23/01, Tracé Bxl opleidingsbeurs wz 01/06 + aanmaak stand • vernieuwde website www.brucovo.be (vanaf 21/01) • Nieuwsflits voor intermediairen (maandelijks) • Nieuwsbrief voor leerkrachten (2 x / j) + redactieraad 2 x / j • Infosessies inburgering, werkwinkels, CLB's, leerkrachten ,... (vanaf maart) • filmproject (i.f.v. NT2-doorstroomproject) (einde maart) • wisselwerking communicatie Ahovos : samenwerking Klasse, input op wordwatjewil.be, ..
<p><i>Meetfactoren</i> : verslagen seminars, bilaterale samenwerkingen tussen aanwezige partners</p> <p><i>Betrokkenen</i> : alle leden Brucovo+ Tracé-partners(SPI), VDAB –RDB, Syntra Brussel, Brussels Observatorium/ Actiris, sectorfondsen, beroepenreferentiecentra,RTC VI-Br-Brussel,... (20 à 25 personen / sem.)</p> <p><i>Timing</i>: 2 seminars in maart- juni en 2 of 3 in sept-dec</p>	<p>Optimaliseren / afstemmen van het opleidingsaanbod (art. 10 SWO)</p> <p>Opvolging Sien Van den Hoof en Daevy Amerlynck</p> <p>Opvolging Sien Van den Hoof</p> <p>Opvolging Daevy Amerlynck</p> <p>Opvolging Daevy Amerlynck</p>	<ul style="list-style-type: none"> - HBO 5 rondvraag / werkgroep : bevraging centra jan-feb, bevraging HO maart-april, werkgroep mei - Behoeftedekkend aanbod BE, NT2 en TKO : overzicht /verder onderzoek opleidingsnoden - Toepassing referentiekader onderwijsbevoegdheden : i.k.v. rationalisatie / minder overlapping - (Onderzoek naar) uitbreiding technische onderwijsbevoegdheden: Uit het opleidingsplan bleek het aandeel technische opleidingen in het BHG heel beperkt te zijn (aantal opleidingen mechanica-elektriciteit, grafische

		<p>technieken, ...) of quasi onbestaand. De eerste betrachting vanuit het consortium is het aanbod technische opleidingen (studiegebieden mech-elektr, ICT, bouw, hout,...) in de Brusselse CVO's uit te breiden de komende schooljaren.</p> <p>Middels een uitgebreide research en literatuuronderzoek kunnen er voor een aantal opleidingen duidelijke noden en (opleidings)behoefte kenbaar gemaakt worden; deze kwantitatieve gegevens vinden we niet voldoende, ook kwalitatief dient dit verder bevestigd. Daarom is het belangrijk zowel de arbeidsbemiddelingsdiensten als alle opleidingsverstrekkers te 'verhoren' over deze behoeften (zowel VDAB, Syntra, SPI-partners, enz...), zodat beter kan worden nagegaan waarom bepaalde opleidingen niet of wel lopen, waarom er bepaalde witte vlekken en zijn en waarom daar nog geen maatregelen voor zijn genomen.</p> <p>Via het opzetten van 4 (of 5) werkseminaries in de opleidingsclusters ICT & grafische technieken, horeca & voeding, mechanica-elektriciteit, personen- en gezondheidszorg (eventueel handel), willen we dit onderzoeken. Daarnaast kunnen de aanwezige opleidingspartners ter plekke concrete afspraken maken inzake samenwerking m.b.t. inhoud, infrastructuur, delen personeel, ...</p> <p><u>Organiserende partners:</u> BRUCOVO vzw, BNCTO vzw, Tracé Brussel vzw (taakverdeling, dragen de seminars samen)</p>
<p><i>Meetfactoren: voorstelling conclusies bevraging en suggesties</i></p>	<p>Duaal en geïntegreerd Leren (art. 11 SWO) (SD 5, OD 12)</p> <p>Opvolging Sien Van den Hoof</p>	<p>Uit het opleidingsplan blijkt dat het aantal duale trajecten binnen de centra beperkt is in hoeveelheid (5/10) en in grootte</p>

<p><u>Betrokkenen:</u> Brucovo met de CVO's en het CBE actief in het BHG, HvNB, derdenpartners</p> <p><u>Timing:</u>Maart-december</p>		<p>(vaak op aanvraag andere verstrekker en beperkt tot één lesgroep/module). Er bestaat vrij veel combinatie van een reguliere opleiding met NT2 (SO, HO, CVO), vrij veel beroepsgerichte trajecten (VDAB-derdenpartner + CVO/CBE)- veelal ondersteund en gecoördineerd door het HvNB - maar nog weinig diplomagerichte trajecten (CVO reguliere opleiding met andere CVO-CBE opleiding). Het consortium zal coördineren en de centra ondersteunen bij :</p> <ul style="list-style-type: none"> • de detectie van de verschillende cursistenprofielen, met specifieke aandacht voor de startcompetenties van de verschillende profielen en de relatie tussen het beschikken over startcompetenties en vroegtijdige uitval; • de detectie van opleidingsbehoeften met betrekking tot duale trajecten en geïntegreerd leren; • de organisatie van systemen van dual en geïntegreerd leren. <p><u>Fasering:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • verfijning definiëring + bevraging (i.s.m. HvNB) • niveaubepaling (instaplatten) NT2 voor gekozen opleidingen doorstroomproject (maart –juni) • onderzoek voorziene budgetten (navraag andere consortia) • opvolging wisselwerking EIF-projecten HvNB <p>- Opvolging internettenproject “zorg en diversiteitsbeleid”</p>
	<p>Onderwijscoördinatie gedetineerden (art. 12 SWO) (SD6- OD 14-15-16)</p> <p>Opvolging Marleen Strubbe</p>	<p>Het Vlaams Strategisch Plan voor hulp- en dienstverlening aan gedetineerden werd in 2009 ook geïmplementeerd in de 3 Brusselse gevangenissen. Het Brussels consortium wordt verantwoordelijk voor het onderwijsaanbod in deze arresthuizen en heeft daarvoor een onderwijscoördinator in dienst. De specifieke opdracht van het consortium bestaat erin:</p>

<p><i><u>Meetfactoren:</u> resultaten en conclusies behoefteonderzoek -organisatie van een aantal modules van verschillende opleidingen binnen de gevangenis van Sint-Gillis- registratie begeleidingen- verslagen overleg BRUG e.a., ...</i></p> <p><i><u>Betrokkenen:</u> Brucovo(medewerker)met de CVO's en het CBE actief in het BHG,centra beleidsmedewerker Strategisch Plan, detentieconsulent VDAB, Justitieel Welzijnswerk, gedetineerden</i></p> <p><i><u>Timing:</u> permanent</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> • de coördinatie en ondersteuning van de centra volwassenenonderwijs bij het uitwerken van een onderwijsbeleid voor gedetineerden, • de organisatie van het detecteren van onderwijs- en vormingsbehoeften van gedetineerden, • de begeleiding van het onderwijstraject van gedetineerden. <p>De onderwijscoördinator, Marleen Strubbe, is hiervoor de centrale aanspreekbuis. Zij maakt tevens deel uit van de 'Brug', de coördinatiecel waarin de deeldomeinen van het Strategisch Plan vertegenwoordigd zijn (o.m. welzijn, VDAB, Justitieel welzijnswerk). De verschillende partners van de 'Brug' hebben een 'gezamenlijk bureau' in de gevangenis van Sint-Gillis.</p> <p><u>Acties:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Behoeftenonderzoek gedetineerden St. Gillis (steekproef 100 gedet.) : afwerken 1ste onderzoek (okt/nov 2009) in maart 2010 – start 2de onderzoek op sept/okt 2010 - Uitbouw onderwijsaanbod in St. Gillis (prioritair): feb.-sept. 2010 (ronde CVO's Lethas-Brussel-Elishout-Meise/Jette januari 2010, overleg JWW (OO) (permanent), overleg directie St. Gillis) - Uitbouw coördinatiecel BRUG (JWW, VDAB, CGGZ, Brucovo, o.l.v. Beleidsmedewerker) (2-maand.) - coachingsopdracht lesgevers (juni-sept) - individuele begeleiding i.v.m. educatieve vragen gedetineerden - opvolging Welzijnsteam St. Gillis (4 x / j) - opvolging gebruikname GOS (gedetineerdenopvolgsysteem) - evaluatie gedetineerdenwerking jan. 2010 (administratie/VOCVO) + lobby kabinet naar uitbreiding FTE - uitbreiding naar arresthuizen Vorst en
---	--	--

		<p>Berkendael (mits FTE tewerkstelling) : overleg maart</p> <ul style="list-style-type: none"> - persaadacht september 2010 - maand. overleg met VOCVO – OC's
<p><u>Meetfactoren:</u> gebruik van referentiekader met criteria</p> <p><u>Betrokkenen:</u> Brucovo met de CVO's en het CBE actief in het BHG</p> <p><u>Timing:</u> 2 x /j -31/01 en 30/09</p>	<p>Adviesverlening bij programmatie (art 13/ 14 SWO) (SD1 , OD 2)</p> <p>Opvolging Daevy Amerlynck</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 2x / j indienen nieuwe of zonevreemde onderwijsbevoegdheden : intenties 1 maand vooraf, bilateraal overleg waar nodig, eerste toetsing op LOCCO - duidelijke criteria : overleg VLOR (jan. 2010, i.s.m. AB-overleg), eerste insteek op LOCCO 28 jan. 2010, verfijning op DB 25/02 en RVB 16/03 - koppelen aan referentiekader (tegen 31/10/2010!): uitwerken algemeen richtgevend kader (draaiboek) + maatwerk per opleiding (uitwerken van zgn. "opleidingspakketten per centrum"). Het opleidingsplan wordt als uitgangspunt / basis gehanteerd. - via AB-overleg : opvolging gemene deler tussen consortia, minimale criteria, link naar opleidingsplan in criteria, aangrenzende consortia
<p><u>Meetfactoren :</u> Registratie klachten (aantal, aard)</p> <p><u>Betrokkenen:</u> Brucovo, CVO's en CBE</p> <p><u>Timing:</u> permanent, begin 1ste semester 2010-2011</p>	<p>Ombudsdienst (art. 15 SWO) (SD 5 , OD 11)</p> <p>Opvolging Sien Van den Hoof</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Herlancering ombudsdienst : meer bekend maken via reglementen/ sites centra, promotie voorzien via nieuwsbrief leerkrachten - Nazicht centrumreglementen inzake vermelding ombudsdienst - Aanduiding Sien Van den Hoof als "ombudsvrouw" - Jaarlijks ombudsrapport jan 2010
<p><u>Meetfactoren:</u></p>	<p>Interne kwaliteitszorg (art. 16)</p> <p>Opvolging Daevy Amerlynck</p>	<p>Via AB-overleg bekijken van algemeen systeem van kwaliteitszorg i.f.v. optimaliseren opleidingsaanbod, duaal en geïntegreerd leren, onderwijsbeleid</p>

<p><u>Betrokkenen:</u></p> <p><u>Timing:</u></p>		gedetineerden,...
<p><u>Meetfactoren :</u> Verslagen LOCCO, protocollen van akkoord (o.m. bij programmatie)</p> <p><u>Betrokkenen:</u>Brucovo, CVO's + CBE, COC, VSOA, ACOD</p> <p><u>Timing:</u> 3 x / j (jan-april-sept)</p>	<p>Overleg sociale partners (decreet art. 81)</p> <p>Opvolging Daevy Amerlynck en Sien Van den Hoof</p>	<ul style="list-style-type: none"> - LOCCO (Lokaal Onderhandelingscomité Consortium) = 3 x / j : werkingsreglement ok, bevoegdhedennota ok - -Protocollen van akkoord onderwijsbevoegdheden (toezichtsbevoegdheid procedure) 2x / j
<p><u>Meetfactoren:</u> aanleveringsdata cijfers, update opleidingsplan</p> <p><u>Betrokkenen:</u> Brucovo, centra, 12 andere consortia, Ahovos, CEVI</p> <p><u>Timing:</u> vanaf feb. 2010 , update cijfers tegen sept. 2010</p>	<p>Gegevensverstrekking (art. 18 SWO)</p> <p>Opvolging Daevy Amerlynck en Sien Van den Hoof</p>	<ul style="list-style-type: none"> - cijfers m.b.t. cursistenprofiel: hercodering via CEVI, i.s.m. AHOVOS , engagementsverklaring Brucovo ok, aanvraag privacycommissie ok , aanlevering midden maart 2010 (reeds opleidingsaantallen/ LUC's doorgestuurd en verwerkt in opleidingsplan), rapportage cursistenprofiel elk jaar 31/10 - gezamenlijke ontwikkeling cijferdatabank AB's/andere consortia
<p><u>Meetfactoren:</u> jaarlijkse begroting evalueren</p> <p><u>Betrokkenen:</u> Brucovo, CVO's + CBE, andere consortia</p> <p><u>Timing:</u> Vanaf februari (begroting tegen eind maart)</p>	<p>Subsidiëring (art. 19 SWO)</p> <p>Opvolging Daevy Amerlynck</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Update gegevens besparingen, subsidiëring rondes, e.a. via AB-overleg - Jaarlijkse begroting (jan. 2010) + opmaak meerjarenbegroting (restmiddelen) - Opvolging subsidiëring gedetineerdenwerking (eventuele herverdeling gesloten enveloppe)
<p><u>Meetfactoren :</u> jaarlijks activiteitenverslag, jaarrekening</p> <p><u>Betrokkenen:</u>Brucovo, CVO's + CBE</p>	<p>Activiteitenverslag / jaarrekening (art. 21 SWO)</p> <p>Opvolging Daevy Amerlynck</p>	<ul style="list-style-type: none"> - format en inhoud standaardiseren via AB-overleg - activiteitenverslag + jaarrekening tegen AV 16/03 (overleg boekhouder feb. 2010) - aanpassing statuten wanneer nodig

<p><u>Timing:</u> Tegen eind maart</p>		
<p><u>Meetfactoren:</u> verslag evaluatievergaderingen, vragenlijsten aan centra</p> <p><u>Betrokkenen:</u> Brucovo, CVO's + CBE, alle consortia</p> <p><u>Timing:</u> maart-dec. 2010</p>	<p>Audit en evaluatie (art. 24 SWO) Opvolging Daevy Amerlynck</p>	<p>- Evaluatie decreet : eind maart 2010, voorbereiding via AB-overleg februari 2010</p>

Bijlage 4 NOTA NIEUWE TECHNISCHE ONDERWIJSBEVOEGDHEDEN dd. 25/05/2010

1. Situering

-In het werkingsgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden er 97 opleidingen aangeboden, waarvan veelal unieke opleidingen (= slechts in één cvo in de regio gegeven). Het volwassenenonderwijs telt 22376 unieke cursisten (referteperiode 01-04-2008 /31-03-2009). Er is een sterk aandeel van **NT2** (11297 cursisten) (met de sterkste groei in Vlaanderen), **talenopleidingen richtgraad 1 en 2** (5626), **voeding** (1804), **handel en (HBO) handelswetenschappen** (721), **informatica en grafische technieken** (510), (HBO), **personenzorg en (HBO) gezondheidszorg** (412),... Er is ook een sterke en diverse vertegenwoordiging van opleidingen Hoger beroepsonderwijs (vroegere graduat) in Brussel. De niet-unieke opleidingen (= in meerdere cvo's gegeven) zijn de volgende: Talen (Chinees, Duits, Engels, Frans, Pools, Spaans, Italiaans), Bedrijfsbeheer, ICT, HBO Boekhouden, HBO Informatica, SLO (d.i. Specifieke Lerarenopleiding).

Uit het Brucovo-opleidingsplan blijkt verder dat het aandeel van de meer technisch georiënteerde en beroepsgerichte studiegebieden/opleidingen in het BHG heel beperkt is (weinig opleidingen Mechanica-elektriciteit (2), Grafische technieken (1),...) of quasi onbestaand zoals studiegebieden Auto, Textiel, Hout, Bouw, Huishoudelijk onderwijs, ...).

Uit de analyse van de studiegebieden Personenzorg, Handel, ICT, mechanica-elektriciteit en voeding (naast talen de meest bevolkte studiegebieden) blijkt het cursistenprofiel toch wel sterk verschillend:

Voor opleidingen SO :

	Personenzorg 271	Handel 171	ICT 314	Mechanica- elektriciteit 15	Voeding 1816
Brusselaars/ niet- Brusselaars	132 Brusselaars 48,7%	91 Brusselaars 53,2%	183 Brusselaars 58,3%	10 Brusselaars 66,7%	390 Brusselaars 21,5%
Belgen/ allochtonen	210 Belgen 77,5%	155 Belgen 90,6%	280 Belgen 89,8%	7 Belgen 46,7%	1636 Belgen 90,1%
Socio-econ. statuut	Student:59 21,8% Werkend:96 35,4% Werkloos:116 42,8% Gepens.:/	Student:53 31% Werkend:35 20,5% Werkloos:62 36,3% Gepens.:21 12,3%	Student:4 <1% Werkend:61 19,4% Werkloos:87 27,7% Gepens.:162 51,6%	Student:1 6,7% Werkend:6 40% Werkloos:8 53,3% Gepens.:/	Student:95 5,2% Werkend:1271 70% Werkloos:366 20,2% Gepens.:84 4,6%
Opleidings niveau	Basis:3 1,1% Secundair:253 93,4% Hoger:11 4,1% Andere:4 1,5%	Basis:1 0,6% Secundair:156 91,2% Hoger:13 7,6% Andere:1 0,6%	Basis:4 <1% Secundair:214 68,2% Hoger:76 24,2% Andere:20 6,4%	Basis:2 13,3% Secundair:10 66,7% Hoger:2 13,3% Andere:1 6,7%	Basis:23 1,3% Secundair:882 48,6% Hoger:837 46,1% Andere:74 2,6%

Uit deze tabel blijkt dat ongeveer de helft van de cursisten in de studiegebieden Personenzorg, Handel en ICT gedomicilieerd zijn in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Voor het studiegebied Mechanica-elektriciteit ligt dat hoger, op 66,7%. Voor Voeding is slechts 21,5% gedomicilieerd in één van de 19 Brusselse gemeentes. In vier van de bovengenoemde studiegebieden heeft verder minstens 3/4 van de cursisten de Belgische nationaliteit. Voor Mechanica-elektriciteit is iets minder dan de helft Belg.

Wat het socio-economische statuut en het opleidingsniveau van de cursisten betreft, zien we wijzigingen naargelang het studiegebied. Voor Personenzorg bestaat de grootste groep uit werklozen (42,8%), gevolgd door werkenden en studenten. De overgrote meerderheid (93,4%) van de cursisten in dit studiegebied heeft een diploma van het secundair onderwijs. Dat is ook zo in het studiegebied Handel (91,2%) en de werklozen en studenten zijn de grootste groepen. In het studiegebied ICT is meer dan de helft van de cursisten gepensioneerd, ongeveer ¼ is werkloos en 19,4% is aan het werk. De meerderheid van de cursisten in dit studiegebied heeft een diploma secundair onderwijs en ongeveer 1/5 een diploma hoger onderwijs. In het studiegebied Voeding, tenslotte, is 70% werkend en 20,2% werkzoekend. Ongeveer de helft van de cursisten in de opleidingen Voeding heeft een diploma secundair onderwijs, en de andere helft (46,1%) heeft een diploma hoger onderwijs. De cursisten met een diploma secundair onderwijs maken in elk van de bovengenoemde studiegebieden de grootste groep uit.

Voor opleidingen HBO: studiegebieden Gezondheidszorg, Handelswetenschappen en bedrijfskunde, Industriële wetenschappen, Sociaal-agogisch werk

	Gezondheidszorg 82	Handelswetenschappen en bedrijfskunde 549	Industriële wetenschappen 18	Sociaal- agogisch werk 59
Brusselaars/ niet- Brusselaars	2 Brusselaars 2,4%	126 Brusselaars 23%	9 Brusselaars 50%	1 Brusselaar 1,7%
Belgen/ allochtonen	82 Belgen 100%	494 Belgen 90%	14 Belgen 77,8%	57 Belgen 100%
Socio-econ. statuut	Student:/ Werkend:82 100% Werkloos:/ Gepens.:/	Student:9 1,6% Werkend:429 78,1% Werkloos:110 20% Gepens.:1 <1%	Student:1 5,6% Werkend:12 66,7% Werkloos:5 27,8% Gepens.:/	Student:/ Werkend:59 100% Werkloos:/ Gepens.:/
Opleidings niveau	Basis:/ Secundair:4 4,9% Hoger:78 95,1% Andere:/	Basis:1 <1% Secundair:266 48,5% Hoger:275 50,1% Andere:7 1,3%	Basis:/ Secundair:13 72,2% Hoger:4 22,2% Andere:1 5,6%	Basis:/ Secundair:36 61% Hoger:12 20,3% Andere:11 18,6%

Voor deze HBO-opleidingen is het aandeel cursisten die gedomicilieerd zijn in het BHG beperkt, in het bijzonder voor de opleidingen binnen Gezondheidszorg (2,4%) en Sociaal-agogisch werk (1,7%).

De overgrote meerderheid van de cursisten binnen elk van de studiegebieden heeft de Belgische nationaliteit.

De meeste cursisten zijn aan het werk. Bij de studiegebieden Handelswetenschappen en bedrijfskunde en Industriële wetenschappen is tussen 20% en 30% van de cursisten werkloos. De cursisten van het studiegebied Gezondheidszorg hebben bijna allemaal een diploma hoger onderwijs, gezien de specifieke toelatingsvoorwaarden voor deze opleidingen. In de drie andere studiegebieden hebben de meeste cursisten een diploma secundair onderwijs, gevolgd door een diploma hoger onderwijs.

-Als we een vergelijking maken van deze studiegebieden met de beroeps-of activiteitensectoren en hun aanwezigheid op de Brusselse arbeidsmarkt komen we tot volgende conclusies:

Vertrekkend vanuit de Brusselse activiteitensectoren, volgens de groei van aantal loontrekkenden in BHG tussen 2002-07, zien we volgende sectoren als sterkste groeiers (met hoog aanbod vacatures):

- **informaticadiensten** (groei + 23,7 %),
- **horeca** (+18,6 %),
- **gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening** (+ 17,2 %)
- **diensten aan bedrijven (o.m. administratie)** (+ 14,9%)
- **kleinhandel** (+ 14,9 %)
- **onderwijs en vorming** (+13,7 %)
- **transport-logistiek-reisbureaus** (+10,2 %),...

Vertrekkend vanuit knelpuntberoepen (Actiris/VDAB) in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Vlaanderen kunnen we de volgende sectoren onderscheiden, waarbij de vacatures van bepaalde functies niet ingevuld geraken (om diverse redenen):

- **handel** (ondersteuning verkoop) & **administratie en boekhouding** (beheer van ondernemingen en diensten) (27)
- **informatica** (22)
- **bouw** (18)
- **elektromechanica** (15) – **industrie** (2) – **tekenen en technische opmaak** (5)
- **psychosociale-en opvoedingsactiviteiten** (6) & **gezondheidszorg**
- **horeca/ voeding** (9)
- **auto-transport-logistiek** (9)

Vertrekkend van een recente enquête (mei 2010) van Vacature bleek dat er bij 350 in Vlaanderen en Brussel bevraagde bedrijven zowat 13.0000 vacatures wachten op invulling. Daarbij valt op dat diverse overheidsdiensten (Politie, De Post, FOD Defensie), gezondheidszorg (ziekenhuizen, thuiszorgdiensten, ...), banken en verzekeraars en ICT-gerelateerde bedrijven om kundig personeel vragen. De lijst van knelpuntberoepen in deze enquête is praktisch een kopie van de lijst van de ‘meest gezochte profielen’ van deze bedrijven. Ingenieurs, informatici, commerciële medewerkers, verpleegkundigen en technici blijven de witte raven op de arbeidsmarkt. De VDAB stelde ook vast dat het aantal vacatures voor knelpuntberoepen veel minder daalde dan die voor andere beroepen (wat verontrustend is).

In de provincie VI- Brabant en Brussels Hoofdstedelijk Gewest is de top 5 van bedrijven met een hoog aantal vacatures : Politie (2000), De Post (1400), FOD Defensie (1293), KBC (500), Audi Brussels(475).

De sectoren met de meeste vacatures in Vlaanderen en Brussel betreffen : leger/politie, overheidsdiensten, consultancy, diensten, Telecom en ICT, bank-en verzekeringen, energie, automotive, gezondheidszorg en klein- en groothandel.

Bij de meest gezochte profielen vinden we : industrieel ingenieur, burgerlijk ingenieur, technisch gegradueerde, account manager, administratief medewerker, ICT-engineer, consultant, programmeur, Projectmanager en IT-consultant.

Bij de 350 aanwervende bedrijven die Vacature bevroeg , waren er 84 bedrijven gevestigd in het BHG, waarbij vrij veel jobs in IT-sector en handel/administratie voorkomen.

Tegelijkertijd blijft de **Brusselse werkloosheidsgraad in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest** dubbel zo hoog als in het hele land. Ondanks een daling van het aantal werkzoekenden bij de min-25 jarigen tussen 2006 en 2008, blijft deze groep het meest kwetsbaar. Eén derde van de jongvolwassen Brusselaars die zich aanbieden op de arbeidsmarkt is werkloos. Brussel heeft in augustus 2009 voor de eerste keer in 20 jaar de kaap van 100.000 werklozen overschreden. Voor heel wat mensen is de situatie niet tijdelijk, maar van langere duur: het aantal werkzoekenden met een inactiviteitsduur van min. 5 jaar blijft stijgen.

Een laag opleidingsniveau is een belangrijke drempel om toegang te vinden tot de arbeidsmarkt, in het bijzonder in het Brussels Gewest. De uitsluiting van mensen met een laag opleidingsniveau is tweemaal zo groot op de Brusselse arbeidsmarkt als in het hele land. De schoolachterstand en het lage opleidingsniveau van de jonge Brusselaars is dan ook zorgwekkend. De helft van de jongeren in het secundair onderwijs heeft minstens één jaar schoolse vertraging. In het 5de leerjaar is de schoolachterstand opgelopen tot 8 op 10 leerlingen, in het Bso zelfs tot 9 op 10. Het aandeel vroegtijdige schoolverlaters (zonder diploma HSO) is véél hoger in het BHG dan in de rest van het land (44 %).

Analyse:

Na vergelijking van de effectieve onderwijsbevoegdheden van de Brusselse centra en het bijhorend cursistenprofiel per studiegebied, de groeiende Brusselse activiteitensectoren en knelpuntberoepenclusters en andere onderzoeken, komen we tot de vaststelling dat er uitbreidingsmogelijkheden (met grote slaagkans) zijn in de beroepssectoren/studiegebieden **informatica, horeca, handel, administratie en personeelzorg/ gezondheidszorg**. In alle deze studiegebieden zijn er reeds vrij veel opleidingen aanwezig, met goede in- en uitstroom en diversiteit aan publiek uit de kansengroepen. Ook in **mechanica-elektriciteit** (technicus, fietshersteller,...) en **de logistieke en reissector** zijn nog tal van mogelijkheden (maar beide niet uitgeoefend momenteel in BHG).

In de studiegebieden personeelzorg, handel, ICT, mechanica-elektriciteit is het aandeel Brusselaars bovendien hoog (bijna de helft), en is het aandeel werklozen eveneens hoog (in handel en personeelzorg, rond 20% in horeca en ICT). Het merendeel van de opleidingen in personeelzorg (en in mindere mate handel) zijn ook te combineren met algemene vorming. Dit impliceert dat een diploma Hoger Secundair onderwijs alsnog kan worden behaald.

De eerste betrachting vanuit het consortium is dan ook dit specifiek aanbod van de sectoren / studiegebieden met een sterke technische en beroepsgerichte inslag –en laagdrempelige instap- uit te breiden (en desgewenst te rationaliseren) de komende schooljaren.

Dit kan onder meer door meer samenwerking met bestaande opleidingsverstrekkers (VDAB, Syntra, derden, secundair en hoger onderwijs, ...) uit te bouwen en de beroepssectoren er zelf bij te betrekken.

In tegenstelling tot de andere opleidingsverstrekkers biedt het volwassenenonderwijs sterke troeven en mogelijkheden aan, die kunnen uitgespeeld worden naar zowel potentiële cliënten als naar intermediairen.

- Officieel door Vlaamse gemeenschap erkende diploma's en certificaten
- link met Hoger Beroepsonderwijs (graduaten) en schakeltrajecten met hoger onderwijs
- meer mogelijkheden tot werkplekleren (HBO en ook in opleidingen SO)
- ondersteuning kansengroepen (geïntegreerd en duaal leren, OLC, trajectbegeleiding, ...)
- competentieversterking leerlingen/leerkrachten (via bijscholing, stages, ...)
- koppeling maken met EVC-EVK bewijzen/ervaringsbewijzen

Middels een goede research en literatuuronderzoek kunnen er voor een aantal opleidingen duidelijke noden en (opleidings)behoefte kenbaar gemaakt worden.

Per studiegebied kunnen we nagaan:

- wat de specifieke nood op de Brusselse arbeidsmarkt is
- wat de nood is vanuit de sector en vanuit VDAB en Actiris (knelpuntberoepen)
- welke de aanwezige opleidingen in BHG nu zijn (zowel CVO's als andere verstrekkers) + wat is de in- en uitstroom

- welke de link is met secundair en hoger onderwijs in BHG
- welke CVO-opleidingen er nog (administratief) mogelijk zijn en welke de opleidingsprofielen zijn
- welke knelpunten, mogelijkheden en te bereiken resultaten er zijn

Deze kwantitatieve gegevens zijn echter niet voldoende (al zijn ze natuurlijk een goede indicatie), **ook kwalitatief** dient dit verder bevraagd te worden.

Daarom is het belangrijk zowel de arbeidsbemiddelingsdiensten als alle opleidingsverstrekkers op een kwalitatieve manier **te 'verhoren'** over deze behoeften (zowel VDAB, Syntra, SPI-partners, enz..), zodat beter kan worden nagegaan waarom bepaalde opleidingen niet of wel lopen, waarom er bepaalde witte vlekken zijn en waarom daar nog geen (afdoende) maatregelen voor zijn genomen...

Via bilateraal overleg en collectief overleg (via het opzetten van een aantal werkseminaries in een aantal opleidingsclusters) trachten we zo een aantal structurele beleidskeuzes te bekomen.

Daarnaast kunnen de aanwezige opleidingspartners ter plekke concrete afspraken maken inzake samenwerking m.b.t. inhoud, infrastructuur, delen personeel, ...

2. Keuze van de opleidingsclusters

I. ICT & grafische technieken

De informaticadiensten in Brussel zijn goed ontwikkeld. Meer dan een kwart van de bezoldigde arbeid in de sector wordt in Brussel uitgevoerd, met als gevolg dat er zeer veel pendelaars werken. Het Brussels gewest alleen concentreert immers iets meer dan 13.000 loontrekkenden in de sector

De computeradviesbureaus zijn de **grootste werkgever** van de sector (44,4%) en tellen eveneens het grootste aandeel ondernemingen van de sector (47,5%). Zij worden gevolgd door de ondernemingen die werkzaam zijn in de programmering van software, die 28,5% van de werkgelegenheid vertegenwoordigen. Het aandeel van de bedrijven in dit segment bereikt 36,6%. De ondernemingen die zich bezighouden met databanken en vooral degene die activiteiten op het vlak van gegevensverwerking verrichten, verschaffen in verhouding tot hun geringe aantal (7%) meer werkgelegenheid (20%), doordat deze bedrijven gemiddeld groter zijn.

Op Belgisch niveau zijn de werknemers in de sector van de informaticadiensten hoofdzakelijk **bedienden**. In Brussel vertegenwoordigen zij zelfs 99,4% van het arbeidsvolume, wat ruim boven het al hoge gewestelijk gemiddelde ligt (80,7%). Deze oververtegenwoordiging van bedienden is te verklaren door de aard van de functies in de sector, die vaak een hoog kwalificatieniveau vereisen. In alle segmenten werken zeer weinig arbeiders.

De stelling dat technische beroepen **meer mannen** aantrekken, wordt ook bevestigd in de sector van de informaticadiensten. Op nationale schaal wordt de sector gedomineerd door mannen. In Brussel zijn zij goed voor 75,9% van alle werknemers (tegenover 52,2% voor het gewestelijk gemiddelde). Slechts één op de vier personeelsleden is dus een vrouw.

In Brussel heeft de sector een zeer gunstige evolutie doorgemaakt. Over de hele periode is de sector met liefst **23,7% gegroeid**, terwijl de vooruitgang in het Brussels Gewest slechts 3% bedraagt! Deze cijfers tonen aan dat de informaticadiensten in volle expansie zijn in het Gewest.

Voor de sector van de informaticadiensten ontving ACTIRIS 1.243 werkaanbiedingen tussen april 2007 en maart 2009. De meerderheid van de werkaanbiedingen hebben betrekking op **beroepen die typisch zijn voor de informaticasector** zoals toepassingsontwikkelaar, consultant in bedrijfsinformatica of helpdeskmedewerker (ICT). Voor de rest behoren de beoogde beroepen meestal tot de sectoren van de handel, de administratie en de boekhouding.

Voor een groot aantal werkaanbiedingen is een **diploma van het hoger onderwijs** vereist. Dit is hoofdzakelijk te verklaren door de aard van de gezochte profielen binnen de sector (toepassingsontwikkelaar, consultant in

bedrijfsinformatica...).

Bijna alle werkaanbiedingen hebben betrekking op een voltijdse arbeidsplaats en zijn van het normale type. Van de zogenaamde normale vacatures biedt 90% een contract van onbepaalde duur aan .

Betrokken CVO's?

CVO Lethas, CVO Elishout, CVO Meise-Jette, CVO Brussel

Initiatie, Wegwijscomputer, Tekstverwerking, Desktoppublishing, Rekenblad/Excel, Presentatie/Powerpoint, Gegevensbeheer/MS Acces, Agenda- en Taakbeheer, Rastertekenen- en Fotoshop, Multimedia, Internet, Webdesign, Webanimaties, Fotografie, HBO Informatica (netwerkbeheer, Programmeren)

-Op secundair niveau : de enige opleiding van het studiegebied Informatie- en Communicatietechnologie die in het BHG wordt ingericht is Toepassingssoftware op SO-niveau (Word, Excel, PPT, Fotoshop,...). De opleidingen (bij CVO Brussel, CVO Lethas, CVO Meise-Jette) zijn sterk bevolkt door senioren (+ 55 j.). Bij Lethas zijn er 12 groepen van ca. 20 senioren. In de opleiding bij CVO Brussel wordt de instroom exclusief verzorgd door het Seniorencentrum Brussel (via een akkoord). De bedoeling is deze opleidingen wat meer naar alle leeftijdsgroepen open te trekken, maar het aandeel jongvolwassenen zal hoe dan ook klein zijn (én wordt in huidig secundair onderwijs sterk onderwezen). Er zijn reeds pogingen om via 'open deur lessen' (CVO Lethas) cursisten NT2 en talenopleidingen naar de lessen ICT toe te leiden.

Ook is er een vraag vanuit Centrum Basiseducatie Brusselleer om cursisten uit modules ICT te laten doorstromen naar CVO-opleidingen of naar opleidings- en werkervaringsprojecten (Intec, Maks, Atel, ...). In het voorjaar 2010 worden daar concrete stappen voor genomen.

De taalcomponent is minder benadrukt in deze opleidingen (wel enige kennis Engels nodig); sowieso is een lager taalniveau voldoende (vanaf ... ?)

-Ook op HBO niveau bestaat de opleiding Informatica binnen het studiegebied Handelswetenschappen en Bedrijfskunde (cf. infra). Er is een goede, stabiele instroom bij CVO Lethas en CVO Brussel; er wordt wel gestreefd naar bijkomende groei.

-De enige opleiding die binnen het studiegebied grafische technieken wordt georganiseerd in het BHG, door CVO Elishout COOVI, is Fotografie TSO3, met 123 cursisten in 2009. Er zijn wellicht nog mogelijkheden voor andere opleidingen binnen dit gebied zoals Webdesigner en Drukker.

Linken met andere verstrekkers ?

- tracé Brussel en partners Intec en Atel

ICT Installateur (ism Atel), PC- en netwerktechnicus (ism intec), Webdeveloper (ism intec), PC- en netwerktechnicus voor anderstaligen(ism intec), Linux en Windows gebruikersondersteuning en systeembeheer(ism intec), ICT – Systeem- en netwerkspecialist (ism intec), ICT – Helpdeskmedewerker(ism intec), Analist-programmeur(ism intec), ICT–Technicus support en installatie (ism intec)

- VDAB-RDB (tert.)

opleidingen via derden Intec en Atel en eigen beheer

- Syntra Brussel

opl. Web-analist/programmeur,Netwerkbeheerder,Webdesignondernemer e-commerce, Fotografie

- Secundair onderwijs : KTA Jette, KA E. Hiel Schaarbeek, KTA zavelenberg, R. Pacis Laken, Don Bosco Woluwe publiciteitsgrafiek BSO (KTA Jette),Informaticabeheer(TSO – KA E. Hiel Schaarbeek, KTA Zavelenberg, R. Pacis Laken),printmedia TSO(Don Bosco),Publiciteit en illustraties 7de j. BSO (KTA Jette)

- Hoger onderwijs Erasmus en St. Lukas

Erasmus Hogeschool :Bachelor Toegepaste Informatica,HUB: Bachelor in de Toegepaste Informatica
St. Lukas: Fotografie, Grafisch Ontwerp

- sectorfonds Agoria

- sectorfonds Grafoc

- Beroepenreferentiecentrum Evoliris

Nieuwe opties ?

*Er wordt louter toepassingssoftware momenteel aangeboden. Ook diverse programmeertechnieken en netwerkbeheer/techniek kunnen meer op SO-niveau worden aangeboden (nu momenteel door derden-partners Intec en Atel ingevuld). Nu worden deze wel op HBO-niveau ingericht (evt. mogelijkheid tot schakeltrajecten).

*Burotica: dit is een kantoorgerichte informaticaopleiding (ook modules sollicitatietechnieken, dactylografie,.. aan toegevoegd). De opleiding is een opleiding specifiek voor bedienden met aandacht voor ICT-en communicatievaardigheden en stelt zich tot doel administratieve medewerkers de noodzakelijke vaardigheden bij te brengen om in een moderne kantooromgeving hun job goed uit te voeren. Deze opleiding wordt door meerdere CVO's in Vlaanderen aangeboden (Antwerpen, Limburg-Noord, Gent,...) en ook door CEVORA.

..

*Programmeren (analist-programmeur, systeem-programmeur,toepassingsprogrammeur,...) op niveau SO

*Computer-en besturingssystemen netwerken

*(Digitaal) Drukker, Drukafwerker (ism opleidingsfonds Grafoc ?)

II. **(Klein)handel en administratie/boekhouding**

-De **kleinhandel** is ingedeeld in de detailhandel in niet-gespecialiseerde winkels (zoals supermarkten) of gespecialiseerde winkels die zich beperken tot één categorie voedingsmiddelen (bijvoorbeeld slagerijen) of andere producten (bijvoorbeeld kledingszaken, verkoop van elektrische huishoudapparaten, apothekers), de detailhandel in tweedehandsgoederen en antiquiteiten en de detailhandel die niet in winkels geschiedt (onder andere verkoop via postorderbedrijven en markthandel).

De kleinhandel is in 2007 met meer dan 237.000 bezoldigde arbeidsplaatsen, of 6,3 % van de totale nationale bezoldigde arbeid , één van de grotere sectoren op Belgisch niveau. **Een groot deel situeert zich in Brussel (31.000 loontrekkenden= 13,1 %)**. In Brussel zijn ook **13.000 zelfstandigen** in de sector actief (t.o.v. 158.000 in Vlaanderen). Zo zijn één van de vier werknemers in de Brusselse kleinhandel zelfstandigen, terwijl het gewestelijk gemiddelde één op negen bedraagt.

De sector wordt gekenmerkt door een **bijzonder hoog aantal kleine ondernemingen** (87,5 % tegen 78,5 % voor het hele Gewest) en omvat in zijn totaliteit 4513 vestigingen(13 % alle Brusselse vestigingen). De kleinhandel in niet-voedingsmiddelen(bvb. kledingwinkels) neemt het grootste deel van de loonarbeid in de sector voor zijn rekening(56,6 %). De handel in niet-gespecialiseerde producten (bvb. supermarkten) is de tweede grootste werkgever van de kleinhandel (36,5 %).

In 2007 zijn het overgrote deel van de werknemers in de Belgische kleinhandel **bedienden** (90,5 % in Brussel). Vooral in de niet-gespecialiseerde. handel (in het bijzonder de supermarkten) en in de handel in niet-voedingsmiddelen zijn de bedienden sterk (resp. 95 % en 91 %). De arbeiders zijn ruimer aanwezig in de handel in voedingsproducten (46 % van de loontrekkenden) en vooral de kleinhandel in vlees en vleesproducten, waar zij 2/3van het personeelsbestand uitmaken.

Er werken **60 % vrouwen** in Brussel in deze sector.

Tussen 2006 en 2007 blijft de kleinhandel positief evolueren, zowel in België als in Brussel. In het Brussels Gewest **groeit de sector met 5,3 %**.

Voor de sector kleinhandel ontving Actiris 2109 werkaanbiedingen tussen april 2007 en maart 2009. De meeste aanbiedingen hebben betrekking op **commerciële beroepen**. De verkopers (in alle domeinen) zijn sterk vertegenwoordigd. Onder de werkaanbiedingen vinden we tevens, weliswaar in mindere mate, beroepen die verband houden met logistieke steun (chauffeur), informatica (zoals consultant bedrijfsinformatica) of administratie en boekhouding (zoals administratief bediende).

Over het algemeen vragen de werkgevers een **studiebewijs van het hoger secundair onderwijs of een lager kwalificatieniveau**. In een groot aantal gevallen wordt er **zelfs geen enkel kwalificatieniveau** gevraagd en kunnen andere criteria in aanmerking worden genomen zoals een relevante ervaring in de verkoop, commerciële aanleg, tweetaligheid,...

Administratie en boekhouding

Diverse beroepen (boekhouder, bediende in boekhouding, secretaresse/secretaris, onthaal en informatiebediende, call-center medewerker, management assistant, ...) worden in een groot aantal activiteitensectoren ingericht nl. diensten aan bedrijven (advies, administratie holdings), groothandel (import/exportadministratie, ...), verenigingsactiviteiten, openbare besturen (ministeries, ...), informaticadiensten, gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening, verhuur en handel in onroerende goederen, kleinhandel, ...

Een groot aandeel van deze beroepen heeft tevens de status van knelpuntberoep zowel in het Brussels Gewest als in Vlaanderen...

Uit de werkaanbiedingen ontvangen bij ACTIRIS blijkt dat deze beroepen meestal een niveau hoger secundair of hoger onderwijs vereisen. De kennis van bureautica en van meerdere talen blijkt over het algemeen noodzakelijk om deze beroepen te kunnen uitoefenen. De overgrote meerderheid van deze werkaanbiedingen is van het gewone type en van onbepaalde duur.

Bvb. in de periode januari 2008 - december 2009 heeft ACTIRIS 2.663 werkaanbiedingen ontvangen voor het beroep "Administratief bediende", 435 werkaanbiedingen ontvangen voor het beroep "Secretaris", 430 voor het beroep 'boekhouder', 422 voor het beroep 'call-center operator' .., enz.

Betrokken CVO's?

CVO Lethas, CVO Brussel, CVO Elishout, CVO HLFSW

SVO Bedrijfsbeheer TSO3, Public relations en onthaal TSO 3, Boekhouden-informatica TSO 3, Kantooradministratie en gegevensbeheer BSO3, Secretariaat-talen TSO3, HBO :boekhouden, Fiscale wetenschappen, Marketing, Openbare besturen

-Op secundair niveau:

De opleidingen Bedrijfsbeheer zijn kleinschalige opleidingen in twee centra (CVO Brussel en CVO Elishout COOVI), die gekoppeld zijn aan specifiek beroepsgerichte opleidingen (bvb. in studiegebied Voeding). Ook Syntra biedt deze opleiding aan onder diverse vormen (o.m. met tolken i.f.v. het bevorderen van ondernemerschap voor allochtonen).

De beroepsgerichte opleidingen Kantooradministratie en Secretariaat-Talen worden gegeven al dan niet in combinatie met Algemene Vorming (onder Tweedekansonderwijs); deze opleidingen zijn vrij goed bevolkt, maar meestal met een vrouwelijk publiek. CVO Brussel plant een opleiding Boekhouden-Informatica (om meer mannelijke cursisten aan te trekken) in sept. 2010. De opleidingen Boekhouden-Informatica en PR en Onthaal worden momenteel niet ingericht tenzij in losse modules. CVO Lethas wil deze opnieuw activeren. CVO Lethas heeft de intentie verder rond logistiek te werken (i.s.m. Hogeschool Honim/HUB).

-Op HBO niveau:

Het studiegebied HBO Handelswetenschappen en bedrijfskunde bevat een brede waaier aan opleidingen waarvan er maar liefst 9 worden aangeboden in het BHG.

Linken met andere opleidingsverstrekkers ?

-Tracé Brussel en partners Groep Intro, Vokans

(Verkoop (groep intro), Winkelbediende voor anderstaligen (Vokans), basisopleiding in de bediendese sector (Groep Intro), Bediendeopleiding voor anderstaligen (groep intro)

-VDAB-RDB (tert.)

Handel: Call center operator, Commercieel medewerker binnendienst, Binnenlandse handelsdocumenten, Verkoper in de detailhandel algemeen PMO, Verkoper in de mode detailhandel PMO, Dactylografie)

Administratie: Kantoorautomatisering en secretariaat, Administratief medewerker, Medewerker personeelszaken, Call center operator, Vooropleiding bedienden, Binnenlandse handelsdocumenten, Initiatie in boekhouden, Boekhouden in de praktijk, Sociale wetgeving en loonberekening

-Syntra Brussel

opl. Bedrijfsbeheer, Marketing-en salesverantwoordelijke, Verkoper, Commercieel afgevaardigde, Kleinhandelaar, Exportverantwoordelijke, Onthaal-en pr-assistent, Meertalig management assistent, Boekhouder (voor KMO)

-Secundair onderwijs : Anneessens-Funck Brussel, KTA Anderlecht, KA E. Hiel Schaarbeek, KA Ukkel, St. Guido Anderlecht, Imelda instituut Brussel, R. Pacis Laken, Materdei Woluwe, KA etterbeek, KTA Jette, V. Horta Evere, KTA Toverfluit Molenbeek, , KTA Zavelenberg

Handel: (opl. Verkoop BSO (anneessens Funck, KTA Toverfluit Molenbeek), Handel (KTA Anderlecht, KA E. Hiel SchaarBeek, KA ukkel, St. Guido, Imeldainstituut, R. Pacis Laken, Mater dei St. P. woluwe), Onthaal en pr (KAE. Hiel, St. Guido), PR 7de j; TSO(St, Guido), Toerisme TSo(KA etterbeek, St. Guido, Imelda), Winkelbeheer/Etalage/Standenbouw 7de j. BSO (KTA Jette, Ann.funck)

Administratie: Kantoor BSO (V. Hortaschool evere, KTA Toverfluit Molenbeek, KTA Ukkel, Anneessens –Funck Brussel, St. guidoinstituut Anderlecht,, Imelda instituut Bxl_ -anderlecht, , R. Pacisinstituut Laken), Organisatiehulp BSO(St. Guido)

-Kantooradministratie.en gegevensbeheer (7de j BSO , St. Guido, KTA Toverfluit, KA Ukkel, V. Horta, Evere, R. Pacis Laken, A. Funck, Imelda), Boekhouden-informatica TSO (Anneessens-Funck, imerda inst. Anderlecht, R. Pacis Laken), Secretariaat–Talen TSO (K.A. E. Hiel, KTA zavelenberg, Imelda-instuut, R. Pacisinstituut, Materdei-instituut)

-Hoger onderwijs: HUB

Bachelor in het Officemanagement

Beroepenreferentiecentrum IRIS TL (logistiek)

-sectorfonds CEVORA

Opleiding Internationale Handel (VDAB i.s.m. CEVORA), Management Assistant (VDAB i.s.m. CEVORA)

-Sectorfonds LOGOS

-Regionaal Technologiecentrum Vlaams-Brabant-Brussel

Mogelijke nieuwe opties?

*Verkoop en talen: KHNb/ BECI geeft aan dat op de werkvloer absoluut nood is aan meertalig goede verkopers, zeker voor de regio Brussel en rand rond Brussel – het enige profiel dat nu in aanmerking komt is de lineaire opleiding Handel-Talen (dit wordt hervormd tot een modulaire opleiding, met invalshoek verkoop). Dit opleidingsprofiel wordt momenteel ontwikkeld.

Ook de opleiding 'marketing en verkoopsbeleid TSO 3' kan aanslaan in Brussel, al is de taalcomponent hier niet prominent aanwezig (al kunnen er neven-en voortrajecten NT2/F/E aan worden gekoppeld).

*Toerisme en onthaal: Toerisme is in Brussel en de rand (luchthaven) een 'boomende' tak (hotels, reisbureaus, gidsen,...). Momenteel is de enkel bestaande opleiding 'Toerisme en onthaal TSO 3' (CVO Spermalie 112 cursisten). Beroepsprofielen die hierbij aansluiten zijn balie- en informatiebediende, reisagent/verantwoordelijke, informatiebemiddelaar, receptionist/telefonist.

*Medisch secretariaat: De huidige opleiding Medisch secretariaat TSO3 is redelijk succesvol in Vlaanderen (Leuven en Limburg...). Er is een vrij grote vraag. De VDAB biedt in Brussel huisartsassistent aan. De afgestudeerden kunnen tewerkgesteld worden op het secretariaat van privé-praktijken van huisartsen en specialisten en in ziekenhuizen (adequaat onthaal en administratieve ondersteuning). Er is geen beroepscompetentieprofiel bij SERV aanwezig, wel een beroepsfiche bij de VDAB.

*Afdelingssecretaris: met nadruk op (zakelijke) communicatievaardigheden, wordt in meerdere CVO's aangeboden (Gent, St. Niklaas, Kempen, Limburg Noord). Raakvlakken met opleiding Secretariaat-Talen: inwisselbaarheid van de modules.

*Telefonist-receptionist: Dit is een knelpuntberoep, en wordt in het grote hotel- en horeca-aanbod in Brussel steeds meer gevraagd. Een opleiding hiervoor wordt zelden ingericht in VL (enkel in Limburg-Noord en Gent)

III. Personen- en gezondheidszorg

Deze sector omvat **de gezondheidszorg** (bijvoorbeeld ziekenhuizen, medische, paramedische en tandartspraktijken, medische laboratoria en ziekenvervoer), de **veterinaire diensten** (gezondheidszorg en controles voor dieren) en **maatschappelijke dienstverlening met huisvesting** (zoals rust- en verzorgingstehuizen of instituten voor probleemkinderen) of **zonder huisvesting** (bijvoorbeeld thuiszorg,

kinderdagverblijven, onthaalmoeders of vluchtelingen hulp). De administratieve activiteiten van OCMW's en de activiteiten die vallen onder de verplichte sociale zekerheid, behoren niet tot deze sector (zij vallen onder het openbaar bestuur).

De personen-en gezondheidszorg zorgt in het BHG voor **veel bezoldigde arbeid**, vnl. in de grote structuren (ziekenhuizen bvb.). In 2007 is deze sector op Belgische schaal de belangrijkste sector met meer dan 512.300 bezoldigde arbeidsplaatsen (13,7 % van de nationale loonarbeid) waarbij 62.000 arbeidsplaatsen in het BHG worden ingevuld (één op tien arbeidsplaatsen). In deze sector werken ook meer dan 56.000 **zelfstandigen**, waarvan bijna **5800 in Brussel**.

In de sector van gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening werken vnl. **bedienden** (82,7 % van de werknemers). Dit zeer grote aandeel is te verklaren door het soort functies dat in de sector wordt uitgeoefend (verpleegsters, verzorgenden, opvoeders, ...). De bedienden zijn vooral vertegenwoordigd in de ziekenhuizen en medische, paramedische, tandartspraktijken. In segmenten als de maatschappelijke dienstverlening, met of zonder huisvesting, hebben arbeiders iets meer tewerkstellingsperspectieven (21 % en 32 %).

In deze sector is een meerderheid aan **vrouwen** tewerkgesteld. In Brussel maken vrouwen 73 % van de loontrekkenden uit.

Dit is een **sterk groeiende sector**: het aantal arbeidsplaatsen in de sector nam in vijf jaar tijd met 17,2 % toe (t.o.v. algemene stijging bezoldigde arbeid van 3 %). Het is vooral in het segment van de maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting (buurtwerk, omscholing en ondersteuning werklozen) dat het aantal plaatsen tussen 2002 en 2007 steeg (+ 43 %). Het merendeel van de andere segmenten groeien ook, vooral de ziekenhuizen en maatschappelijke dienstverlening met huisvesting (resp. + 8,9 % en 10,6 %).

Tussen april 2007 en maart 2009 ontving Actiris 4.683 werkaanbiedingen uit de sector van de gezondheidszorg en de maatschappelijke dienstverlening.

Ongeveer de helft van de ontvangen werkaanbiedingen heeft betrekking op **beroepen die eigen zijn aan de sector van de gezondheidszorg en de maatschappelijke dienstverlening** (bv. kinderoppas, sociocultureel animator, maatschappelijk werker...). De rest van de aanbiedingen heeft betrekking op beroepen uit verschillende activiteitsdomeinen zoals schoonmaak en onderhoud van gebouwen, administratie en boekhouding, onderwijs en opleiding...

De vacatures vereisen het vaakst een **diploma van het hoger onderwijs**. In mindere mate wordt een matig of laag kwalificatieniveau gevraagd.

Betrokken CVO's?

CVO Brussel, CVO Lethas, CVO Elishout , CVO HLFWSW

- Voor Personenzorg: Logistiek Assistent-Polyvalent Verzorgende-Zorgkundige, Begeleider in de (buitenschoolse) kinderopvang, Opvoeder/Jeugd en Gehandicaptenzorg

en HBO Sociaal-Agogisch werk: Seniorenconsulentenvorming, Syndicaal werk

Het aantal cursisten (ref.periode 2008-2009) voor elke opleiding van het studiegebied Personenzorg in het BHG is niet vrij hoog (271 t.o.v. 1080 in Antwerpen, 1224 in Gent) maar kent wel een stijgende instroom en een goed uitstroombestand. Het gaat hier vnl. om beroepsgerichte opleidingen die, al of niet gecombineerd met Algemene Vorming (onder TKO), kunnen worden gevolgd: (buitenschoolse) Kinderopvang, Opvoeder, Bibliotheek-Documentkunde, Logistiek Assistent-Verzorgende-Zorgkundige. Intercultureel werk wordt niet ingericht, maar is een opleiding die zeker zinvol zou kunnen zijn in de Brusselse context.

- Voor Gezondheidszorg (HBO):

SO: Apotheek assistent en HBO Gezondheidszorg: Verpleegkunde of Vroedkunde: Algemene Kaderopleiding, Verpleegkunde: Geriatrie & Ouderenzorg Kaderopleiding, Verpleegkunde: Geriatrie & Geestelijke Gezondheidszorg Kaderopleiding)

Door CVO Lethas worden momenteel 3 opleidingen ingericht binnen het studiegebied gezondheidszorg , nl. Kaderopleiding Nursing Psychiatrie (18 pers.), Ziekenhuis (42 pers.) en Geriatrie(23 pers.). Deze zijn gericht op bijscholing en hebben dus een enigszins andere instroom dan de overige HBO-opleidingen (de cursisten hebben al een diploma verpleegkunde op zak).

Linken met andere opleidingsverstrekkers ?

- Tracé Brussel en partners Familiehulp, Solidariteit voor het Gezin, Groep Intro Brussel, Aksent, Elmer, IBO De Buiteling, De Welvaartkapeen, Cosmos

ISM VDAB: (Polyvalent Verzorgende (Familiehulp, Solidariteit voor het Gezin),Logistiek Assistent in de verzorgingssector (Groep Intro), Begeleider in de (buitenschoolse) Kinderopvang (CVO Brussel), Opvoeder/Jeugd- en Gehandicaptenzorg (CVO Brussel), onderhoudsassistent in de zorgsector Groep Intro), Bijscholingsmodule Zorgkundige bij Dienst voor Gezinszorg)

- VDAB-RDB (tert.)

Personenzorg: opleidingen via derden en gezondheidszorg : Bachelor in de Verpleegkunde – 1ste, 2de, 3de jaar, Gediplomeerd verpleegkundige – 1ste, 2de, 3de jaar, Apotheek assistent

- Syntra Brussel

Opleiding Beheer Woon- en Zorgcentra

- Secundair onderwijs V. Horta Evere, KTA Jette, KTA zavelenberg, KTA Toverfluit Molenbeek, St. Guido Anderlecht, Imelda-instituut Brussel, R. Pacis Laken, Anneessens –Funck Brussel

Voor **personenzorg**: Verzorging BSO (V. Horta Evere, KTA Jette, KTA Zavelenberg, KTA toverfluit Molenbeek, St. Guido), Kinderzorg 7de j. BSO (St. Guido, V. Horta Evere, KTA Jette), Thuis/Bejaardenzorg/Zorgkundige 7de j. BSO (St. Guido, KA Toverfluit, KTA Zavelenberg, KTA Jette), Opvoeder(Jeugd/Gehandicaptenzorg) TSO (Imelda-instituut)

Voor **gezondheidszorg**: Verpleegkunde 4de gr BSO(KTA Mechelen-Jette, St. Guido), Farmaceutisch Technisch Assistent TSO (R. Pacis Laken), Gezondheids-en Welzijnswetenschappen, TSO (KTA Jette, St. Guido), Optiektchnieken tTSO (Anneessens-Funck), Contactologie/Optomtrie (Anneessens-Funck) TSO, Tandtechnieken TSO (Anneessens-Funck), Dentaaltechnieken 7de j. TSO (Anneessens-Funck), Tandartsassistent 7de j TSO (KTA Jette)

- Hoger onderwijs: HUB, Erasmus Hogeschool Brussel

Voor **Sociaal Agogisch Werk**: HUB: Bachelor in het Sociaal Werk , Bachelor in de Orthopedagogie, Bachelor in de Gezinswetenschappen, Bijzondere leerroute voor mij.assistent)

Voor **Gezondheidszorg**:

Erasmus Hogeschool: Master Verpleegkunde en Vroedkunde, Bachelor Biomedische Laboratoriumtechnologie, Bachelor Sociaal Werk , Bachelor Verpleegkunde, Bachelor Voedings- en Dieetkunde , Bachelor Vroedkunde HUB : Ergotherapie, Medische Beeldvorming, Optiek en Optometrie, Verpleegkunde

- Sectorfonds VIVO (soc.profit)

- Regionaal Technologiecentrum Vlaams-Brabant-Brussel

Nieuwe opties?

De opleidingen in de personenzorg komen reeds sterk aan bod in BHG (aangeboden door CVO's en derdenpartners). Dit heeft als gevolg dat er minder mogelijkheden zijn voor nieuwe opleidingen in dit studiegebied. Samenwerking met derdenpartners en SO/HO is aangeraden (inzake doorstroom; Groep Intro

naar CVO Brussel en dan naar verpleegkunde HO, enz.) om de bestaande opleidingen te promoten en te valoriseren.

*Intercultureel werker : opleidingsprofiel dateert van 1996 maar wordt herwerkt. De nood in Brussel hieraan wordt nagegaan (momenteel intercultureel werkers via RIC foyer).

*Begeleider-Animator in de bejaardenzorg: er is zeker een potentieel in BHG, maar de bejaardenhuizen en RVT's zijn vnl. bico-instellingen (tweetaligheid vereist)

*Tandartsassistent : grote vraag in regio Leuven (daar nieuw ingericht vanaf september)

...

IV. Horeca/Voeding

Waarom?

De horeca vertegenwoordigt een geheel van **gevarieerde activiteiten zoals het hotelwezen, de restaurants en cafés**. Deze sector is sterk vertegenwoordigd in Brussel en hoewel deze sector niet ongevoelig is voor conjunctuurschommelingen kende ze de afgelopen jaren een sterke groei op het niveau van het Brussels Gewest. Nieuwe horecadiensten zorgen niet alleen voor banen in de sector zelf, maar ook bij de horecaleveranciers. Deze vinden we voornamelijk terug in de voedingsmiddelenindustrie, de landbouw en de dienstensector (de wasserijen bijvoorbeeld). De horeca heeft dus een invloed op de tewerkstelling en de productiviteit in deze sectoren.

Vaak is er sprake van **deeltijdse en tijdelijke werkgelegenheid**. Eveneens is de horeca onderworpen aan strenge regels inzake hygiëne en veiligheid. Typisch is jammer genoeg ook het hoge aantal faillissementen. Het creëert echter veel werkgelegenheid voor arbeiders, voor laag- en middelmatig geschoolde werknemers en ook voor jongeren. Hoewel Brussel gekend is voor zijn hoge pendelgraad, is dit niet vast te stellen voor deze sector die een belangrijk deel van de buurtbanen schept. Een verklaring daarvoor is te vinden in de dienstregeling eigen aan de horeca (onderbroken uurroosters, late arbeidstijden, enz....).

De aanwerving van personeel is voor de horeca een belangrijk probleem omdat de **werkomstandigheden** er ongunstig zijn of als ongunstig ervaren worden. Ook het **gebrek aan talenkennis** van de kandidaten vormt een hindernis bij de aanwerving. Geen wonder dus dat de opwaardering van de human resources en de verbetering van het imago voor de sector een van de belangrijke uitdagingen vormen.

In 2007 is de horecasector, over het hele land beschouwd, goed voor bijna 116.700 betrekkingen in loondienst (of 3,1% van de nationale bezoldigde werkgelegenheid). In Brussel ligt de arbeidsconcentratie in de horeca betrekkelijk hoog: meer dan **25.700 banen wat neerkomt op 22% van de totale bezoldigde arbeid** in de horeca. Als we deze cijfers tot gewestelijk niveau terugbrengen stellen we vast dat de horecasector een groot deel (4,1%) van de bezoldigde arbeid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vertegenwoordigt.

De sector telt daarnaast meer dan 81.000 zelfstandige arbeidsplaatsen (of 9% van de nationale zelfstandige arbeid), waarvan ongeveer **7.000 in Brussel**. De meeste van hen zijn zelfstandige in hoofdberoep. Het zelfstandigenstatuut is in de sector sterk aanwezig.

Ondanks hun geringe aantal bieden de **hotels en grootkeukens** gemiddeld meer tewerkstellingsperspectieven dan andere segmenten, zoals de traditionele restaurants. Deze laatste creëren immers zeer weinig jobs in verhouding tot het aantal etablissementen van dit type (29,3% tegen 43,4%).

In 2007 werkt het overgrote deel van de werknemers in de Belgische horecasector **als arbeider**. In Brussel maken de arbeiders 81,6% van alle werknemers in de horeca uit. In bepaalde segmenten is de concentratie arbeiders bijzonder hoog. Dit is met name het geval in de traditionele restaurants (93,8%) en de cafés (95%), waar zij zeer sterk aanwezig zijn. Bedienden vinden we vooral in de hotels (36,6%) en in mindere mate in de grootkeukens (21,6%). Niettemin blijven zij er in de minderheid. Dit is zeer uitzonderlijk voor Brussel, waar de bediendeovereenkomsten ruim in de meerderheid zijn door het overwicht van de dienstensector. In totaal telt het Gewest immers maar 19,3% arbeiders en slechts 16,5% in de sector van de diensten.

In Brussel kende de sector tijdens de periode 2002-2007 **een sterke toename van de loonarbeid** (18,6% of iets meer dan 4.000 banen). De stijging was vooral te merken bij de banen voor arbeiders. Deze groei is een stuk sterker dan bij het geheel aan loonarbeid in Brussel (3%). Het segment van grootkeukens en traiteurdiensten is de voorbije vijf jaar het sterkst gegroeid (stijging met 71,5%).

Voor de horecasector ontving ACTIRIS 1.697 werkaanbiedingen tussen april 2007 en maart 2009.

De overgrote meerderheid van de werkaanbiedingen heeft betrekking op **typische horecaberoepen zoals snelkeukenmedewerker, chefkok, hotelreceptionist...**

Wanneer het studieniveau gepreciseerd is, gaat het meestal om een studiebewijs van het hoger secundair onderwijs of een lager kwalificatieniveau. In heel wat gevallen vermeldt de werkgever echter geen studievereisten. Beroepservaring of andere bekwaamheden en kwaliteiten (een goed voorkomen, tweektaligheid...) kunnen dan van doorslaggevende aard zijn.

Betrokken CVO ?

Het aantal lesuren cursist in Hotelbedrijf stijgt elk jaar en bedraagt (voor 2009) ca. 180.000 (referteperiode 01/04/2008-31/03/2009). Dit studiegebied wordt enkel uitgeoefend door CVO Elishout COOVI en omvat 15 opleidingen waarin VDAB –cursisten kunnen instappen. Het gaat om 775 VDAB –cursisten op een totaal van 2569. Ook Farmaceutisch technisch assistent kent een stijging, mede door het aandeel van de VDAB-cursisten: 315 inschrijvingen, waarvan 120 via de VDAB. Dit maakt 35% uit van het totaal.

Wat de opleiding grootkeukenmedewerker betreft: i.s.m. de VDAB wordt er ook een neventraject NT2 aan gekoppeld (gegeven door Elishout-lesgevers i.s.m. taalleerkrachten VDAB).

De omkadering voor zulke doelgroepen is vrij zwaar: er wordt veel tijd geïnvesteerd in begeleiding van zulke trajecten. Extra middelen zijn niet voorhanden (geen bonus bvb. via gelijke kansensubsidies SO). De trajecten i.s.m. VDAB behoeven nog meer omkadering en taalondersteuning.

VDAB cursisten stromen elk semester vlot uit. De tewerkstelling wordt vanuit VDAB opgevolgd (ca. 85 %). De stages worden begeleid (en stageplaatsen gezocht) door het CVO vanaf dit jaar (40 stagiaires), maar VDAB volgt ook mee op.

Opleidingen onder VDAB stelsel worden in de toekomst uitgebreid: vanaf sept.2009 overdag cursussen slagerij/bakkerij (zijn ook knelpuntberoepen). CVO Elishout COOVI heeft –via vgc- een extra kracht aangetrokken i.f.v. arbeidsmarktafstemming, die specifiek naar bepaalde doelgroepen / beroepen gaat werken

Link met andere opleidingsverstrekkers?

-Tracé Brussel: Oriëntatie horeca (JES) ,Opleiding kamermeisje – ontbijtmedewerker (JES)

VDAB : Brevet hulpkok/hulpkelner (via Coovi),Brevet kok/kelner (via Coovi),Oriëntatie zaal en keuken (via Coovi)

Hotelmedewerker (via Coovi),

Syntra : restauranthouder, ambachtelijk chocoladebewerker, brood-en banketaannemer

Secundair Onderwijs : brood-en banketbakkerij BSO en TSO (elishout dagschool),Restaurant en Keuken BSO (elishout dagschool),Slagerij/verkoopklare gerechten BSO(elishout dagschool),Banketbakkerij (7de j BSO – Elishout),Gemeenschapsrestaurant (7de j BSO –Elishout),Restaurantbedrijf/drankenkennis (7de j BSO – Elishout),specialiteitenrestaurant (7de j BSO –Elishout),Hotel (TSO Elishout),slagerij / vleeswaren TSO (Elishout)

Nieuwe opties ?

Momenteel worden vrijwel alle opleidingen in dit studiegebied ingericht (enkele kleinere opleidingen als confiseur, culinair keurslager en gastronomisch koken daargelaten), zodat hier weinig ruimte is . Daarentegen is er een grote blijvende instroom in de bestaande opleidingen , en is ook de instroom vanuit VDAB succesvol.

V. Metaal-elektriciteit

Waarom ?

De sector metaal-elektriciteit omvat zowel de metallurgie en de vervaardiging van producten uit metaal (0,3 % van de bezoldigde arbeid in het Brussels Gewest, omvat o.a. beroepen lasser, buizenfitter, technici, machine-operators, ...) , de vervaardiging van elektrische en elektronische toestellen (0,6 % van de bezoldigde arbeid , omvat o.a.beroepen als elektromechanici, elektrotechnische installateur, onderhoudstechnici,) als de vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen (meer op industriële basis- omvat 0,4 % van de bezoldigde arbeid in het gewest).

Vervaardiging van elektrische en elektronische toestellen

Meer dan de helft van de werkaanbiedingen heeft betrekking op beroepen die eigen zijn aan de vervaardiging van elektrische en elektronische toestellen (we vermelden hier de burgerlijk en industrieel ingenieur of de onderhoudselektromechanicus). De rest van de vacatures houdt verband met verschillende soorten van beroepen, waaronder de technische beroepen.

Voor de sector van de vervaardiging van elektrische en elektronische toestellen ontving ACTIRIS 115 werkaanbiedingen tussen april 2007 en maart 2009.

Meer dan de helft van de werkaanbiedingen heeft betrekking op beroepen die eigen zijn aan de vervaardiging van elektrische en elektronische toestellen (we vermelden hier de burgerlijk en industrieel ingenieur of de onderhoudselektromechanicus). De rest van de vacatures houdt verband met verschillende soorten van beroepen, waaronder de technische beroepen.

In heel wat gevallen is een diploma van het hoger secundair onderwijs vereist wat het technische karakter van een groot aantal gezochte functies binnen de sector verklaart. Andere werkaanbiedingen vereisen een diploma van het hoger onderwijs omdat ze een hoger kennisniveau of een meer doorgedreven technische kennis vragen (onder meer voor burgerlijk en industrieel ingenieur).

Vervaardiging van machines, apparaten, en werktuigen

Op Brussels niveau heeft deze industrie een beperkte omvang: ze stelt voornamelijk mannen tewerk en eveneens - in vergelijking met andere industriële sectoren - een vrij groot aantal bedienden. Deze sector kende een lichte vooruitgang en werd minder dan de andere getroffen door de teruggang van de industrie die het Brussels Gewest kenmerkt. In een tijd echter waar het ecologisch bewustzijn alomtegenwoordig is, moet de sector op een energie-efficiënte manier tewerk gaan. Dit zorgt ervoor dat ze blijf moeten geven van innovatie en aanpassingsvermogen.

Voor de sector van de vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen ontving ACTIRIS 95 werkaanbiedingen tussen april 2007 en maart 2009.

De overgrote meerderheid van de werkaanbiedingen heeft betrekking op beroepen die eigen zijn aan de vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen (bv. bankwerker, onderhoudselektromechanicus, insteller-bediener van werktuigmachines...).

Over het algemeen vereisen de werkaanbiedingen een studiebewijs van het hoger secundair of zelfs het lager secundair of lager onderwijs. Dit is in grote mate te verklaren door de aard van de gezochte functies binnen de sector.

Alle vacatures hebben betrekking op een voltijdse job en de meesten zijn van het normale type. Meer dan negen op de tien hiervan bieden een overeenkomst van onbepaalde duur aan.

Metallurgie en de vervaardiging van producten uit metaal

Tussen april 2007 en maart 2009 heeft ACTIRIS 133 werkaanbiedingen ontvangen die geïdentificeerd werden als behorende tot de metallurgie en de vervaardiging van producten van metaal.

Eén werkaanbieding op twee houdt verband met een beroep dat typisch is voor de metallurgie en de vervaardiging van producten van metaal (lasser, buizenfitter, smid...). De overige werkaanbiedingen behoren tot uiteenlopende sectoren: bouw, handel...

Het meest gevraagde studieniveau is dat van het hoger secundair onderwijs. Dit is deels te verklaren door de

aard van de uitgeoefende functies in deze sector.

Betrokken CVO ?

Hier gaat het om een héél beperkt aantal technische opleidingen, gegeven door slechts 1 Centrum (CVO Brussel): enkel PLC-technieker en Residentieel Elektrotechnisch Installateur worden effectief gegeven (Hersteller Bruingoed is een administratieve bevoegdheid).

Gezien zich in het studiegebied Industriële wetenschappen vrij veel knelpuntberoepen bevinden, lijkt een uitbreiding van de opleidingen in dit studiegebied op zijn plaats. Door beperkte ruimte (geen ateliers) heeft CVO Brussel dit beperkt tot twee opleidingen; in juni 2009 heeft een eerste contact tussen CVO Brussel en het Competentie Centrum in Anderlecht van VDAB Brussel geresulteerd in een intentie tot samenwerking inzake de opleidingen PLC-technieker en Residentieel Elektrotechnisch Installateur, waarbij VDAB deze opleidingen in hun stelsel opneemt en werkzoekenden zal toeleiden (cfr. zelfde werkwijze VDAB-CVO Elishout COOVI). Ook worden er uitwisselingen inzake infrastructuur gepland (opleidingscentrum Anderlecht). Samenwerking met VDAB-RDB (PLC-technieker) in het verschiet(najaar 2010).

Link met andere opleidingsverstrekkers?

VDAB : Residentieel elektrotechnisch installateur, Industrieel elektrotechnisch installateur, Hoeknaadlasser (met /zonder TIG) (VCL), installateur CV / sanitair

Syntra Brussel: elektrotechnisch installateur, basis elektriciteit , basis electronica, zonnepalen, fietsmecanici

Secundair Onderwijs: Secundair Onderwijs : Centrale verwarming/ sanitair BSO (V. Hortaschool Evere, KTA Zavelenberg),

-elektrische installaties BSO (KTA zavelenberg), koelinstallaties BSO (V. Hortaschool evere), Lassen –constructie BSO (Don Bosco Woluwe), elektriciteit-electronica TSO (Don Bosco Woluwe), elektrische installatietechnieken TSO (Don Bosco), koel-warmte TSo(Don Bosco), warmtechn. Installaties(V. Horta Evere), CV en elektr. Installaties 7de j BSO (KTA Zavelenberg), pijpfitten, lassen ,monteren 7de j, BSO (Don Bosco)

Hoger Onderwijs: Erasmus Hogeschool (Master in de industriële wetenschappen: elektromechanica

Master in de industriële wetenschappen: elektronica-ICT , Bachelor industriële wetenschappen

Nieuwe opties ?

Enkele opties kunnen zijn:

*Hersteller bruin-en witgoed

*Technicus

*Elektriciën

*Lasser-buizenfitter

*Plaatbewerker

*Monteerder industr./mech.installaties

....

VI. Bouw

Waarom ?

In het Brusselse economische landschap neemt de bouwnijverheid een belangrijke plaats in. De bouw is bijzonder conjunctuurgevoelig en afhankelijk van de grondstofprijzen, wat van jaar tot jaar kan leiden tot enorme schommelingen in zowel de werkgelegenheid als de rendabiliteit. Dat blijkt onder meer uit het vrij hoge aantal faillissementen in deze sector.

In 2007 telt de Belgische bouwnijverheid ongeveer 212.000 werknemers in loondienst (of 5,7% van de nationale bezoldigde arbeid). In Brussel stelt de bouwnijverheid **iets meer dan 18.000 personen tewerk** (waarmee 8,5% van de loonarbeid in de sector zich in Brussel situeert). Op Brussels niveau beschouwd, betekent dit dat de bouwnijverheid maar een klein aandeel heeft in de volledige bezoldigde werkgelegenheid in het Gewest (2,9%). Verder verschaft de bouwnijverheid werk aan meer dan 88.000 zelfstandigen (of 9,9% van de totale nationale zelfstandige arbeid), waarvan er meer dan 9.600 in Brussel actief zijn. De zelfstandigen

nemen in het Brussels Gewest overigens een belangrijke plaats in de sector in. Meer dan één werknemer op drie in de bouwnijverheid heeft het zelfstandigenstatuut, terwijl het gewestelijk gemiddelde een op de negen bedraagt.

De afwerking, bevat de activiteiten die verband houden met installatiewerken en afwerkingsactiviteiten, vertegenwoordigt het meeste aantal bedrijven (59,5% voor de twee segmenten samen genomen). Daar staat tegenover dat de bouwwerken en civiele bouwkunde een niet te verwaarlozen deel hebben in de loonarbeid (47,1%) in verhouding tot het geringere aantal ondernemingen in dit segment.

Op Belgisch niveau verschaft de bouwnijverheid in 2007 voornamelijk werk aan arbeiders. Hoewel dit ook voor Brussel geldt, is de verhouding naargelang statuten er iets meer in evenwicht. De arbeiders maken er 70,9% van het personeelsbestand uit, wat meer is dan in de Brusselse industrie in haar geheel beschouwd (48,6%). Door de sterke aanwezigheid van arbeiders vormt de bouwnijverheid een uitzondering in Brussel, waar de dienstensector, die grotendeels bediendebetrekkingen creëert (80,7%), overweegt.

Bedienden die in de sector aan de slag willen, maken meer kans in bedrijven gespecialiseerd in installatiewerken (waar zij 36% van het personeelsbestand uitmaken) en in het bijzonder in elektrische installaties. In bedrijven die zich met de afwerking bezighouden zijn zij dan weer minder aanwezig (16,3%). Hetzelfde geldt voor het segment van de bouwwerken en civiele bouwkunde, waar de bedienden eveneens in de minderheid zijn (23,6%), behalve in de constructie van autowegen, wegen en luchthavens.

De bouwnijverheid heeft de reputatie een overwegend **mannelijke sector** te zijn en de cijfers bevestigen dit. In 2007 zijn 92,6% van de werknemers in de Brusselse bouwnijverheid mannen

In de meest recente periode is de conjunctuur zowel in Brussel als in België gunstig. Tussen 2006 en 2007 **groeit de loonarbeid in de bouwnijverheid met bijna 800 eenheden in het Gewest (of een stijging met 4,6%).** Deze vooruitgang is sterker dan die voor het geheel aan loonarbeid in Brussel gedurende dat jaar (1,9%). Alleen het segment van de installatiewerken laat een lichte daling optekenen (een verlies van 0,3%). Alle andere segmenten, met de bouwwerken en de civiele bouwkunde voorop, zagen hun activiteit toenemen (plus 9,2% of 716 nieuwe arbeidsplaatsen).

Tussen april 2007 en maart 2009 heeft ACTIRIS 1.045 werkaanbiedingen ontvangen die geïdentificeerd werden als behorende tot de bouwsector.

Twee derden van de werkaanbiedingen houdt verband met een beroep dat typisch is voor de bouw zoals metsers, bouwvakker, schilder of loodgieter. De overige werkaanbiedingen hebben betrekking op andere domeinen, onder meer beroepen van industriële aard (zoals onderhoudselektromechanici of installateur in industriële elektrotechniek).

De meerderheid van de vacatures vereist slechts een studiebewijs van het lager, lager secundair of hoger secundair onderwijs. Dit is voornamelijk te verklaren door de aard van de gezochte profielen binnen deze sector (metsers, bouwvakker, schilder, loodgieter...).

Link met andere opleidingsverstrekkers?

Tracé Brussel :Metselaar / bekister(ism groep intro),Vooropl. Bouw/ metselaar(ism Groep intro),Vloerder / tegelzetter(ism Groep Intro),PVC alu schrijnwerk (ism groep Intro)

VDAB : Installateur centrale verwarming,Installateur sanitair,Residentieel elektrotechnisch installateur,Industrieel elektrotechnisch installateur

Syntra : Aannemer tegelzetten ,Basis schilder wand en vloer,Aannemer schilderwerken,Decoratieschilder,Aannemer metsel-en betonwerken,Aannemer installateur CV,Basis hout ,Meubelmaker

Secundair onderwijs: Ruwbouw/afwerking BSO(KTA zavelenberg), schilderwerk-decoratie BSO (St. Guido)

Nieuwe opties ?

De meeste opleidingen in het studiegebied bouw worden effectief reeds gegeven door VDAB, derdenpartners en Syntra Brussel (weliswaar zonder door onderwijs erkend certificaat) ; er is zeker ruimte om een aantal opleidingen op te starten, al is er een voor bepaalde opleidingen een behoorlijke materiaal-en uitrustingskost.

Er zijn natuurlijk reeds ateliers bij de andere inrichtende partners; samenwerking in zake infrastructuur en /, of lesgevers is een mogelijkheid.

VII. Transport-logistiek-reisbureaus

Waarom ?

De sector transport en logistiek omvat het **vervoer van personen of goederen per spoor, over de weg, over water of door de lucht**. Deze sector behelst het vervoer per spoor, het stedelijk en voorstedelijk personenvervoer (bijvoorbeeld de metro), de exploitatie van taxi's, het goederenvervoer over de weg, de luchtvaart en de zeevaart. Het vervoer van goederen via een pijpleiding is ook bij deze sector ingedeeld. De vervoerondersteunende activiteiten en logistiek omvatten de vrachtbehandeling en opslag, alsook het onderhoud en de exploitatie van transportfaciliteiten en -uitrustingen. De reisbureaus en toeristische informatiediensten behoren eveneens tot deze sector. De bouw, het onderhoud en de reparatie van wegen, spoorwegen, havens en vliegvelden vallen niet onder de transportsector, maar ressorteren onder de bouwnijverheid.

Een deel van de activiteiten wordt uitgeoefend in Brussel, waar we **bijna 24.000 loontrekkenden** tellen (wat overeenkomt met 12,5% van de loonarbeid in de sector, tegenover 16,6% voor het geheel in Brussel). Als we echter alleen rekening houden met het Brussels Gewest, hebben het transport, de logistiek en de reisbureaus maar een beperkt aandeel in de Brusselse bezoldigde werkgelegenheid (3,9%).

De bedrijven die zich bezighouden met **personen- of goederenvervoer** concentreren het grootste deel van de werkgelegenheid (83,1%). Het gaat meer bepaald om het vervoer per spoor en het stedelijk en voorstedelijk personenvervoer. Dit segment is de grootste werkgever van de sector. **De reisbureaus**, die 26,7% van de ondernemingen in de sector uitmaken, maar gemiddeld kleiner zijn, bieden duidelijk minder jobmogelijkheden (8,6%). Tot slot nemen **de logistieke ondernemingen** (bijvoorbeeld de havenbedrijven actief in de vrachtbehandeling en opslag) en de **vervoerondersteunende activiteiten** (zoals de douaneagentschappen) slechts een beperkt deel van de werkgelegenheid in de sector voor hun rekening. Er moet worden opgemerkt dat er in Brussel zeer weinig logistieke bedrijven zijn, maar dat zij in Vlaanderen veel sterker aanwezig zijn (respectievelijk 2,3% tegen 75,1%).

Op nationaal niveau vertegenwoordigen **de arbeiders** ongeveer de helft van de loonarbeid in het transport, de logistiek en de reisbureaus. In Brussel daarentegen is dit aandeel kleiner (38,6%) en dit ten voordele van de ambtenaren (34,4%). Wat de bedienden betreft, zij vertegenwoordigen 27,1%.

De bedienden zijn vooral talrijk in de reisbureaus (95,7%). In de logistiek en het vervoer van personen en goederen daarentegen werken meer arbeiders, vanwege de fysieke taken en de vrachtbehandeling (respectievelijk 51,2% en 43,3%). Het is in dit laatste segment (het personen- en goederenvervoer) dat we het grootste aantal ambtenaren terugvinden in de sector (39,2% van de loontrekkenden van het segment).

In 2007 zijn de **mannen op Belgisch niveau duidelijk in de meerderheid** in het transport, de logistiek en de reisbureaus. Dit geldt ook voor de drie gewesten en in het bijzonder voor Brussel, waar zij 79,8% van alle personeelsleden in de sector vertegenwoordigen. Dit ligt ruim boven de mannelijke aanwezigheid in de globale Brusselse loonarbeid (52,2% mannen).

In de segmenten transport en logistiek, die een eerder mannelijk imago hebben, vormen de mannen de grootste groep loontrekkenden. In het personen- en goederenvervoer vertegenwoordigen zij maar liefst 85,5% van het totale arbeidsvolume. **De reisbureaus onderscheiden zich daarentegen door een overwegend vrouwelijke tewerkstelling (68,4%)**, vanwege het meer administratieve karakter van het werk in dit segment.

De cijfers van de laatste jaren tonen aan dat de sector transport, logistiek en reisbureaus in het hele land goed stand heeft gehouden. **Tussen 2002 en 2007 is de sector geleidelijk gegroeid (meer dan 25.500 nieuwe banen op het eind van de periode, hetzij een stijging van 15,3%)**. Zowel de arbeiders als de bedienden, maar deze laatste weliswaar in grotere mate, hebben van deze groei kunnen genieten. Dit wordt in het bijzonder verklaard door een verschuiving van arbeidsplaatsen naar deze sector, dat plaatsvond in 2004, vanuit andere sectoren zoals de bouw en de vervaardiging van transportmiddelen. **In Brussel is de sector eveneens gunstig**

geëvolueerd. In vijf jaar tijd werd het personeelsbestand er met meer dan 2.231 eenheden uitgebreid (of een stijging van 10,2%). Hiermee overtreft de sector de algemene groei in het Brussels Gewest in de betrokken periode (3%).

In arbeidseenheden boekt het personen- en goederenvervoer de sterkste vooruitgang (2.168 extra banen). Binnen dit segment is het vervoer per spoor het meest gegroeid. De logistiek, die een kleiner segment vormt, kent eveneens een belangrijke groei (stijging van 58,6%, of bijna 255 nieuwe arbeidsplaatsen). De reisbureaus lijden daarentegen verlies (min 457 jobs of een achteruitgang van 18,1%).

Voor de sector transport, logistiek en reisbureaus ontving ACTIRIS 980 werkaanbiedingen tussen april 2007 en maart 2009.

Meer dan de helft van de werkaanbiedingen houdt verband met een beroep dat typisch is voor de transportsector, de logistiek en de reisbureaus (bv. vrachtwagenchauffeur, bestuurder van lichte voertuigen, reisagent...). De overige werkaanbiedingen hebben betrekking op verschillende soorten beroepen die onder meer te maken hebben met veiligheid, administratie, boekhouding of handel.

Over het algemeen vragen de werkgevers een studiebewijs van het hoger secundair onderwijs of een lager kwalificatieniveau. In een groot aantal gevallen wordt er zelfs geen enkel kwalificatieniveau gevraagd en kunnen andere criteria in aanmerking worden genomen zoals het bezit van een rijbewijs of een specifiek brevet. Vaak wordt ook beroepservaring geëist.

Link met andere opleidingsverstrekkers?

-**VDAB:** Schakelmodule transport, theorieopleiding vrachtwagenbestuurder, Bestuurder zware vrachtwagen met aanhanger / oplegger, ADR categorie I en II (colli en tanks), heftruckbestuurder

-**Secundair onderwijs :** 7de j. logistiek BSO (V. Horta Evere)

Nieuwe opties ?

Enkel vrachtwagenchauffeur is mogelijk om in te richten (wordt reeds door VDAB gedaan) ;inzake logistiek zijn een aantal handelsopleidingen wel geschikt, evenals de HBO opleiding ' logistiek, transport en mobiliteit' .

VIII. Onderwijs en vorming

Waarom ?

Onderwijs en vorming zijn zowel in België als in Brussel belangrijk. Gezien de aard van de functies die er worden uitgeoefend (onderwijzers, leraars...), is het aandeel van hoogopgeleide mensen in deze sector zeer groot. Hier hebben vooral de vrouwen mogelijkheden, hoewel ze minder vertegenwoordigd zijn naarmate het niveau van het onderwijs stijgt. **Deze sector stelt ook voornamelijk Brusselaars tewerk.** Als gevolg van het specifieke arbeidsritme in deze sector is er een vrij hoog aandeel deeltijdse en/of tijdelijke contracten.

Het onderwijs en de vorming kenden de laatste jaren een belangrijke groei in Brussel, vooral in het volwassenenonderwijs en het basisonderwijs.

In 2007 waren er in de sector onderwijs en vorming (onder meer volwassenenonderwijs, autorijdscholen, kunstonderwijs...) in België bijna 385.000 bezoldigde werkkrachten (hetzij 10,3% van de nationale loonarbeid). Een relatief groot deel van de loonarbeid in deze sector heeft in Brussel plaats. Daar werken in de sector meer **dan 57.300 loontrekkenden**, dat is ongeveer één op de zeven werknemers in de sector (wat het gewestelijke gemiddelde van één op de zes benadert). Overigens zijn er op Brussels niveau goede vooruitzichten in die sector aangezien hij 9,2% van de totale loonarbeid in het Gewest vertegenwoordigt.

Het middelbaar onderwijs is de grootste werkgever in de sector (32,2%), gevolgd door het lager onderwijs (25,4%). Hoewel de vestigingen voor permanente vorming vrij talrijk zijn (28%) zijn ze ook kleiner en dus vindt men hier het kleinste aandeel van de loonarbeid (17,5%).

Gezien de aard van de beroepen die in de sector onderwijs en vorming worden uitgeoefend, werken er in België vooral **ambtenaren**. Tegen door in het Brussels Gewest vertegenwoordigen de bedienden 52% van het aantal loontrekkenden. In de sector werkt bovendien een zeer groot aantal ambtenaren (44,1% op Brussels niveau), meer bepaald in het lager en middelbaar onderwijs waar ze de meerderheid uitmaken (respectievelijk

57,6% en 56,6%). We vermelden tenslotte dat er bijzonder weinig arbeiders werken, zeker in het hoger onderwijs en in de permanente vorming (1,4% in elk van de gevallen).

Zowel op Belgisch als op Brussels niveau zijn **de vrouwen in de sector van het onderwijs en de vorming in de meerderheid**. In Brussel loopt hun aandeel op tot 61,4%, wat aanzienlijk meer is dan het gemiddelde in het Gewest (47,8%). In het basisonderwijs vormen ze een zeer grote meerderheid, ze vertegenwoordigen 85,1% van de bezoldigde arbeid. Hoe hoger het niveau van het onderwijs, des te kleiner wordt het vrouwelijke overwicht. In het middelbaar onderwijs zijn ze nog steeds in de meerderheid (65,5%) maar in het hoger onderwijs zijn ze dat niet meer (43,7%).

De laatste jaren kende de sector van het onderwijs en de vorming een progressieve en positieve groei in België. Tussen 2002 en 2007 groeide het tewerkstellingsvolume met 6,5% (bijna 23.350 bijkomende arbeidsplaatsen).

In Brussel was die groei nog opmerkelijker. In vijf jaar tijd zag de sector zijn effectief met iets meer dan 6.900 eenheden toenemen (hetzij een stijging met 13,7% tegen 3% op het geheel van het Brussels Gewest). De groei was groter in de permanente vorming, vermits daar tussen 2002 en 2007 het aantal werkrachten verdubbelde (groei met 101,7%, hetzij meer dan 5.000 bijkomende arbeidsplaatsen). Ook in het lager onderwijs werd een mooie groei opgetekend (stijging met 12,5%, hetzij meer dan 1.600 bijkomende arbeidsplaatsen). Omgekeerd daalde het aantal arbeidsplaatsen in het hoger onderwijs met 2,5% (dat zijn bijna 370 arbeidsplaatsen minder).

Tussen 2006 en 2007 kent de sector zowel in België als in Brussel een positieve evolutie. In Brussel stijgt het aantal banen **met 1.200** (of een toename met 2,1%) en sluit zich zo aan bij de Brusselse tendens (groei van 1,9%). Hier groeit het hoger onderwijs het sterkst (1.550 nieuwe banen of een stijging met 12,1%). Het basisonderwijs daarentegen verliest ongeveer 780 banen (of een daling met 5,1%). De twee overige segmenten, het secundair onderwijs en het volwassenenonderwijs, groeien lichtjes.

Tussen april 2007 en maart 2009 heeft ACTIRIS 4.385 werkaanbiedingen uit de sector onderwijs en vorming ontvangen. Hiermee is deze sector één van de grootste leveranciers van werkaanbiedingen aan de Brusselse dienst voor arbeidsbemiddeling. Het aantal ontvangen werkaanbiedingen was uitzonderlijk hoog tijdens de derde trimesters van 2007 en 2008, wat aantoont dat in deze sector de aanwervingen het hoogst zijn aan het begin van het schooljaar.

De overgrote meerderheid van de ontvangen werkaanbiedingen heeft betrekking op beroepen die eigen zijn aan de sector onderwijs en vorming (leerkracht/onderwijzer, kinderoppas, instructeur...). Wat de overige werkaanbiedingen betreft, vinden we de meest gevraagde beroepen in de volgende domeinen terug: administratie en boekhouding, schoonmaak en logistiek van gebouwen, alsook gezondheid.

Het meest gevraagde studieniveau is dat van het hoger onderwijs wat onder meer te verklaren valt door de aard van de meest gezochte functies in deze sector (leerkracht van het secundair onderwijs, leraar van het basisonderwijs...). In mindere mate is het tevens mogelijk dat een diploma van het hoger secundair onderwijs wordt gevraagd.

Link met andere opleidingsverstrekkers?

-Tracé Brussel: Islamleraar (Terra Nova)

-VDAB: SLO op maat (CVO Elishout)

-Hoger Onderwijs: Erasmus, HUB (bachelors Kleuter, lager en secundair onderwijs)

Nieuwe opties ?

Geen nieuwe onderwijsbevoegdheden, maar mogelijkheden tot samenwerking met hoger onderwijs (inbreng modules)

IX. Lichaamsverzorging

Kapper / schoonheidsverzorging :

Deze beroepen behoren tot de sector ' Diensten aan personen en Huispersoneel'. De zelfstandigen in deze sector zijn zeer belangrijk (één op twee werknemers). De werknemers hebben meestal een arbeidersstatuut en – gezien het soort beroepen- is de meerderheid vrouwelijk, laag of middelmatig geschoold en is het aantal buurtbanen groot. De kapperszaken en schoonheidsinstituten vormen de grootste werkgever in de sector vermits ze zowel het grootste deel van de bezoldigde werkgelegenheid voor hun rekening nemen als het

grootste aantal bedrijven (resp. 55,1 % en 53,3 %) Kijken we naar de evolutie van het aantal loontrekkenden tussen 2002 en 2006 zien we een stijging van 16,5 % voor de kappers en schoonheidszorg (in 2006-2007 nog 'ns + 4,2 %).

CVO's ?

Momenteel geen aanbod in studiegebied lichaamsverzorging (nochtans in Vlaanderen 4765 cursisten aanwezig, waarvan het overgrote deel in de opleiding schoonheidsverzorging TSO 3)

Link met andere opleidingsverstrekkers ?

Syntra : kapper, schoonheidsspecialiste, pedicure, kleur-en stijlconsulent, sportverzorger, gezondheidscoach, masseur, nagelstylist

Secundair onderwijs :

Kapper/haartooi-en zorg BSO (KTA Jette, InstituutAnneessens-Funck, M Assumptalyceum),Schoonheidsverzorging TSO (KTA Jette, M. ass. Lyceum Laken),Esthet. Lichaamsverzorging (7de j; TSO) (KTA Jette) , Haarstilist (KTA Jette, M. Ass. Lyceum, A. Funck)

3.Algemene conclusie

Uit deze uitgebreide doorlichting kunnen we afleiden dat een aantal studiegebieden (a) nog veel (arbeidsmarktgevoelige) opleidingsmogelijkheden bezitten en dit gespreid over meerdere centra (en andere verstrekkers), (b) naast studiegebieden die bij één centrum zijn gecentraliseerd en die eveneens nieuwe opleidingen zouden kunnen inrichten. Daarnaast zijn er (c) studiegebieden die enkel de nodige verdieping behoeven, gezien de opleidingen in deze gebieden vrijwel allemaal worden ingericht.

Voor de eerste categorie stellen we voor werkseminaries met alle betrokkenen uit de sector in te richten. Voor de 2 andere categorieën is bilateraal overleg een geschikte werkwijze, via bemiddeling vanuit het consortium.

- **Werkseminaries**

handel / administratieve beroepen : de (klein)handelssector kent een sterke groei (+ 14,9 % tss. 2002-2007) in het Brussels Gewest, met veel knelpuntberoepen (verkopers, vertegenwoordigers, marketingsassistenten, bediende toerisme,...), met algemeen vrij hoge kwalificaties (talenkennis, HSO-niveau), waar wel-gezien de nood- van afgeweken kan worden.

Wat typisch handelsgerichte opleidingen betreft is dit in de Brusselse centra héél beperkt (PR-en onthaal, boekhouden-informatica, ...) Weinig opleidingen sluiten aan bij het veelgevraagde profiel van 'verkoop'. Er zijn wel nog nieuwe onderwijsbevoegdheden die in BHG zeker een kans maken : verkoop- talen, toerisme en onthaal, telefonist-receptionist,... Ook afstemming met andere verstrekkers , die zich wel sterk op verkoop in groot-en kleinhandel hebben geprofileerd, lijkt hier een noodzakelijkheid (via de werkseminaries).

Ook voor administratieve beroepen (boekhouder, bediende in boekhouding, secretaresse/secretaris, onthaal en informatiebediende, call-center medewerker, management assistant, ...) ...) is een grote markt in het BHG ; deze worden ook in een groot aantal activiteitensectoren ingericht . Een groot aandeel van deze beroepen heeft tevens de status van knelpuntberoep zowel in het Brussels Gewest als in Vlaanderen... Deze beroepen vereisen meestal een niveau hoger secundair of hoger onderwijs en de kennis van bureautica en van meerdere talen blijkt noodzakelijk. Momenteel worden vrij succesvol kantooradministratie-gegevensbeheer, secretariaat-talen en binnenkort boekhouden-informatica (allen in combinatie met AV) in de Brusselse centra gegeven(net als bedrijfsbeheer). In vergelijking met

andere centrumsteden is dit nog vrij miniem (172 t.o.v. 1910 in Antwerpen, 985 in Gent,...) Ook andere verstrekkers als VDAB, derden , Syntra als tal van scholen So en Ho bieden administratieve opleidingen aan ; hier kan afstemming mee worden gezocht (via de werkseminaries). De VDAB-RDB opleiding administratief bediende wordt ook vanaf 2011 geschakeld met de opleiding kantooradministratie en Algemene Vorming.

ICT en grafische technieken: deze activiteitensector kent de grootste groei in het Brussels Gewest wat het aantal loontrekkenden betreft(+ 23,7 %), herbergt veel knelpuntberoepen , maar vergt tegelijk veel kwalificatie en /of specialisatie. Het vereiste opleidingsniveau ligt vrij hoog , al is de instap tegenwoordig in opleidingen en bedrijven vrij laagdrempelig (stapsgewijze modulaire opleidingen,

veel interne opleidingen en op de werkvloer). Vooral in de SPI (socio-professionele inschakelings)-sector worden er vrij veel personen uit kansengroepen stapsgewijs toegeleid naar beroepsgerichte opleidingen als ICT-installateur, PC en netwerktechnicus, helpdeskmedewerker, ...

De opleidingen door de Brusselse centra volwassenenonderwijs ingericht (op niveau SO), spelen daar te weinig op in; het aanbod blijft beperkt tot toepassingssoftware en wordt voornamelijk bevolkt door gepensioneerden (51,44 %), weinig werklozen (27, 79 %), weinig cursisten van allochtone nationaliteit (7,97 %). Hier zijn meer mogelijkheden naar in-en doorstroom van kansengroepen . Hier kan ook uit de grote groep NT2-cursisten worden gerecruteerd; dit wordt toegepast in 3 centra en ook vanuit CBE; via het doorstroomproject van het consortium wordt hetzelfde beoogd, over de centrumgrenzen heen.

Daarnaast kan er uitbreiding worden beoogd , waarbij ook met de huidige andere verstrekkers kan worden samengewerkt en beoogde doelgroepen worden vooropgesteld.

Ook het schakelen met HBO-opleiding informatica dient verder doorgevoerd (bemiddeling via consortium).

Gezien de vraag vanuit werkgevers sterk fluctueert en verschillende benamingen van de nodige functies de lading soms niet meer dekken, is een grondig onderzoek noodzakelijk naar wat écht wenselijk en op korte/middellange termijn nodig is op het vlak van ICT-opleidingen.

- **Bilateraal overleg**

horeca/ voeding: uitbreiding van onderwijsbevoegdheden is hier minder relevant (reeds divers en vrij volledig aanbod); dit studiegebied wordt ook door slechts één centrum aangeboden. Tevens zijn er samenwerkingen met VDAB –RDB (instroom VDAB –cursisten) en een aantal derdenpartners (Jes, Groep Intro) en goede contacten met de voedingssector. De opleidingen onder VDAB-stelsel worden uitgebreid (slagerij, ...) en er worden stappen ondernomen om Algemene Vorming te koppelen met een aantal opleidingen uit dit studiegebied(consortium bemiddelt met CVO Brussel).

personenzorg: het grootste deel van de bevoegdheden in dit studiegebied wordt opgenomen door één centrum (CVO Brussel) , waarbij een stijgend aantal cursisten te bemerken valt (ook grote instroom van 18-25 jarigen en Brusselaars). De opleidingen in personenzorg kunnen al dan niet gekoppeld worden aan algemene vorming(waarbij hier trajectbegeleiding en taalondersteuning wordt voorzien). Er zijn goede contacten met Groep Intro en VDAB-RDB (aantal opleidingen onder VDAB – stelsel). Mogelijkheden zijn verdergaande samenwerking met derdenpartners(Familiehulp ?) , doorstroom naar VDAB / HUB (BA verpleegkunde) en eventueel uitbreiding van bevoegdheden (intercult. Werker, bejaardenanimator) indien noodzakelijk.

elektriciteit/mechanica: momenteel gaat het om twee opleidingen , ingericht door één centrum. Hier is zeker nog ruimte tot uitbreiding (meer dan 40 onderwijsbevoegdheden onder dit studiegebied) , waarbij er nog genoeg opties zijn die niet door andere verstrekkers worden aangeboden. Een groot aantal opleidingen sluiten bovendien aan met studierichtingen in het TSO en BSO van het secundair (doorstroom van ongekwalificeerde schoolverlaters) en er zijn ook mogelijkheden tot koppeling met Algemene Vorming (beperkt aantal). Qua materiaal en technische uitrusting/ ateliers zijn er mogelijkheden bij VDAB-RDB , Syntra, sec. scholen, instellingen hoger onderwijs, en referentiecentrum Iris Tech + (hier ook werkbezoek) , zodat de kostprijs kan verlaagd worden. Het consortium bemiddelt tussen VDAB-RDB en CVO Brussel inzake gebruik atelierruimtes, het onderbrengen van de opleiding PLC-techniker onder VDAB –stelsel en het koppelen van deze opleiding aan Algemene Vorming.

logistiek, transport, reisbureaus: momenteel geen opleidingen betreffende deze sector (diverse opleidingen die hier hierbij aansluiten bevinden zich in verschillende studiegebieden, bvb. handel, bijzondere educatieve noden, handelswetenschappen met HBO –opl. 'logistiek, transport en mobiliteit'). Wat logistiek betreft, is er in Brussel een groeiende markt aanwezig (groeiende havenactiviteiten , Brussel draaischijf voor im-en export) en zijn er bij de andere verstrekkers (VDAB , met opleidingen internat. handel, binnenlandse handelsdocumenten, heftruck-en vrachtwagenchauffeur) , Syntra (exportverantwoordelijke,...) en het nieuwe beroepenreferentiecentrum IRIS TL (opleidings-en competentiecentrum voor logistieke beroepen in BHG) goed lopende opleidingen te bemerken. Op secundair niveau zijn er vrijwel geen opleidingen richting logistiek (één 7de j BSO, één opleiding in een CDO) , zodat eigenlijk weinig schoolverlaters met specialisatie in logistiek op de arbeidsmarkt terecht kunnen. Zaak is de verschillende wenselijke

opleidingen m.b.t. logistiek te detecteren onder de aanwezige studiegebieden en de haalbaarheid te toetsen. Met IRIS TL wordt er een eerste gesprek gevoerd i.f.v. de noodzaak van nieuwe opleidingen in de logistieke sector en teruggekoppeld naar de Brusselse cvo's.

bouw: deze sector is groeiende in BHG (zowel qua bedrijven als qua aantal werkaanbiedingen...) ; in BHG zijn daarenboven heel wat knelpuntberoepen aanwezig. Het is bovendien een sector die sterk vragende partij is , en geen hoge eisen aan diplomaniveau stelt (vanaf lager secundair). Zowel VDAB (en derdenpartners) als Syntra Brussel bieden vrij veel opleidingen aan gekoppeld aan die knelpuntberoepen. Het secundair onderwijs blijft hier wel achterop hinken. Het volwassenenonderwijs in andere consortia biedt dit heel verspreid aan (vooral sterk in prov. Oost-vlaanderen en Limburg en heeft enkele uitschieters (bouw BSO 2-BSO3-TSO3, tegelzetter, onderhoud en herstellingen BSO3). Een uitbouw in het Brussels Volwassenenonderwijs dient ook eerst bediscussieerd met de sector bouw en de andere opleidingsverstrekkers.

onderwijs en vorming : deze sector kent een sterke vraag (naar 'sterk gemotiveerd' onderwijzend personeel op BO-SO-VWO niveau) , zowel voor het Frans-als Nederlandstalig onderwijs in het BHG. Momenteel is de SLO in het Brussels VWO in stijgende lijn, maar op consortianiveau zijn we op één na laatste (progressie moet nog mogelijk zijn). Feit is dat het aandeel Brusselaars nog altijd laag ligt (23,08 %) , net als het percentage allochtone cursisten (5,21 % !). Hier zijn dus nog mogelijkheden tot stijging van beide categoriën. Het consortium licht de huidige 3 lerarenopleidingen in het VWO door (nichegericht , in-en uitstroom, specifieke modules,...) en bekijkt samen met CVO Elishout de aanvulling van modules betreffende de stedelijke specificiteit (vanuit hogeschool).

lichaamsverzorging (o.a. kapper/ schoonheidsverzorging): gezien deze sector qua aantal loontrekkenden sterk vooruitgaat in het BHG, is het opportuun om ook op het niveau van het volwassenenonderwijs opleidingen uit te bouwen (schoonheidsverzorging, kapper, haartooi, grime, ...) gezien ten eerste deze in andere consortia vrij succesvol blijken, ten tweede een erkend diploma genereren en in het geval van schoonheidsverzorging TSO 3 ook combineerbaar zijn met Algemene Vorming. Momenteel biedt Syntra Brussel vrij veel (goedlopende) opleidingen in deze sector aan , en is er eveneens in het secundair onderwijs (ca. 250 ln.) expertise en ateliers aanwezig (wat een mogelijkheid zou zijn, nl. delen van infrastructuur)

Brussels Consortium Volwassenenonderwijs

Medewerkers | Raad van Bestuur | Algemene vergadering | Contact

- Wie zijn wij?
- Missie en Visie
- Cursusaanbod
- Ombudsdienst
- Gedetineerdenwerking
- Praktisch
- Kalender
- Publicaties
- Getuigenissen
- Contact
- Leden

Gebrowsersnaam

.....

Log in

[Paswoord vergeten](#)

BRUSSEL SMELTKROES VAN OPLEIDINGEN

Welkom op de website van het Brussels Consortium Volwassenenonderwijs!

Het Brussels Consortium Volwassenenonderwijs (Brucovo) is het netoverschrijdend samenwerkingsverband van de acht centra voor volwassenenonderwijs en het centrum basiseducatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Voor iedereen die wil bijleren om zijn kansen naar en op het werk te vergroten of gewoon als een boeiende hobby voor Uzelf. Het Brussels volwassenenonderwijs (vroeger avondonderwijs) biedt een breed aanbod aan opleidingen. Bij ons leert u waar, wanneer en hoe u het best uitkomt. Er staan liefst 9 centra met een aanbod van meer dan 70 verschillende opleidingen voor u klaar in vrijwel alle 19 Brusselse gemeenten.

Nieuwsflits

[Nieuwsflits maart 2010](#)
[Nieuwsflits januari 2010](#)
[Nieuwsflits november 2009](#)

Nieuwsbrief

Op de hoogte blijven?
Schrijf je hier in.

Verstuur

Het Cursusaanbod

Ontdek de zee aan mogelijkheden in het Brussels Volwassenenonderwijs
Vind nu de opleiding die het best bij jou past.

Zoeken

www.brucovo.be
www.brucovo.be
www.brucovo.be